

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXII
1016
БРОЈ
18. VI 1971.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

КОМПЛЕТАН СТРИП

ФАНТОМ:

ДВОБОЈ
С ТИГРОМ
УБИЦОМ!



СТРАНЕ:
8, 9 и 10



ОЛОВНИ ВОЈНИЦИ



СЕЛО НА СТОЛУ. — Све своје слободно време Вацлав Прохаска из Добржове, у Чехословачкој, посвећује необичном хобију: изради модела старочешких сеоских кућа из друге половине 18. века. Прохаска намерава да се сада, пошто је „саградио“ читаво једно село, посвети изради модела најлепших и најпознатијих историјских замкова у Чехословачкој.



ПРАИСТОРИЈСКИ ПАРК. — У Шинагави, једном од предграђа Токија, отворен је недавно нов, необичан парк „настањен“ моделима праисторијских животиња и вештачким фосилима. Парк у Шинагави разликује се од свих преосталих паркова и по томе што је малим посетиоцима дозвољено да се веру по диновским скулптурама. На тај начин малишани у игри упознају историју развитка живота на Земљи.



Мрки Пеликан

ИЗ ПАНАМЕ
ИМА НА ГУШИ КЕСУ КОЈУ
ПАНАМСКИ МОРИНАРИ, КАД
УБИЈУ ПТИЦУ, КОРИСТЕ КАО
ДУВАНКЕСУ У КОЈУ МОЖЕ ДА
СТАНЕ ПОМА КИЛОГРАМА
ДУВАНА!



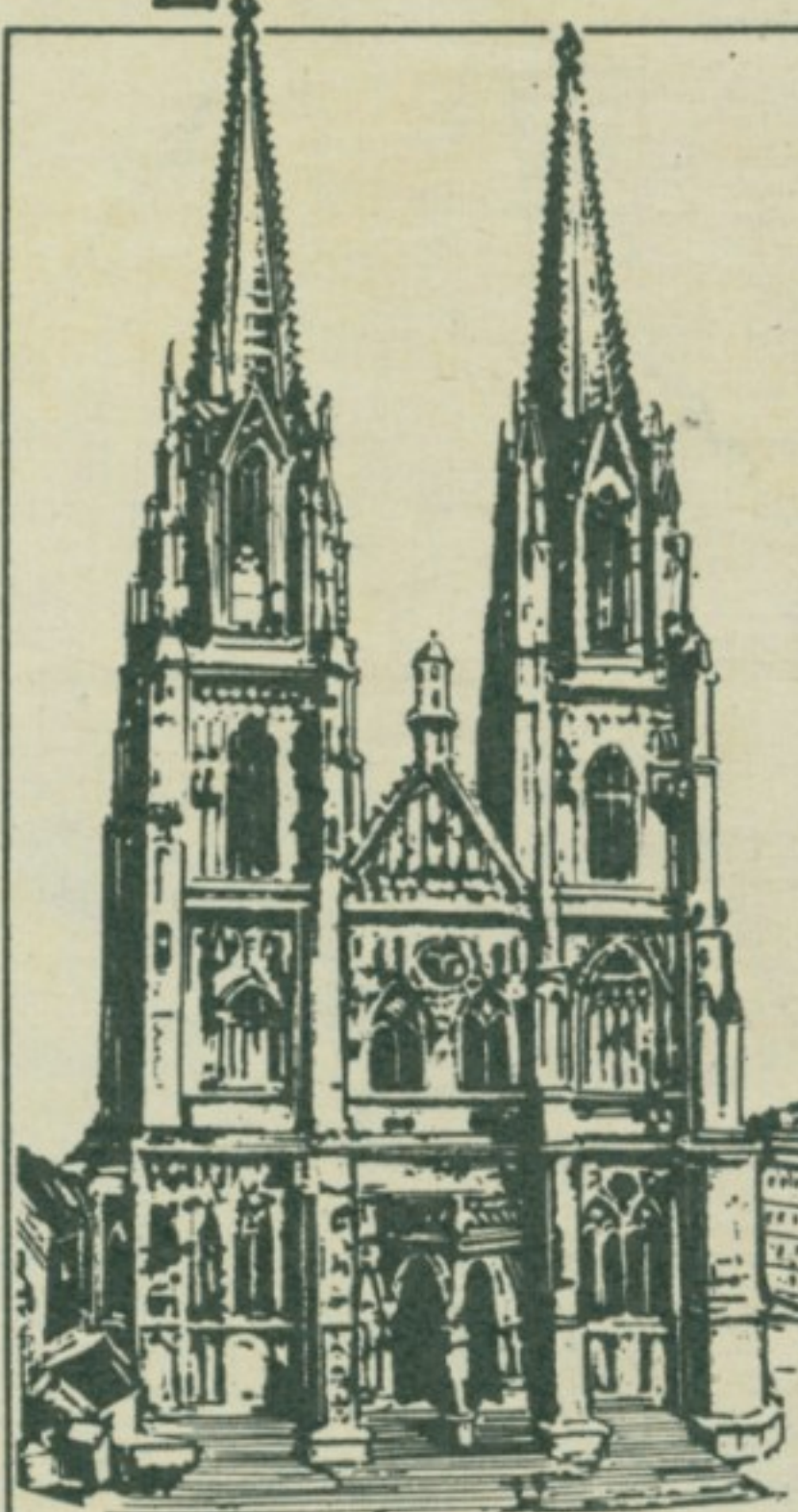
ЏОАН КОУП,

ПОЗНАТА
ЕНГЛЕСКА
КНИЖЕВНИЦА,
ОБЈАВИЛА
ЈЕ СВОЈУ
АУТОБИОГРА-
ФИЈУ
КАД ЈЕ
ИМАЛА
СВЕГА
12
ГОДИНА.

ХАЗЕЛ МАЈНЕР

ЊЕНА ТРАГИЧНА СМРТ
ЗАБЕЛЕЖЕНА ЈЕ У АРХИВУ
ОКРУГА ОЛИВЕР У
КЊИЗИ X, СТРАНИЦЕ 130-131.
СТРАНИЦЕ, ПРОЧИТАЈ ИХ!

ХАЗЕЛ ЈЕ ИМАЛА 15 ГОДИНА
КАДА ЈЕ, 1920, ЗА ВРЕМЕ
ИЗНЕНАДНЕ СНЕЖНЕ НЕПОГОДЕ
СВОЈИМ ТЕЛОМ ЗАШТИТИЛА ОД
СМРЗАВАЊА МЛАЂУ СЕСТРУ И
БРАТА А САМА СЕ
СМРЗЛА!



КАТЕДРАЛА У РЕГЕНСБУРГУ

У НЕМАЧКОЈ
ПРАБЕНА ЈЕ
594 ГОДИНЕ.



ВЕРНА УДОВИЦА

ВОЗВОТКИЊА
АНТОАНИТА Д'
БЕТИН-ПОЛОЊ
ДРЖАЛА ЈЕ ЛОБАЊУ
СВОГ МУЖА НА
ПИСАЊЕМ СТОЛУ И
25 ГОДИНА ЈОЈ
СВАКЕ ВЕЧЕРИ
ГЛАСНО ЧИТАЛА
ОДЛОМКЕ ИЗ КЊИГА
КОЈЕ ЈЕ ЊЕН
СУПРУГ ВОЛЕО.

Паук-печар

ХВАТА СВОЈЕ ЖРТВЕ
ПОМОЋУ ЈЕДНЕ НИТИ
ПАУКОВИНА НА ЧИЈЕМ СЕ
СЛОБОДНОМ КРАЈУ НАЛАЗИ
ЛЕПЉИВА КУГЛИЦА!



WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК



СУПЕРМИ СТАРОГ ВЕКА

Ужасан крик тргао је из сна Алкмену, краљицу грчког града Тебе. Брисак је долазио из колевке њеног тек рођеног сина. Алкмена скочи босонога с постеље и, дозивајући у помоћ, баца се према колевци. Имала је шта и да види: мали Херкул стезао је у ручицама две огромне змије које је удавио једним стиском. Уто пристиже и краљ Амфитрион с исуканим мачем и згрануто застане на прагу, задивљен огромном снагом новорођенчета. Глас пукне Грчком да се родио херој над херојима који ће човечанство избавити многих зала и недаћа.

Најлејши и најснажнији

Херкул је био син краљице Алкмене и врховног бога Зевса који јој је дошао у лику њеног мужа Амфитриона док је овај био у рату. Пре него што се лепотица Алкмена породила, пре срећан Зевс рекао је боговима:

— Данас ће се родити велики херој, моје срце тера ме да вам то кажем. Он ће владати свим својим рођацима који воде порекло од мог сина, великог Персеја!

На ове неопрезне речи смркла се Зевсова жена, богиња Хера, страшно љубоморна на мужа и његове авантуре али је сакрила бес. Решила је да се освети лукавством.

— Закуни ми се, велики

Зевсе, да ћеш одржати реч и да ће онај ко се данас први роди у Персејевом роду бити господар свим својим рођацима! — рекла је смећећи се.

Не прозревши варку, Зевс се закле неопозивом заклетвом а Хера одмах напусти Олимп и појури у Аргос. Тамо је убрзала рођење сина Персејевог потомка Свенела и пре Херкула на свет је дошао слабаши и болешљиви Еуристеј, будући краљ Микене. Када је Зевс чуо шта се догодило, страшио се растужио али је реч морао да одржи. Ипак, он је са Хером склопио споразум да ће се његов син ослободити Еуристејеве власти кад изврши 12 јуначких дела по његовој наредби. Хера је, међутим, читавог живота прогонила Херкула; она је и послала змије да га удаве.

Краљ Амфитрион дао је Херкулу васпитање достојно хероја. Најбољи учитељи давали су му часове из вештине руковања оружјем, учили га да пише, чита, пева, свира на лири. Херкул је растао и развијао се настављајући да запрепашћује своју околину. Јео је за двадесеторицу, као од шале чупао дрвеће из корена, играо се са лавовима и биковима. Постао је леп младић, већи и снажнији од свих људи. Тако је дошло време да се јави Еуристеју и изврши његове заповести.

Прву наредбу није морао дуго да чека. Уверен да ће Херкул настрадати, Еу-

ристеј му је заповедио да убије немејског лава, чудовиште надземаљске снаге које је пустошило Немеју у Арголити, на североистоку Пелопонеза. Читав дан лутао је Херкул шумом и тек предвече угледао звер. Одмах је одапео стреле али се оне одбише о лава јер му је кожа била тврда као челик. Тада Херкул баца буздован а затим и сам скочи на чудовиште и удави га голим рукама. Два дана касније појавио се Херкул у Микени и пред ноге Еуристеја преснуо лављу кожу.

Ошровне сћреде

Не дозволивши му да предахне Еуристеј га је послао да убије лернејску хидру. Хидра, с телом змије и 9 змијских глава које су бљувале отров и од којих је једна била бесмртна, живела је у мочварама око града Лерне у Арголити. Херкул је са њом заметнуо тешку борбу: чим би јој одрубљу коју главу, уместо ње ницале су две нове. Буздован је звиждао, хидрине главе су падале и поново расле. Тада је Херкул ишчупао из земље дрво, запалио га и буктињом сагорео хидрине главе. Када је убио хидру, замочио је своје стреле у њену отровну жуч и од тада су ране њима нанете постале неизлечиве.

Затим је Еуристеј наредио Херкулу да побије стимфалијске птице које су нападале животиње и људе и претиле да претворе у пустињу околину аркадијског града Стимфала. Перје ових птичурина било је од тврде бронзе а канце и кљунови од бакра. Херкул се послушао лукавством: попео се на брдо изнад шуме где су оне имале своја гнезда и ударио у бакарне тимпане. Птице су се уплашиле од заглашне звонаве и као без главе почеле да круже изнад шуме. Тада је Херкул с висине одапео отровне стреле. Оне птице које су се спасле одлетеле су заувек напустивши Грчку.

Олимпијске игре као сјомен

Еуристеј је знао да у Аркадији живи керинејски јелен који пустоши поља и заповедио је Херкулу да га ухвати и доведе у Микену. Јелен златних рогова и ба-

неза. Када га је угледао, ветар аркадијским планинама не знајући за умор. Читаву годину пратио га је Херкул преко поља и долина, планина, провалија и река. Ухватио га је тек на далеком југу ранивши га у ногу, пребацио га преко рамена и донео Еуристеју у вукао у Макену.

После ове луде трке од годину дана Херкул се није дуго одмарао. Еуристеј га је послао да убије еримантског вепра који је нападао све живо на планини Ериманту. Херкул је у густој шуми нашао вепра и вицом га изагнао из скровишта. Дуго га је гонио и најзад га натерао у дубок снег на врху планине где се вепар заглавио. Херкул се бацио на њега, везао га и довукао га у Микену.

Еуристеј је био очајан што се Херкул из сваког похода враћа овенчан славом и смишљао је задатак који би га заувек ослободио противника. Тако се сетио да га пошаље краљу Аугију у Елиду да очисти широм Грчке чувене Аугијеве штале. Те штале, у којима је боравило преко 3.000 говеда, нису чишћене више деветина година и од ђубрета се није могло проћи. Херкул је краљу Аугију обећао да ће за један дан очистити штале с тим да као награду добије десети део стада. Тада је Херкул једноставно срушио наспрамне шталске зидове и према штали скренуо ток двеју река које су протицале недалеко од двора. Вода је зачас однела ђубре и Херкул је имао само да поново подигне срушене зидове.

Текла је крв

Када је Херкул отишао Аугију по обећану награду, овај је одбио да му је да. Тако се јунак вратио празних руку у Микену. Многo година касније Херкул се љуто осветио краљу. Победио је његову војску, убио га, опљачкао и као спомен основао олимпијске игре које се још од тада приређују сваке 4. године.

Да би испунио седму Еуристејеву заповест, Херкул је морао да оде на острво Крит и ухвати критског бика који је припадао краљу Миносу. Херкул је бика укротио и на његовим леђима доплочио до Пелопо-



карних ногу јурио је као Еуристеј само што није пао у несвест од страха. Чим се мало прибрао, наредио је Херкулу да оде у Тракију краљу Диомеду и уграби његове чувене коње. Ови ватрени коњи били су сапети гвозденим ланцима а Диомед их је хранио људским месом. Обично им је бацао осуђенике и странце који би код њега потражили гостопримство. Херкул је прво морао да победи Диомеду и његову војску па тек онда да ухвати коње. После тешке борбе у којој је погинуо окрутни Диомед, Херкул је коње укрцао на лађу и срећно их довео у Микену. Еуристеј је наредио да их одмах пусти и коњи су побегли у планину.

Девети Херкулов задатак био је поход у земљу амазонки, храбрих ратница које су мрзеле мушкарце и убијале сву мушку децу. Еуристеј је желео да добије златан појас амазонске краљице Хиполите. Али, слава о Херкуловим подвизима већ је доспела до амазонки и ове су јунака срдечно дочекале. Када је чула зашто је Херкул дошао, краљица Хиполита одмах је хтела да му поклати појас али се умешала богиња Хера. Она је подбунила амазонке и ове навалише на Херкула. Херкул зграби мач док су амазонке насртале на њега по десет одједном. Главе су летеле, текла је крв, звечало оружје. У смирају дана, после тешке борбе, краљица је морала са Херкулом да



4 КАДА ЈЕ КРАЉИЦА ПРИТРЧАЛА КОЛЕВЦИ, СВЕ ЈЕ ВЕЋ БИЛО ГОТОВО.

ЕН

Најтјежи задаџак
Херкулов био је
како да изиђе на
крај са сво-
јом женом.



склопи мир и преда му по-
јас.

Небо на раменима

Када је јунак донео Еуристеју Хиполитин појас, краљ га из тих стопа пошаље да доведе волове дива Гериона које су на острву Еритеји чували дивови. Сам Герион имао је 3 тела, 3 главе, 6 руку и 6 ногу. Херкул је лако изишао на крај с чуварима и таман је волове потерао према обали кад га стиже Герион. За време борбе заклањао се Герион са 3 штига а 3 страшна копља одједном је бацао на непријатеља. Али, Херкул је одапињао своје отровне стреле, савладао сва 3 тела дива Гериона и вратио се као победник у Микену. Читава Грчка славila га је као свог највећег јунака и осло-

бодиоца што је учинило да га Еуристеј и Хера још више омрзну.

Једанаести Херкулов задатак било је скоро немогуће извести. Еуристеј му је наредио да из подземног света — Ада — доведе чувара царства мртвих, пса Кербера. Кербер је имао 3 главе, на врату су му се извијале змије а реп се завршавао змајевом главом с огромним чељустима. Да би успео да уђе у Ад, Херкул је морао да научи тајне подземног света. Кербера је нашао на обалама подземне реке Акеронта и савладао га голим рукама док је Ад одјекивао од завијања и урлика. Успео је да га извуче на светлост дана и доведе до Микене. Еуристеј је на коленима молио Херкула да страшног пса што пре врати у Ад што је овај радо учинио.

Најтежи Херкулов подвиг у служби Еуристеја био је последњи, дванаести: да из воћњака титана Атласа који је на својим раменима држао небески свод донесе 3 златне јабуке. Јабуке су чувале Атласове кћери — Хеспериде. Херкул је пронашао Атласа на крају света и овај му је обећао јабуке ако уместо њега мало придржи небо. Херкул пристаје, страховита тежина притисну му рамена а мишице му набрекоше од напрезања. Атлас му зачас донесе златне јабуке али му се толико допало да други уместо њега држи небо да није хтео поново да га узме. Херкул се тада послужио лукавством и срећно се извукао. Тако се ослободио службе код Еуристеја али га је Херина мржња и даље прогонила.

Све збој љубоморе

Херкул се ускоро оженио лепом Дејаниром, кћерком краља Ојнеја, и пошао с њом у Тебу. Када су стигли на обалу реке Евене, кентаур Нес понудио се да пренесе Дејаниру. Херкул му дозволи, да га не би увредио. Али, Несу се Дејанира допала и он покуша да је отме. Херкул је чуо женин крик, одапео отровну стрелу и смртно ранио кентаура. Пре него што је издахнуо, Нес је шапнуо Дејанири да скупип његову крв и чува је и, ако је Херкул престане волети, да крвљу натопи његову одећу. Дејанира узме крв и сакрије је од мужа.

Прошле су године и Херкул је извршио многа јуначка дела која ниједан

други човек не би могао да изведе. Једнога дана је Дејанира, која је често мужу правила љубоморне сцене, посумњала да се Херкул заљубио у другу и да би га задржала натопила му је одећу отровном Несовом крвљу. Чим је одећа додирнула јуначко тело, отров га је опржио као пламен. Узалуд су била сва Дејанирина јадиковања, плач читаве Грчке. Херкул, коме ниједно чудовиште није могло ништа, умро је у најгорим мукама од руке жене која га је волела.

Прича о Херкулу, првом супермену на свету, једна је од најлепших легенди старе Грчке која забавља људе већ 3000 година. Легендај даље каже да је Херкул, после смрти, примљен на Олимпи где је постао бог.

ДИКАНОВЕ АВАНТУРЕ ВЕЛИКА ТРКА



НЕВИДЉИВО МАСТИЛО

САД ГА ВИДИШ- САД ГА НЕ ВИДИШ!

НЕВИДЉИВО МАСТИЛО ОДЛИЧНО ЈЕ
НЕ САМО ЗА ШПИЈУНСКЕ ПОРУКЕ
ВЕЋ И ЗА ТАЈНА ЉУБАВНА ПИСМА

У току првог светског рата једно француско село постало је средиште попришта: Немци су заузели једну половину села, а другу су држали Французи. Обе стране утврдиле су своје секторе, а између се налазила „ничија земља“. Како су војне снаге биле прилично уједначене, почео је рат нерава. И једни и други су знали да ће предност припасти ономе ко први успе да дозна број непријатељских војника, наоружање, распоред јединица. Зато су се свим силама трудили да преко шпијуна сазнају те податке. Срећа се прво осмехнула Немцима.

ШИФРЕ У — ЈАЈЕТУ

Једна млађа жена, Францускиња, која је живела у немачком делу села а имала рођаке у оном другом, пристала је да ради за Немце. Успела је да од француске команде добије дозволу да посећује децу своје болесне сестре у другом делу села и ускоро су је све страже познавале и нису правиле питање око њеног проласка. Нико није видео ништа лоше у томе. Враћајући се носила

је храну, најчешће рибу, свеж хлеб и по десетак јаја.

Али једног дана док се враћала својој кући у немачком делу, зауставио ју је француски официр безбедности који је недавно стигао из Париза па је још није познавао. Почео је с њом да разговара. Поставио јој је неколико питања и завирио у корпу у којој се по обичају налазила векна хлеба и неколико тврдо куваних јаја. И таман кад је хтео да јој да знак да може да прође, официр узе једно јаје у руку и онако махинално, не мислећи ништа, баци га у ваздух и ухвати. Тог тренутка примети ужасан страх на женином лицу. Обавештајцу се то учинило сумњиво.

— Зашто се плашите за јаја кад кажете да су кувана! — И он туцну два. Љуска се разби, он ољушти јаје и на беланцету угледа неке тамне знакове. И са другим јајима било је исто. Испоставило се да су то тачна и прецизна обавештења о јачини француских трупа стационараних у половини села које су оне држале.

Како је могуће да оваква порука доспе у јаје? То је бар лако, само треба знати ко. Помешајте стипсу и вин-

ско сирће и крупним словима испишите на љусци поруку, употребљавајући врх шибице уместо пера. Када се ово мастило осуши, порука се неће видети. Сад скувајте јаје. Порука ће проћи кроз љуску и појавиће се унутра, на беланцету. Када неколико сати касније ољуштите јаје, угледаћете поруку. Управо овај метод искористили су Немци који су имали свог шпијуна у француском делу села. Све поруке с важним обавештењима он им је слао у куваним јајима.



СЛОВА
ОД ШЕЋЕРА
И ВОДЕ

За невидљиво мастило зна се још одавно, а најчешће

га употребљавају шпијуни, али и сви они којих хоће нешто тајно да напишу, на пример љубавно писмо. Свако може да направи невидљиво мастило и то брзо и једноставно.

Исцедите сок од лимуна или грејпфрута и узмите танку четкицу од бојица (она је најпогоднија јер не оставља трагове на површини хартије) и испишите неку поруку овим соком на белој хартији. Кад се слова осуше, изгледаће да на хартији ништа није ни написано. Затим узмите врелу пеглу и пређите њом преко хартије. Порука ће се појавити — јасно ћете угледа-ти слова светлосмеђе боје.

Винско сирће је исто тако врло добро невидљиво мастило, као и мешавина ракије и млека. Довољна је



ИЗБЕЗУМЉЕНА ОД СТРАХА ЖЕНА ЈЕ ПОСМАТРАЛА КАКО СЕ ОФИЦИР ИГРА ЈАЈИМА БАЦАЈУЋИ ИХ УВИС.

МАСТИЛО	РАЗВИЈАЧ	БОЈА
Сулфат бакра	Амонијак	Светлоплава
Нитрат кобалта	Амонијак	Тамноплава
Сулфат гвожђа	Танин	Црна
Хлорид гвожђа	Натријум сулфоцианат	Црвена
Пиринчана вода	Калијум јодин	Пурпурна

чак и кашичица шећера и мало воде. После само морате имати неки извор топлоте. То је важно. Ако пак желите невидљива слова која ће се касније појавити јасније оцртана у црној, пурпуној или црвеној боји, онда при писању употребите кемикалије а при одговарању развијач у који ћете хартију потопити (види табелу).

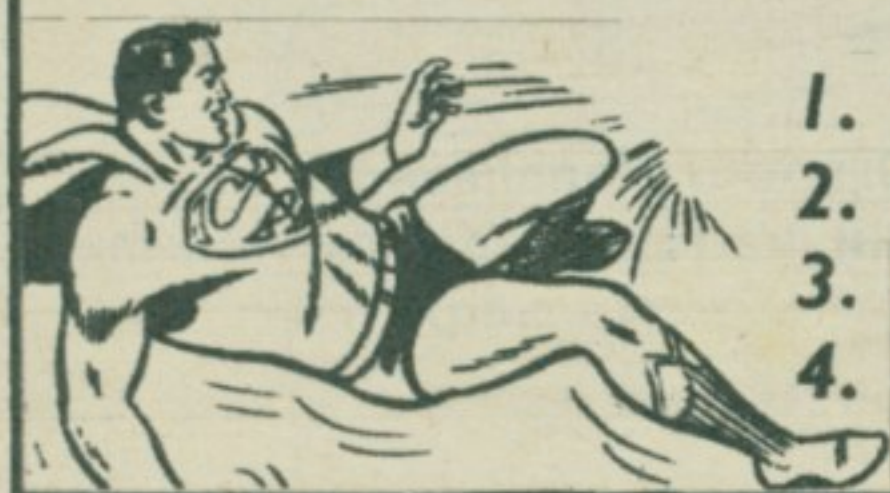
ИЗМЕЂУ РЕДОВА

Направите невидљиво мастило овако: неколико хемијских кристала растворите у воду. Што ређим раствором испишите на хартији шта желите. Тајну поруку ћете поново угледа-ти кад папир потопите у раствор одговарајућег развијача. „Пиринчана вода“ која се помиње у нашој табели обична је вода у којој је куван пиринач.

Разуме се, професионални шпијун не испишује своје невидљиве поруке на белој хартији. То би било изувише сумњиво. Он своје тајне поруке испишује између редова неког на изглед сасвим неважног писма које је написао обичним мастилом

М. Ј. 7

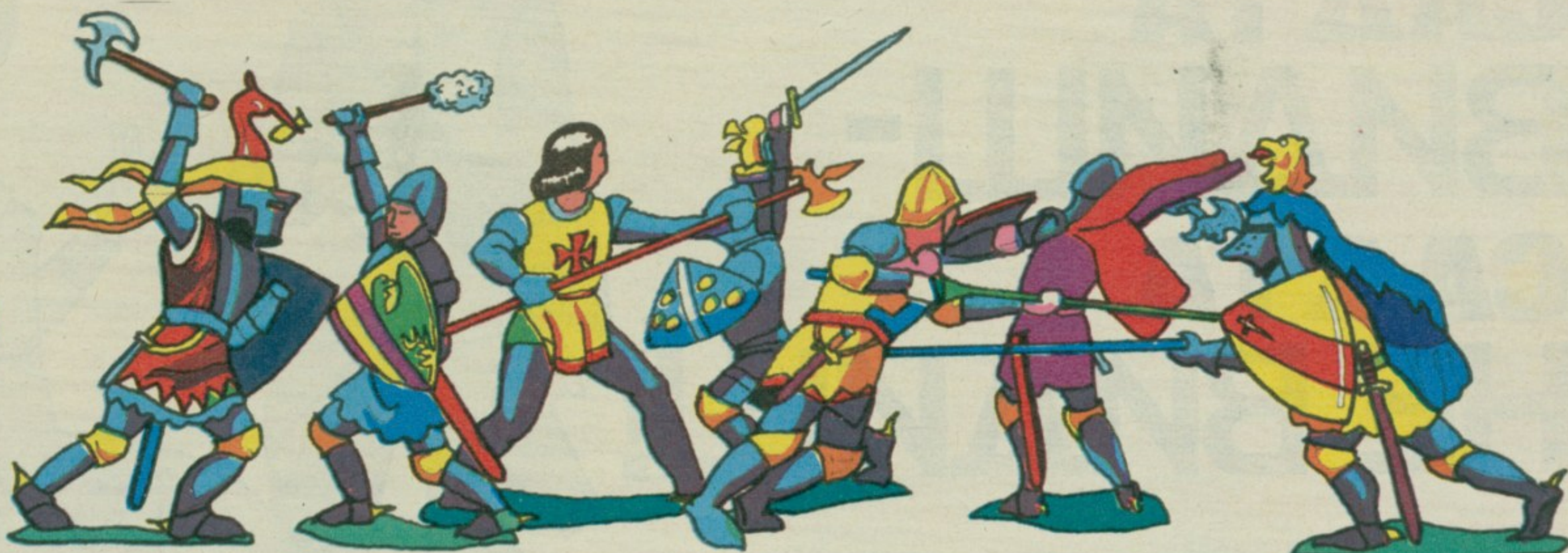
У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТНИ СТРИПОВИ:



1. СУПЕРМЕН
2. ЛОИС ЛЕЈН
3. РОБИН
4. ЏИМИ ОЛСЕН

ОЛОВНИ ВОЈН

Наполеонов
гренадир



Средњовековни витезови од олова у сцени која представља битку
код Аженкура 1415. године.



Подофицир Конфедераци-
је из америчког грађан-
ског рата (пластика)



Шведски гардист



Савезнички официри и санитетска кола из I светског
рата



Цар Фридрих Велики,
нирнбершки рад из 1775. год.

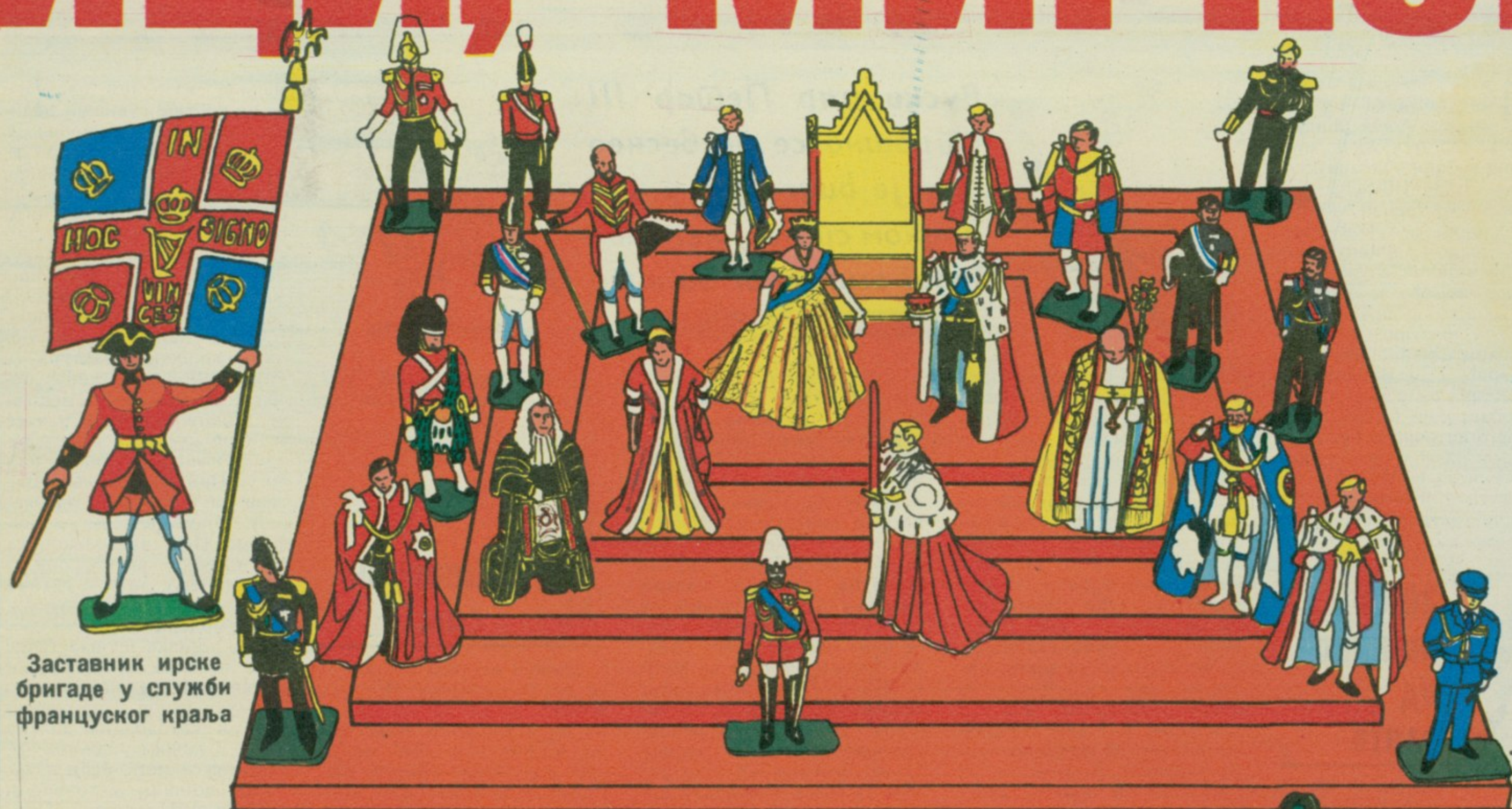


Официр Наполеонове мамелучке гарде



Официр Наполеонове лаке
коњичке гарде коју су чинили
Пољаци

ИЦИ, МИРНО!



Заставник ирске бригаде у служби француског краља

Сцена крунисања садашње енглеске краљице Елизабете II. Фигуре је поводом крунисања издала фирма „Британија“.



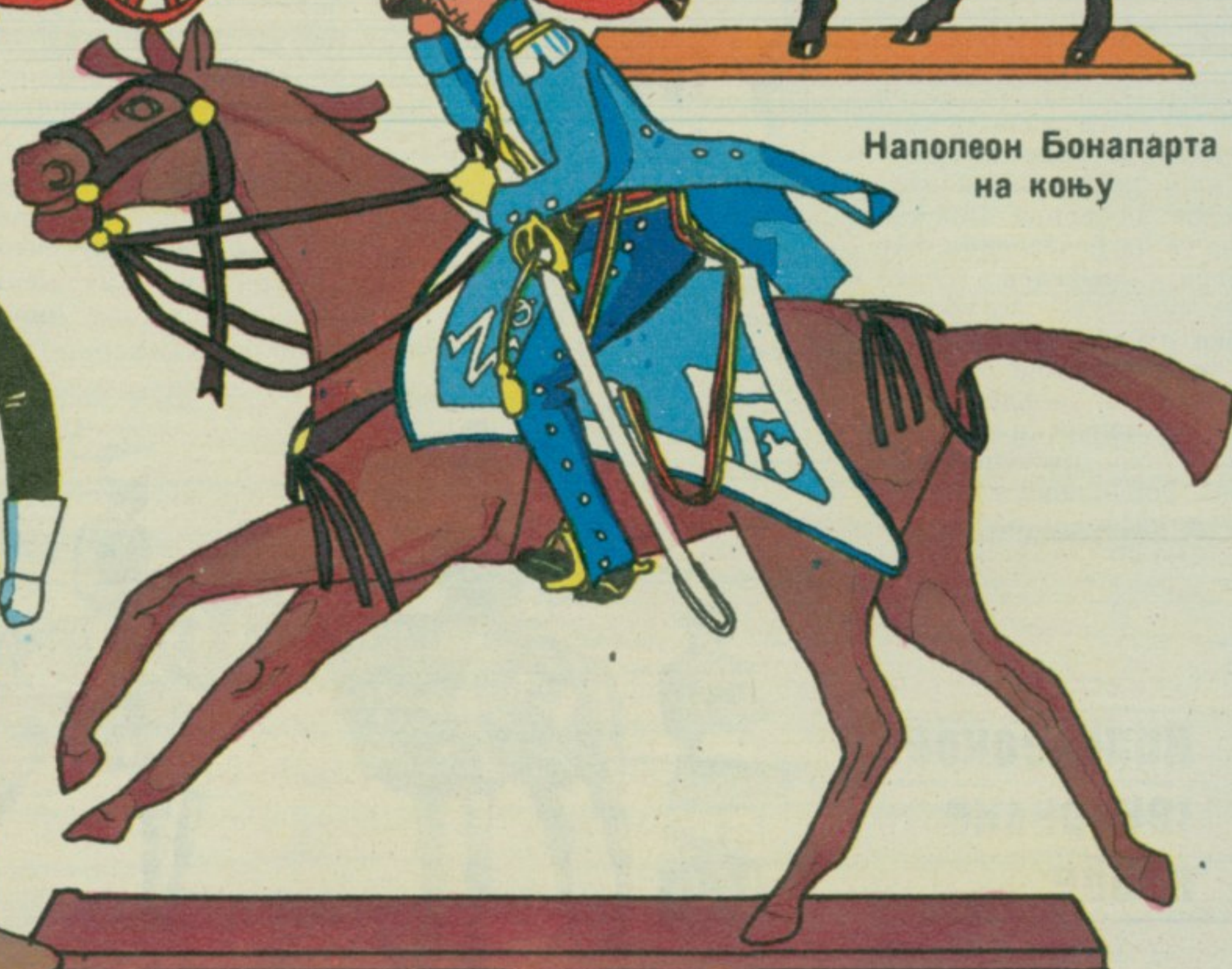
Вицекраљ Индије у парадним кочијама

Наполеон Бонапарта на коњу

Дански гардист



Подофицир енглеских лаких драгона



Наполеонов ађутант. Чувена фигура, рад генерала Анженоа.

МИШ ПЕРЕД ВОЈНИМ СУДОМ

Прва колекција оловних војника од 300 минијатурних фигура направљена је у XVII веку по наруџбини француског краља Луја XIII. Луј XIV је касније увећао збирку и поклатио је свом сину. Али, младом принцу нису оловни војници служили за играње: помоћу те мале војске добијао је прве часове из војне вештине под будним оком славног војсковође маршала Де Вобана. Да би настава била што вернија Вобан, који је био одличан математичар и бавио се изградом разних механизма, конструисао је нарочити аутомат уз помоћ кога су се војници кретали, топови пуцали...



**20.000
ВОЈНИКА
ОД
ЗЛАТА**

И руски цар Петар III који је живео у XVIII веку био је страствен љубитељ малих оловних војника. Своју огромну драгоцену збирку држао је у једној од најлепших сала дворца а сваки посетилац морао је обући униформу пре него што у њу уђе. Цар се прописно забављао приређујући праве правцате маневре и битке. Све је било као у истинском рату, трештали су оловни топови и пушке, само није било мртвих. Морнарица опремљена најсавременијим ратним бродовима крстарила је базеном, спремна да пешадији и коњици прискочи у помоћ. Поред оловних имао је Петар III у својој збирци и војнике од воска, дрвета, шећера и теста. Једнога дана приметио је да је извесни дворски миш појео његовог омиљеног шећерног војника. Прича се да је несрећни миш ухваћен, изведен пред војни суд и — погубљен! Збирка руских царева постала је недостижна 1910. године када су рођаци цара Николаја, шпански краљ и немачки цар, послали у Петроград рођендански поклон који се састојао од 20 хиљада малих војника од злата.



**НАПОЛЕОНОВЕ
ГЕНЕРАЛНЕ
ПРОБЕ**

Чуеном француском војсковођи и цару Наполеону Бонапарти оловни војници нису служили за забаву већ за проучавање стратегије



**Руски цар Пејтар III
свршно се разбеснео
кад је видео да у ња-
радном свроју нема ње
јовој омиљеној војника**



Он је имао обичај да пред сваку битку провери положаје својих војника правећи читаву макету са оловним војницима. Тако је унапред, као на длану, могао да сагледа ток читаве борбе. Помоћу фигура од олова замислио је и чувену церемонију свога крунисања и сваком одредио шта ће радити и где ће стајати. Када му се родио син, Наполеон је наручио гарнитуру малих војника од злата; после његовог пада дечаку је збирка остављена али су униформе војника преправљене тако да представљају Аустријанце. Касније их је Наполеон III поново „обукао“ у Французе.

И многи други славни људи, краљеви, цареви, уметници, научници, скупљали су оловне војнике. То је био хоби Гетеа, Анатола Франса, Кристијана Андерсена, Катарине Велике, Стивенсона. И данас мали оловни војници нису само дечија играчка и није нимало чудно видети седог угледног господина у годинама како даје пола своје месечне плате да би набавио фигурицу која недостаје његовој колекцији.



**Траже
се
ВИТЕЗОВИ**

Колекционари употпуњују своје војске углавном на три начина: купују војнике

у продавницама играчака, где избор није нарочит, наручују их директно од произвођача према каталогу или их праве сами. Такозвани оловни војници не морају бити од олова; то им носе и војници од дрвета, воска, пластике. Али, само се фигуре војника, оружја и оруђа, сматрају правим колекционарским експонатима. Скупљачи нарочито воле фигуре витезова средњег века и војнике из XVIII и XIX столећа и то због лепоте униформи и могућности да се верно реконструише ток сваке велике битке. Војници XX века далеко су мање популарни јер се сматра да биткама наше епохе недостаје витештво а униформе ратника су једнолике и сличних боја.

Циљ сваког колекционара је да створи збирку која обухвата одређен историјски период. Тако ће се, на пример, колекционар који скупља војнике Наполеонове армије обично одредити за неки од његових ратних похода. Циљ колекције није само да се прикупи велики број војника већ да буду заступљени сви родови војске, наоружање, разни чинови. Они који уживају у призорима некадашњих битака мораће да комплетирају и противничку армију. Ремек-дело у овој области представља рад капетана Сиборна који је 1838. завршио макету битке код Ватерлоа: 19.000 оловних војника, висине 12 мм, у аутентичним униформама, са прецизним ознакама пукова, чинова и одликовања, верно дочара-

ва ову познату битку. Макета је данас изложена у Вајтхолу у Лондону.



**Направи
сам!**

Оловни војници разликују се по димензијама. Њихова висина креће се од 20 до 80 мм а изузетно може бити и 100, 120, 200, па и 350 мм. Лепи ефекти постижу се комбинацијом војника разних величина да би се добио утисак перспективе. Али, на тржишту нема свега оног што је за одређену колекцију потребно и тада настају компликације. Највећа фирма која производи оловне војнике на свету, „Британија“, има око 1200 разних типова оловних војника. Међутим, то је за апетите колекционара недовољно и он мора да се сналази како зна. Најчешће је потребно да сам засуче руке.

Претпоставимо да му је потребан оловни Наполеон. Ако га на тржишту нема, треба купити неколико стандардних необојених војника на коњу. Пажљиво, турпијом за нокте и маказица-

ма или скалпелом, одстране се са фигуре сувишни делови. Уколико је потребно да се положај фигуре промени, да се направи како пада са коња, показује руком или слично, мора се приступити пажљивом пресађивању руке са неке погодније фигуре или се цела фигурица загреје док не омекша, па се онда пажљиво моделира. Када се добије жељени облик и положај, приступа се бојењу. Бојење је пипав посао и захтева доста вештине. Финим четкицом наносе се нарочите боје које добро приађају за оловну подлогу. При том се, наравно, пази да боје тачно одговарају бојама историјске униформе. Искусни колекционари посебну пажњу поклањају бојењу лица и ситних детаља као што су дугмад, траке, ордење.

Код војника од пластичне масе промене је прилично тешко извести али је зато и њихов избор у продавницама и каталозима далеко већи. У нашим радњама углавном се могу наћи пластични војници и то махом каубоји и Индијанци. Према томе, наше тржиште није баш идеално за неког ко је већ колекционар или жели то да постане. Посебан проблем за колекционаре који се одреде за савременије теме представљају модели моторизације. Фабрике нуде само типизираних моделе а сви остали морају се од њих прерађивати. И то колекционар обавља сам уколико нема велику срећу да са неким другим колекционаром изврши трампу.

Лепу колекцију оловних војника није лако створити, далеко је једноставније скупљати марке или нешто друго, али љубитеље то не обесхрабрује. Награда за њихов труд је војска или макета битке којој ниједан историчар не може наћи замерке и која често више говори о приказаном догађају од многих књига написаних на ту тему.

А. А.



БЕНГАЛСКА КОЊИЦА. ОВАКО СУ БИЛИ ОДЕВЕНИ ИНДИЈСКИ ВОЈНИЦИ ИЗМЕЂУ 1910. И 1922. ГОДИНЕ. ИЗ ЗБИРКЕ ЧУЕНОГ КОЛЕКЦИОНАРА ХЕНРИЈА ХАРИСА

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL



ЈАЧИ СУ

**ГЕНЕРАЛ КИНГ ВЕРОВАО
ЈЕ ДА ЋЕ ПРЕДАЈОМ СПА
СТИ ЖИВОТЕ СВОЈИХ
ВОЈНИКА, А У СТВАРИ
ЈЕ ПОТПИСАО СМРТ-
НУ ПРЕСУДУ ЗА ЊИХ**

После непреспаване ноћи и маратонског саветовања с официрима свога штаба амерички генерал Едвард Кинг, командант одбране полуострва Батана на Филипинима, кренуо је 9. априла 1942. с белом заставом у руци према јапанском генералу Масахуру Хому.

— Наш отпор је узалудан — биле су прве речи америчког команданта пуковнику Моту Накајами који га је примио уместо генерала Хоме. — Моји људи су болесни, исцрпљени од глади или рањени. Надам се, господине, да ћете дозволити да их нашим возилима пребацимо до заробљеничких логора које одредите. Захтевам да поштујете Женевску конвенцију о поступању према ратним заробљеницима.

— Ниједан од тих услова не прихватам — одговорио је јапански пуковник — и не дајем никакве гаранције. Морате се безусловно предати, иначе ћемо наставити с нападима. И запамтите: јапански војници нису варвари.

Пројушџен џренуџак

Амерички генерал није имао куд. С места где су се водили преговори чули су се топовски пуцњи што је значило да Јапанци не поштују примирје. Потписао је документ о предаји 78

хиљада америчких и филипинских војника и 26 хиљада избеглица. Веровао је да ће тако спасти животе својих људи. Није знао да је тиме у ствари потписао смртну пресуду за трећину од њих.

Борбе за Батан вођене су у време кад су Јапанци муњевито освајали огромна пространства на Далеком истоку не наилазећи нигде на озбиљнији отпор. Напад на Филипинска острва изведен је у оквиру плана инвазије Југоисточне Азије. Децембра 1941. прве јапанске трупе искрцале су се на острво Лузон, на коме се налази и Манила, главни град Филипина. 80.000 америчких и филипинских војника који су под командом генерала Макартура бранили острво били су слабо извежбани и опремљени углавном зас-

тарелим наоружањем, тако да су Јапанци већ у јануару 1942. заузели Манилу. Тада су се браниоци острва Лузон повукли на велико планинско полуострво Батан које са северозападне стране затвара улаз у Манилски залив. Успели су да пуна три месеца држе овај стратешки веома важан залив којим води пут од Далеког истока према Југоисточној Азији, али су у исто време осудили и себе. Са Батана нису имали куда да се повуку.

У жестоким борбама које су трајале све до средине фебруара браниоци су успели да нанесу тешке губитке противнику: 7000 јапанских војника је погинуло док је 10.000 оболело од разних тропских болести. Само 3000 Јапанаца је тада било способно за борбу.

Много бројније америчко-филипинске трупе тада су пропустиле прави тренутак да потпуно поразе Јапанце.

Необјашњив џоџез

Али ни браниоци нису били у много бољем положају. Непрекидне борбе, болести и глад потпуно су изнурили Американце и Филипинце чији су дневни оброци хране били сведени на четвртину. Осим тога, Јапанци који су имали превласт на мору и у ваздуху нису их остављали на миру.

Од средине фебруара до

почетка априла на Батану је углавном владало затишје јер су и једни и други били исцрпљени. Али, од време Јапанци су искористили за довлачење нових, свежих трупа и опреме. Американци су, јер помоћ ниоткуда није долазила, морали да учине супротно: дивизије су свели на пукове, пукове на батаљоне. Главнокомандујући генерал Макартур пребачен је на нову дужност у Аустралију. Све то заједно било је катастрофално за каснију судбину бранилаца.

Око 66.000 Филипинаца и 12.000 Американаца који су пуна три месеца водили лавовску битку на простору

СЕ ПРЕДАЛИ

од неколико стотина квадратних километара гладовало је — примили су дневно мање од 400 грама хране! Слаба исхрана и недостатак витамина изазвали су појаву дизентерије и бериберија. Кинина није било и маларија се ширила брзином пожара. У првој седмици априла у пољским болницама и санитетским прихватилиштима лежало је више од 24.000 болесника и рањеника!

Када су Јапанци предузели последњи општи напад 3. априла 1942. године, против себе су имали војнике којима се пушка тресла у рукама а тело дрхтало од грознице. Они су се борили само зато што нису имали другог избора, иако су знали да неће моћи да одбране

фронт широк тридесетак километара који је ишао с краја на крај полуострва.

Освећа у цунџи

Јапански генерал Хома ипак није веровао да ће брзо и лако освојити Батан и кад се већ 9. априла генерал Кинг предао, Јапанци су се нашли у неприлици: требало је евакуисати огроман број заробљеника са Батана, а они су пред собом већ имали нови задатак: да што пре униште амерички отпор на утврђеном острву Корезидор које се налази испред Маниле.

План за евакуацију заробљеника био је овакав: прикупљање у Баланги, градићу на обали Манилског залива, а затим возилима до Сан

Фернандо, градића у центру острва Лузон и најзад распоред заробљеника по логорима у које би се пребацили железницом.

Јапански план предвиђао је да се заробљеницима деле храна и лекови и да на путу од Баланге до Сан Фернандо, дугом 40 километара, буде довољно одморшта. Три четвртине заробљеника требало је да стигне у Сан Фернандо пешке, а рањени и болесни возилима. Јапанским војницима издато је наређење да се према заробљеницима понашају у „пријатељском“ духу.

Али план се показао неизводљив. Најпре зато што су Јапанци претпостављали да на Батану има упола мање Американаца и Филипинаца, рачунали су — 40.000,

лечењу. Генерал Хома није имао ни хране, ни лекова ни људе који би обавили тако огроман посао, а понајмање довољно времена да посвети заробљеницима.

Осим тога јапански војници научени да је смрт часнија од предаје, с презиrom су гледали на заробљенике. Уз то им нису опраштали велике губитке које су имали у борбама за Батан. Тако су Јапанци групу од 400 официра и подофицира једног филипинског пука, уместо да одведу у логор, посекли сабљама и бајонетима негде у цунгљу. Била је то одмазда за губитке које им је исти тај пук нанео у ранијим борбама.

Нејасна наређења

Река заробљеника потекла је са свих страна полуострва Батан према Баланги. Колоне су се кретале без икаквог реда, час напред, час назад. Јапански војници којима нису била дата јасна наређења, нису знали шта да раде с толиком масом заробљеника. Час су их терали да журе и сатима трче без одмора, час су их сатиима држали да чује крај прашњавог друма којим су под ужареним сунцем трчали други заробљеници. Уопште, стражари су се понашали онако како су сматрали да се од њих тражи: неки су заробљенике претресали до голе коже, други их нису ни додирули, једни су им делили храну и воду, други нису дозвољавали да једу ни оно што су понели са собом. Са око три хиљаде болесника у једној пољској болници поступало се сасвим добро, али је зато 9000 рањеника и болесника у болницама на југу Батана искусило неописиву свирепост. Јапански војници према којима су официри поступали сурово и често их физички кажњавали нису били ништа бољи сада кад се њима дала власт. Одузели су заробљеницима сву храну, лекове, личне ствари и одећу и натерали их да боси и у болничким кошуљама пешаче до Баланге. Само мали број стигао је до сабиралишта. Остали су умрли у врелим и влажним цунглама Батана. Оне који би добили одмах метак у потиљак другови су сматрали срећним јер нису били осуђени на лагану смрт од исцрпљености, глади, жеђи и болести.

Марш смрти

Заробљеници који су стигли у Балангу надали су се да ће ту бити крај њихових muka. Али, прави марш смрти тек је почињао. Прво су их сместили на велику, жицом ограђену пољану на којој није било ниједног дрвета. Ту су под ведрим небом морали да сачекају наређење за покрет.

Јапанци нису дозвољавали да се копају пољски нужници, па су болесници од дизентерије сејали заразу. Мртви су остајали непокопани на врелом сунцу. Убрзо се логором ширио несносан

Најзад је наређен покрет. Болесници и рањеници пребачени су из Баланге камиоима на север, али већина је морала пешице на пут. Тих 40 км, колико је Сан Фернандо удаљен од Баланге, кроз цунгљу и по врелом сунцу, без хране и воде није успела да пређе ни трећина заробљеника.

Колона смрти у којој су амерички и филипински војници посртали од грознице и глади развукла се километрима. Заробљеници су били изнемишљени од физичког напора, болести, несносне врућине: пили су воду из бара крај пута чим би улучили прилику. Да би их одржали на ногама, јапански стражари су их удара-ли кундацима или бамбусовим штаповима а кад ништа није помагало стрелили су их крај пута. Људи су били толико отупели да су сами силазили у јарак крај друма и тражили да им Јапанци прекрате муке.

Умирала су с њима

У прихватном логору у градићу Лубао, на пола пута до Сан Фернандо, било је још страшније. По неколико хиљада заробљеника Јапанци су сабијали у металне бараче у којима је било врело као у пећи. У њима се могло само чучнути. О одмору или спавању није могло бити ни речи. О одморима болесника од дизентерије и хиљада данима неопраних људи гушио је заробљенике. Ујутро, кад је пут настављен, многи су остали на поду.

У Сан Фернанду заробљенике су укрцали у металне вагоне без прозора, тако збијени могли су само да стоје. Без ваздуха у потпуно затвореним вагонима који су били усијани од врелих сунчевих зрака људи су умиралаи стојећи. Мртваци би попадали тек када су затвореници били истоварени на крајњој станици Капас.

Одатле па до крајњег логора Одонел требало је преваљати пешице још 15 километара. Али, и оне који су тамо стигли живи чекала је неизвесна судбина: само у овом логору, у току првих шест-седам недеља, умрло је или побијено 15.000 Филипинаца и 1600 Американаца. Генерал Кинг проклињао је час кад се одлучио на предају.

☆☆☆

Ни данас се не знају тачни подаци о томе колико је људи нестало, умрло или побијено у овом маршу смрти. У логор Одонел је, отприлике, стигло 7 до 12 хиљада Американаца и 45 од 66 хиљада Филипинаца. Остали су нашли смрт негде на путу, у цунгљу.

Одбрана Батана, упркос тешком поразу, била је једина нада и охрабрење за САД и њене савезнике у првим годинама рата на попришту Далеког истока. Али, војници генерала Кинга, и Американци и Филипинци, скупо су то платили.

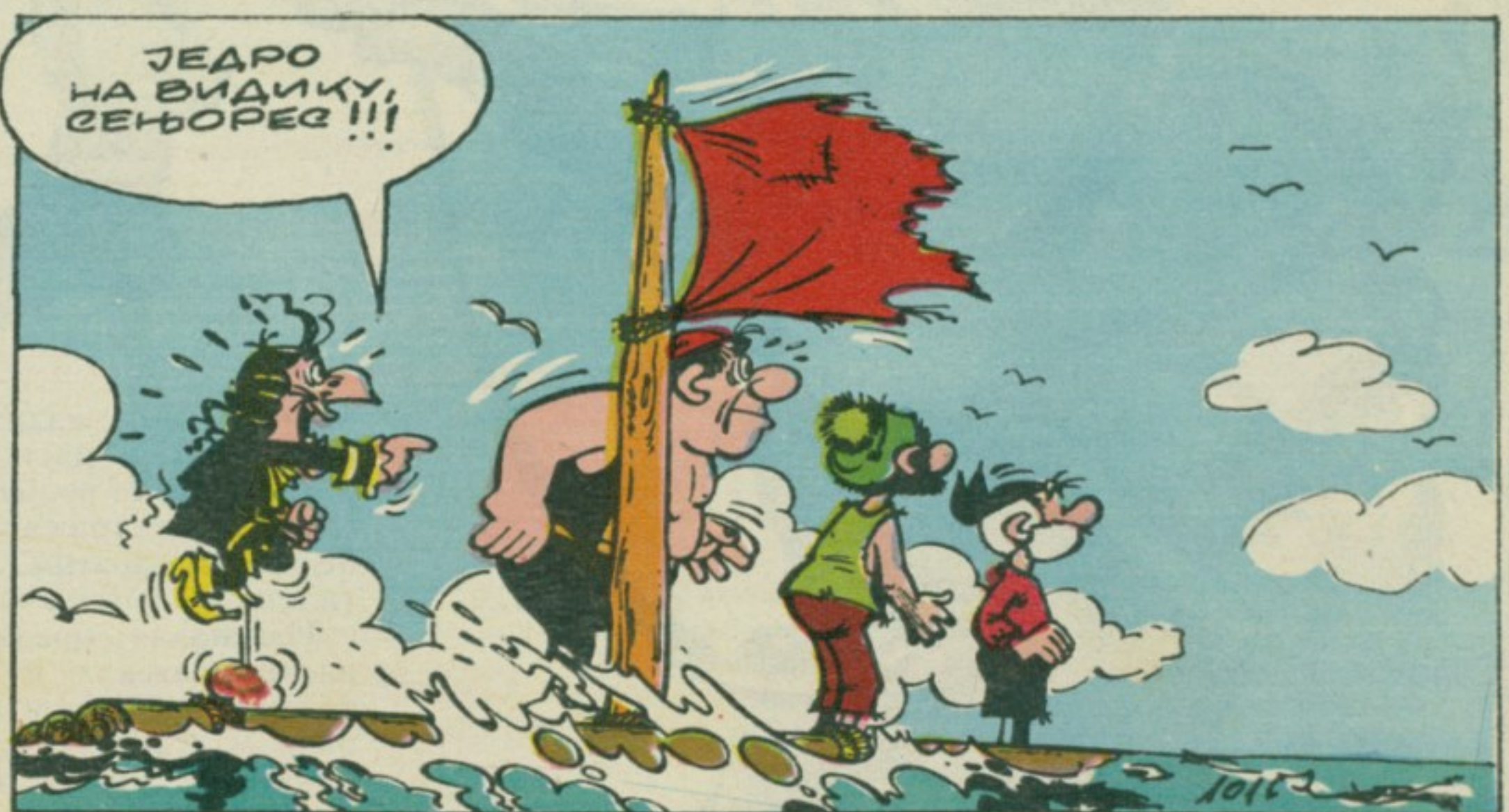
М. Ђ. 13



затим да могу издржати напоран пут и најзад да ће бити довољно времена за организовање стражарске службе, војне пратње, прихватилишта и логора.

Изненадна предаја бранилаца затекла је Јапанце потпуно неспремне, они нису били у стању да се брину о читавој армији заробљеника, њиховом транспорту и

Злато и Терибла





РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА ПТТ-а, UNICEF-а И ЗАБАВНИКА

НАЈЛЕПША МАРКА



2. МИЛАН МИЦЕВСКИ, Ушће 16, Н. Београд, добио је фудбалску лопту

Поводом Дечје недеље 1971. и 25-годишњице УНИЦЕФ-а Заједница југословенских пошта (скраћено ЈПТТ), УНИЦЕФ и ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК организовали су наградни конкурс за најбољи цртеж пригодне поштанске марке. На конкурс је стигло тачно 744 цртежа. Жири састављен од представника ових организација изабрао је 20 најбољих. Међу њима је изабран и цртеж који ће бити искоришћен за пригодну марку (пустиће се у оптицај 4. октобра 1971) а његов аутор БУРБИЦА ЗАТЕЗАЛО из Бачке Тополе награђена је са 60.000 ст. дин. (награда ПТТ-а) и кино-камером „Вернон“ (награда „П. забавника“). Имена и цртежи десет аутора налазе се на овој страни, док су имена осталих 10 награђених одштампана на 55. страни.



1. БУРБИЦА ЗАТЕЗАЛО, Бечејски пут 62, Б. Топола. Добитник I награде: 60.000 ст. дин. и кино-камере „Вернон“



3. ОЛИВЕРА МАРАН, Ж. Зрењанина 20, Вршац, добила је склапаницу Механотехнике из Изоле



4. АНЂЕЛКА ВЛАНСАВЉЕВИЋ, Раде Кончара 81, Б. Топола, добила је књигу ЦЕЛН ЕЈР



5. МИРЈАНА МИШИЋ, Г. Димитрова 21, Београд, добила је књигу ЦЕЛН ЕЈР



6. СНЕЖАНА ШПАРАВАЛО, Б. Стојановић 4, Медвеђа код Лесковца, добила је књигу ЦЕЛН ЕЈР



7. МИОДРАГ ЖИВКОВИЋ, Ђ. Петровића 17, Ковин, добио је фудбалску лопту



8. АЛМА ХАФИЗОВИЋ, Браће Мулабеџировић 7, Тешањ, добила је фудбалску лопту



9. ЗИНАИД АЛТУМБАБИЋ, Бр. Пајкановића 21, Бијељина, добио је склапаницу Механотехнике из Изоле



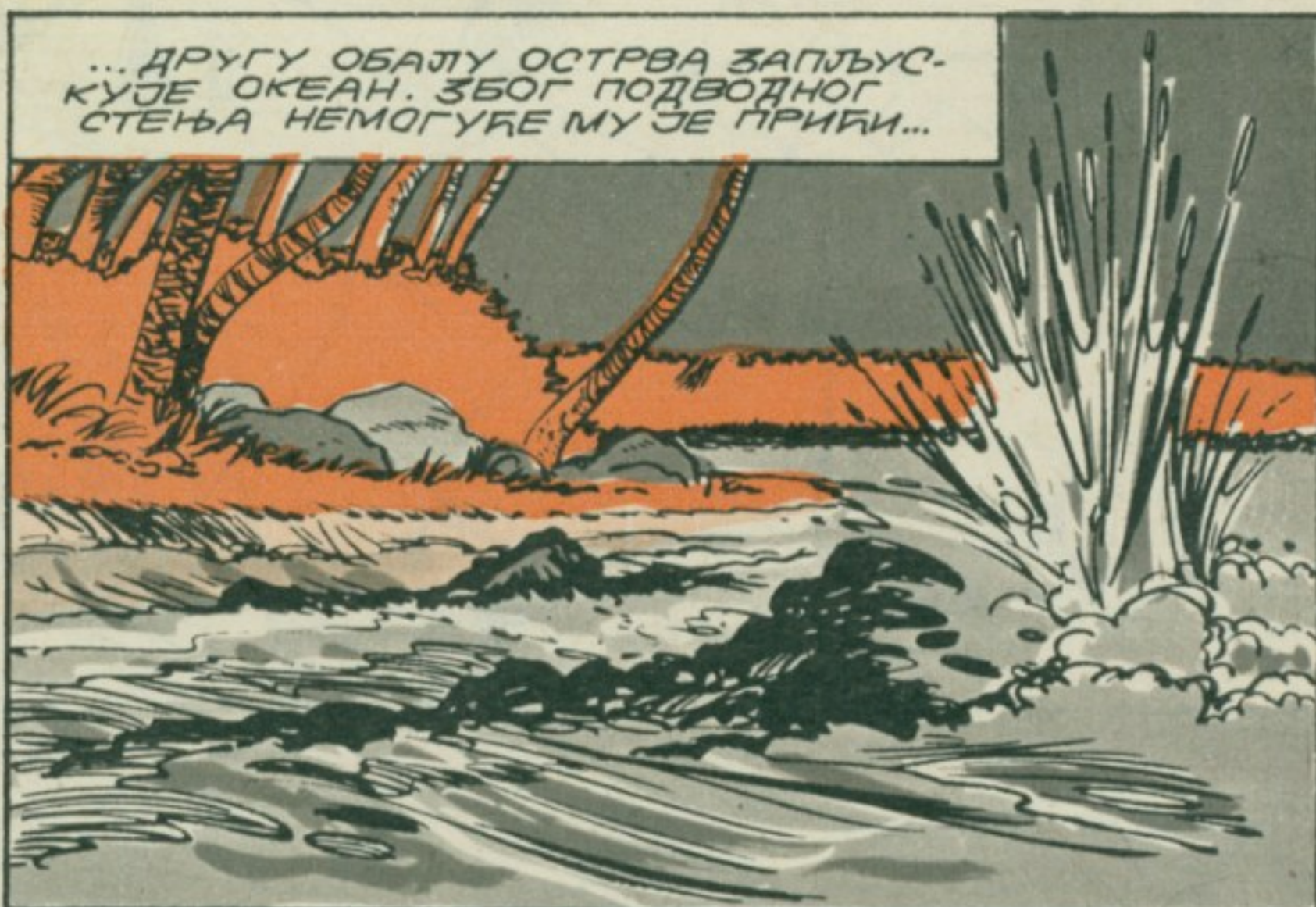
10. ЉИЉАНА ОБРЕНОВИЋ, М. Краљевића 10, Смедерево, добила је склапаницу Механотехнике из Изоле

фантом : РАЈСКО ОСТРВО

Тропско острво одвођено од џунгле широким реком...



...другу обалу острва заплускује океан. због подводног стења немогуће му је прићи...



То је фантомово острво названо "РАЈ".

Пре десетак година млади Адам Чонс био је на сафарију са својим оцем...



Сахибе, носачи неће даље да иду!

Приближили смо се земљи пигмеја! Они су опасни!...

Добро! онда ћемо овде поставити јојор!



Тата, погледај овај знак! Шта то значи, гурӯ?

Ништа... само, даље се не оме!

Хмм... досад нисмо имали среће у лову! мораћемо сутра да кренемо у другом правцу!

Млади Адам је разознао и кришом се искрао од оца...

РАЈ... мораћу да га нађем... ако није сувише далеко!



© 1960, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.



Да ли је то РАЈ... то острво окренуто мору...

И од осталог копна одвођено реком...

Неколико километара даље...



Wilson McCoy 5-29

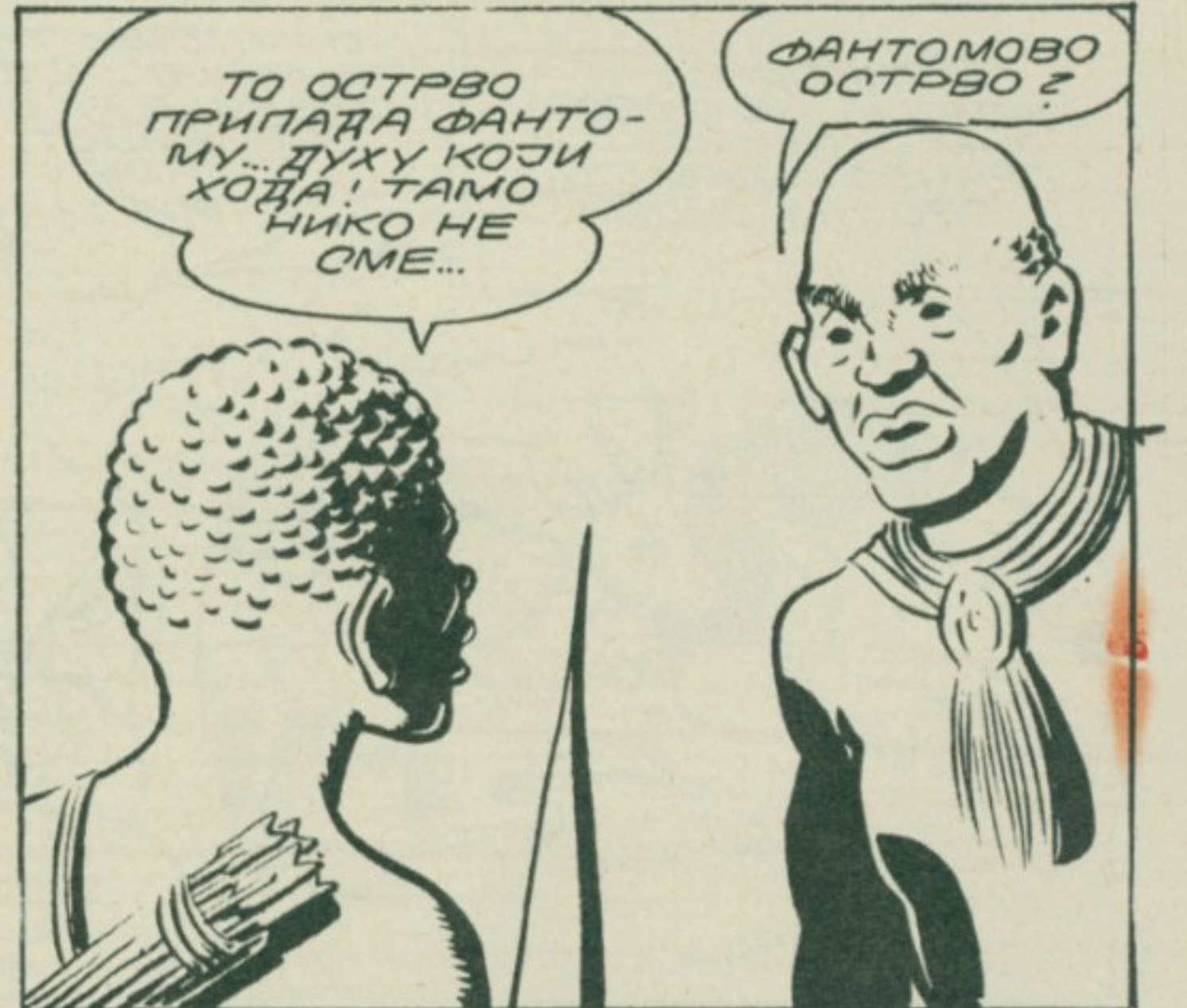


Колико животиња! препливају реку и уловили... Ох!

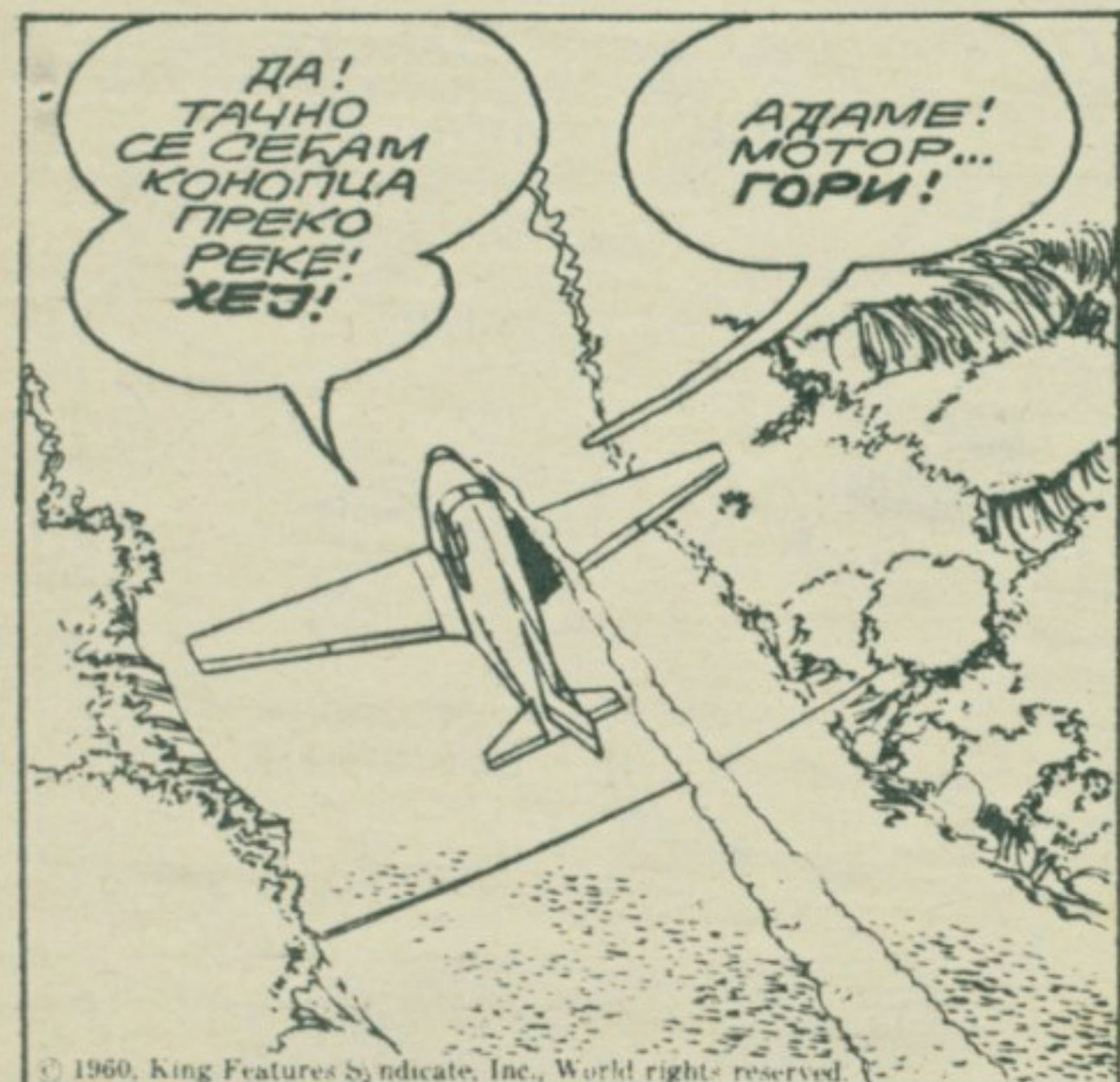
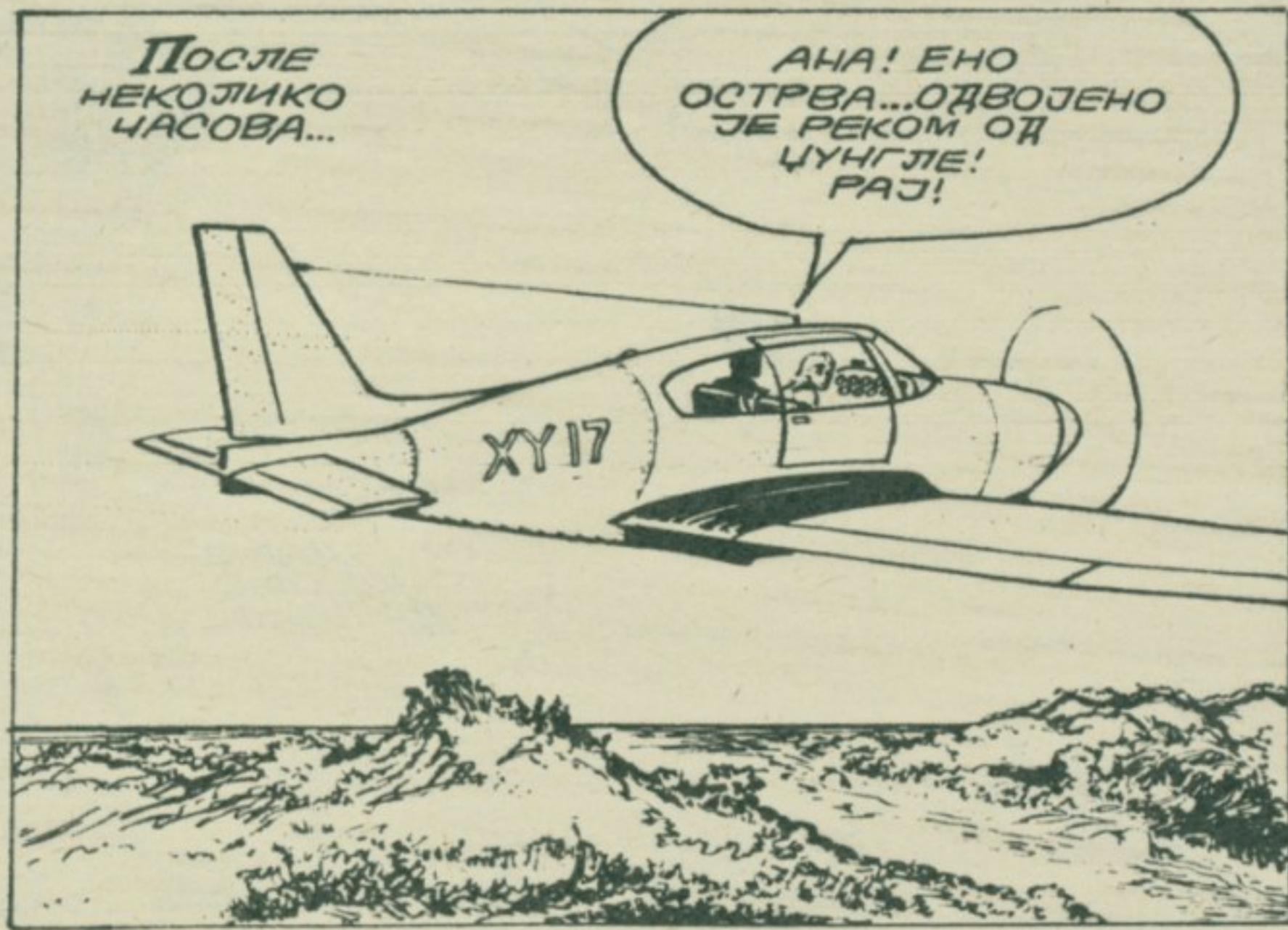
Назад!

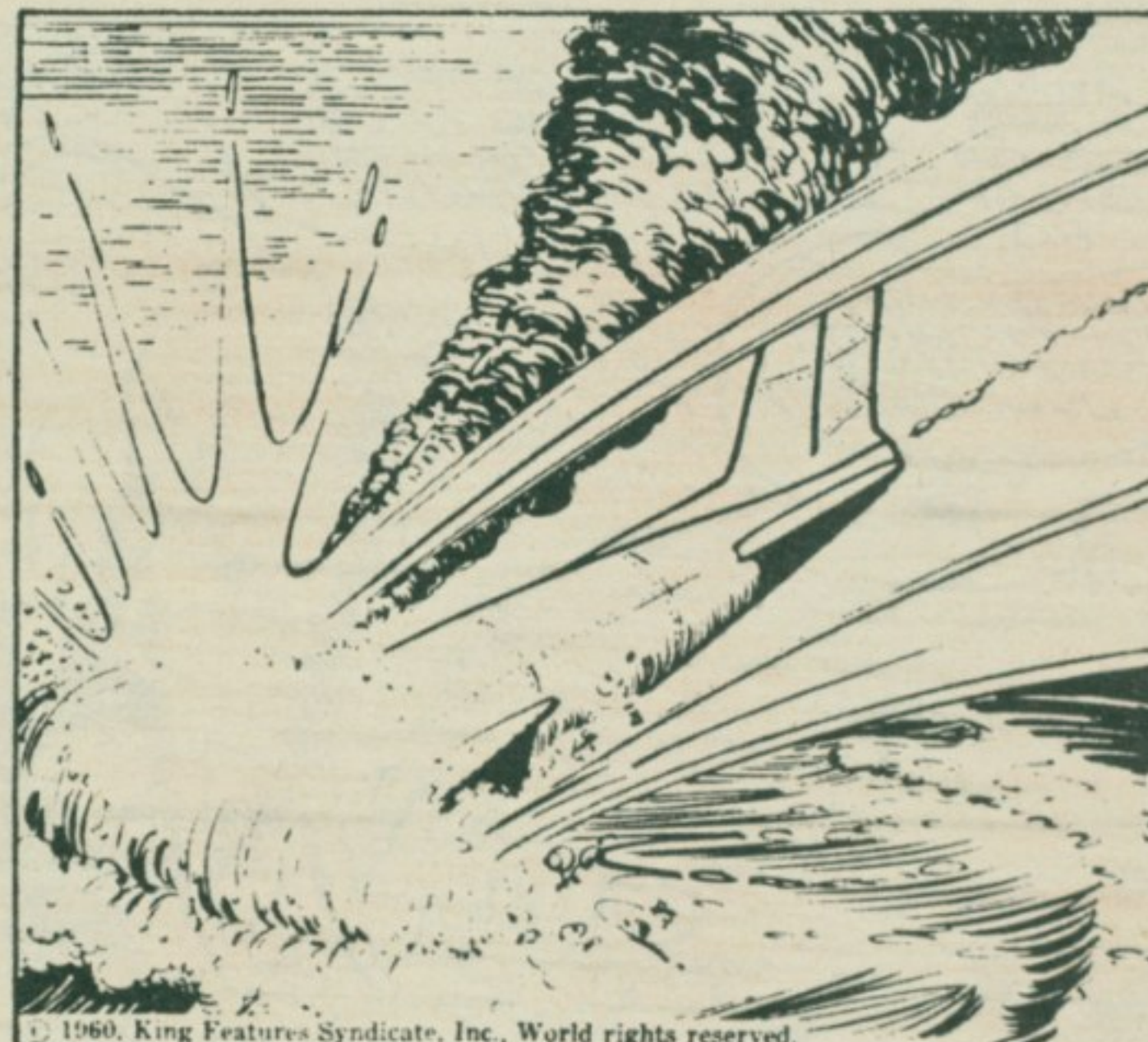
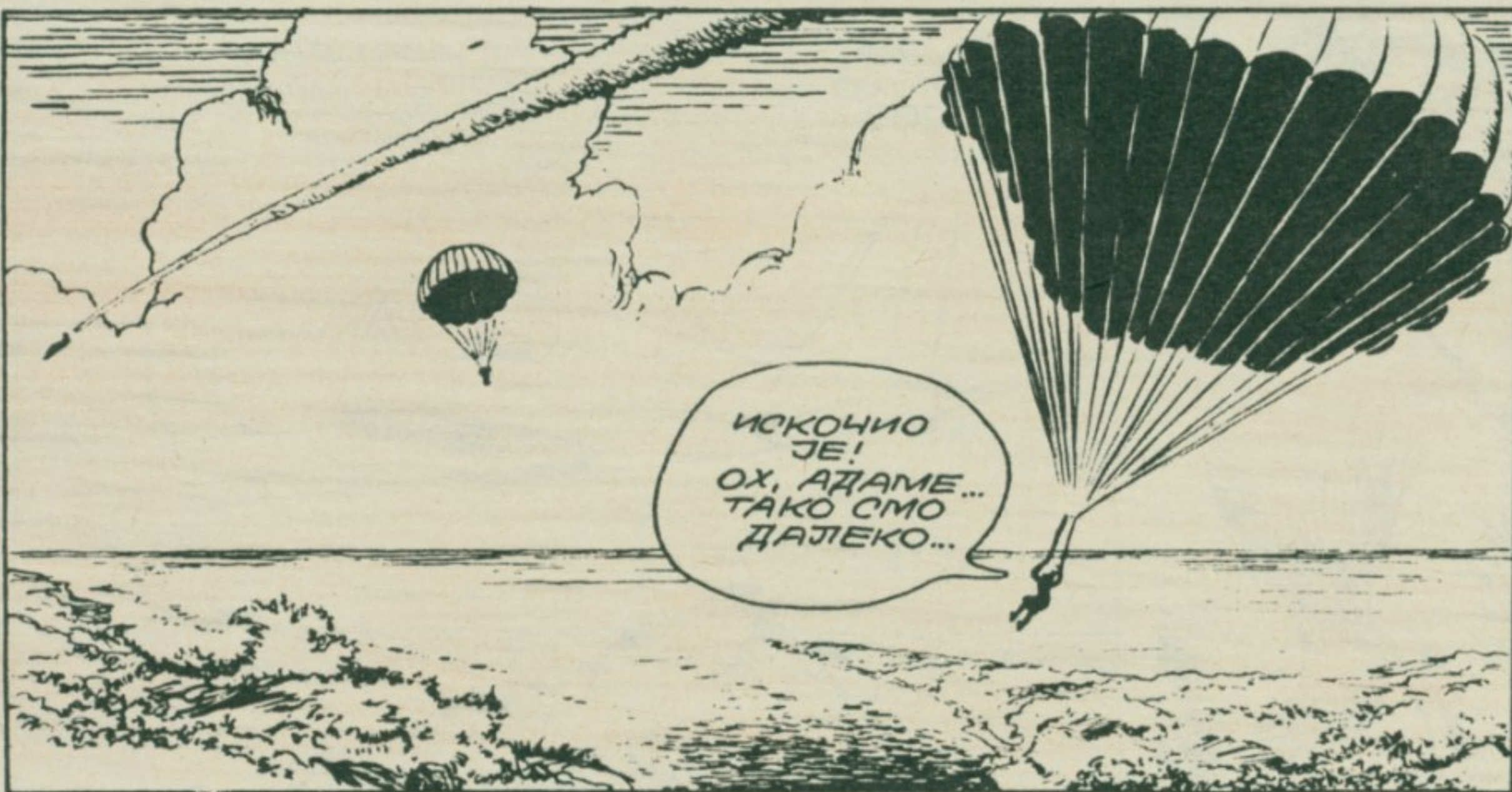
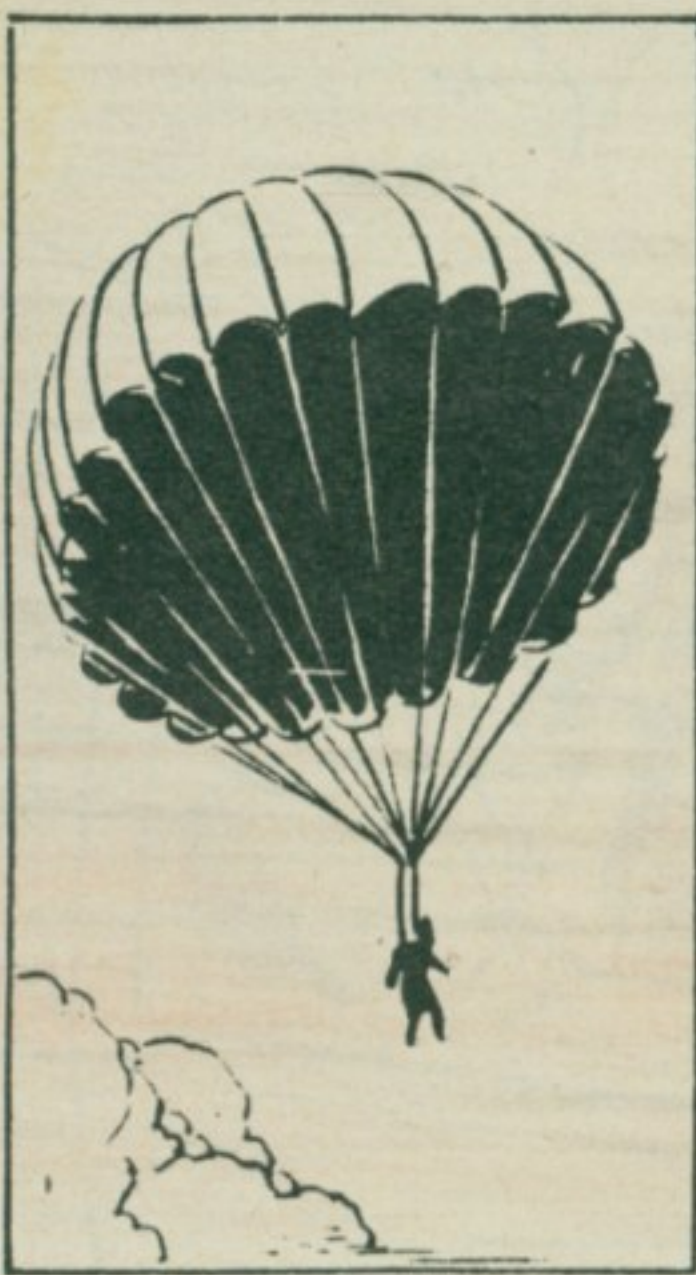
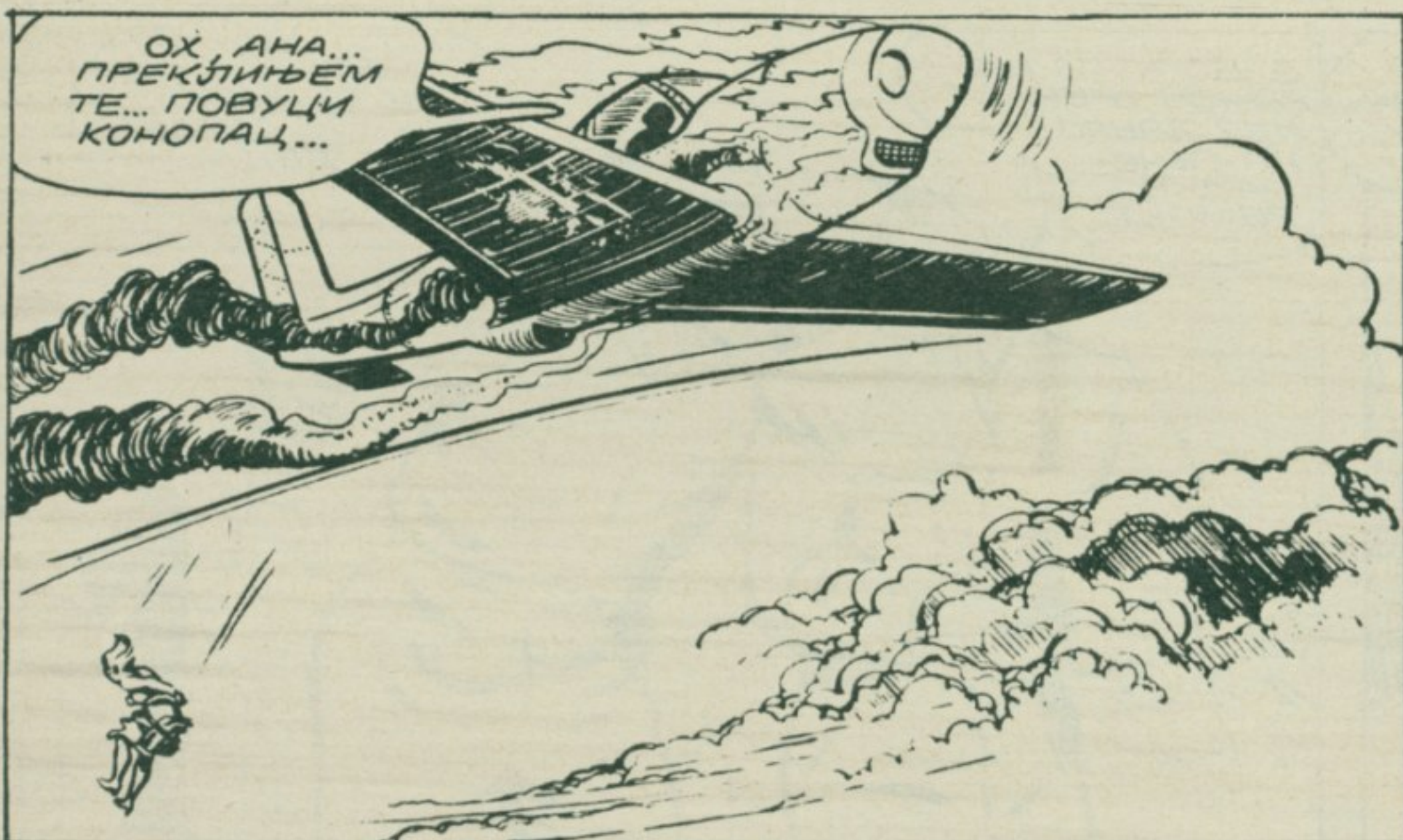
Изненада се појавио један пигмеј...



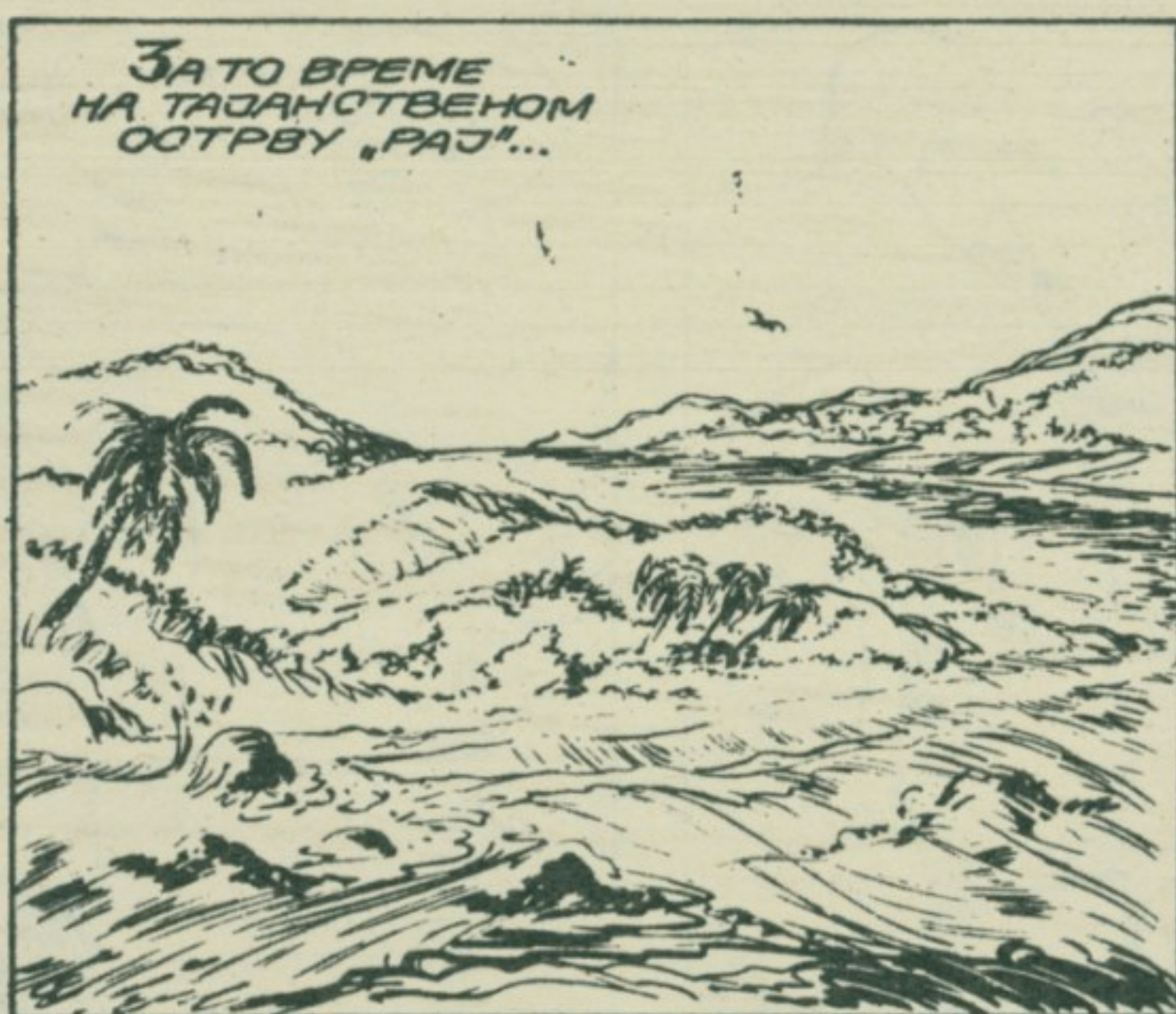






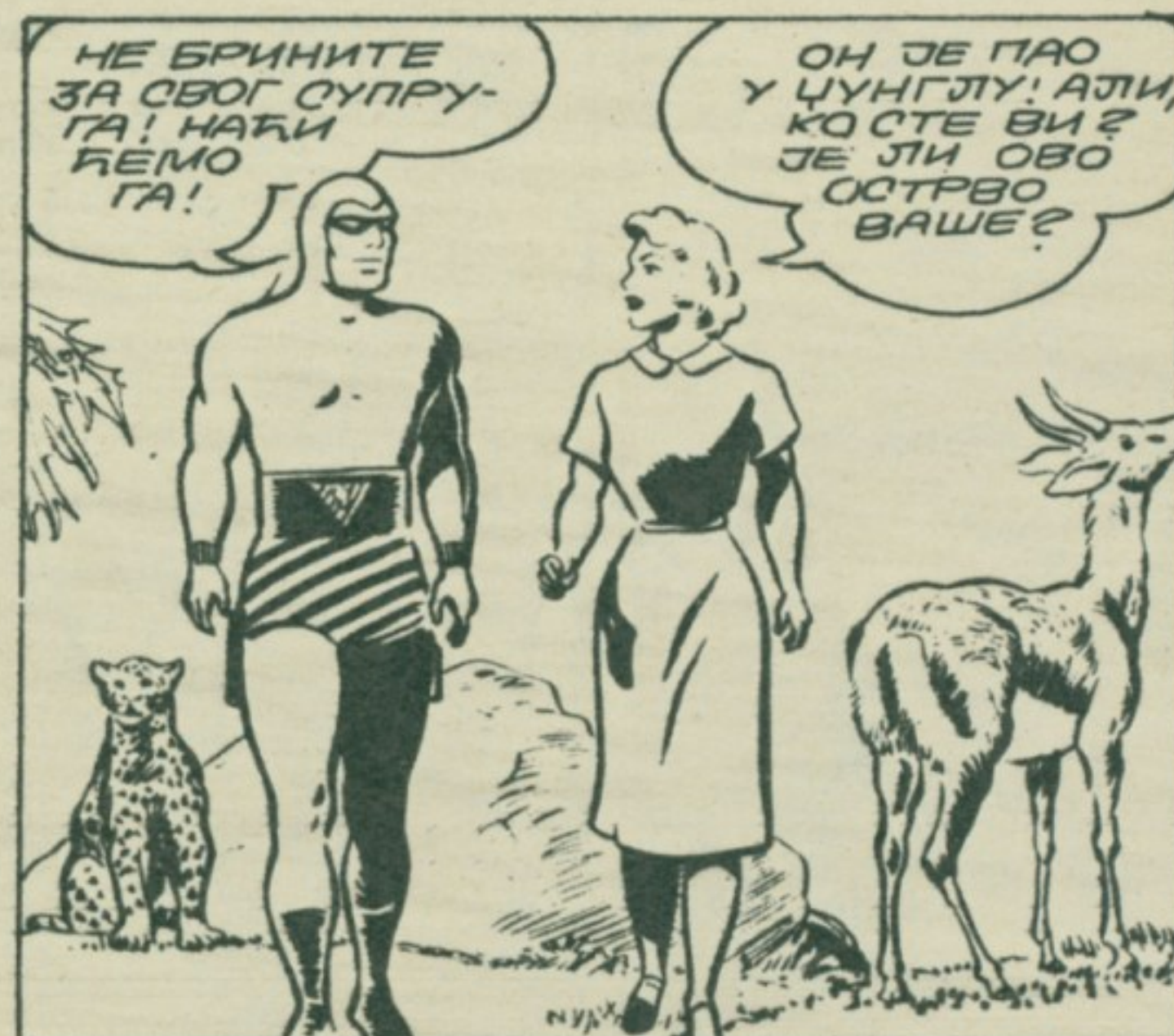


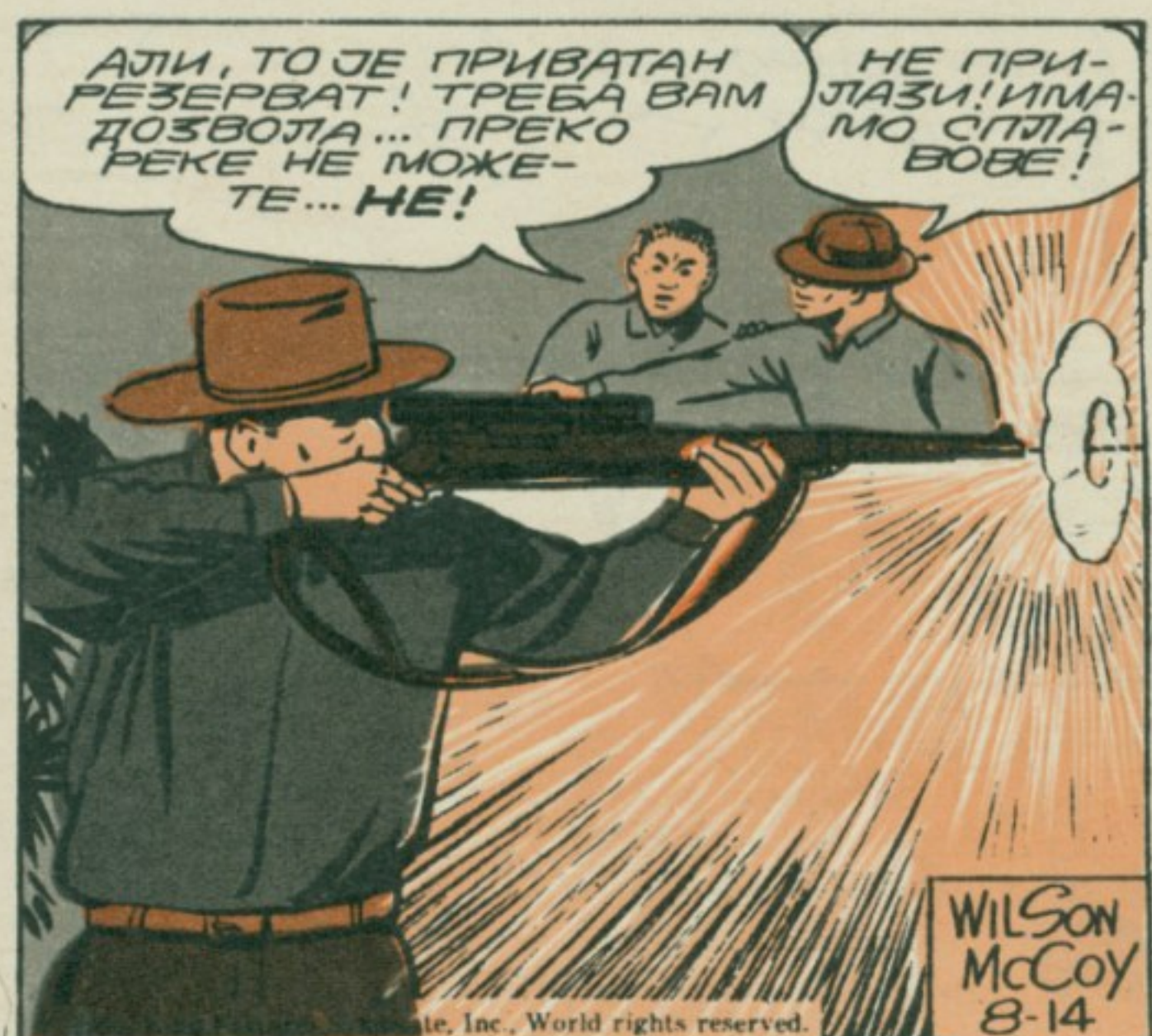










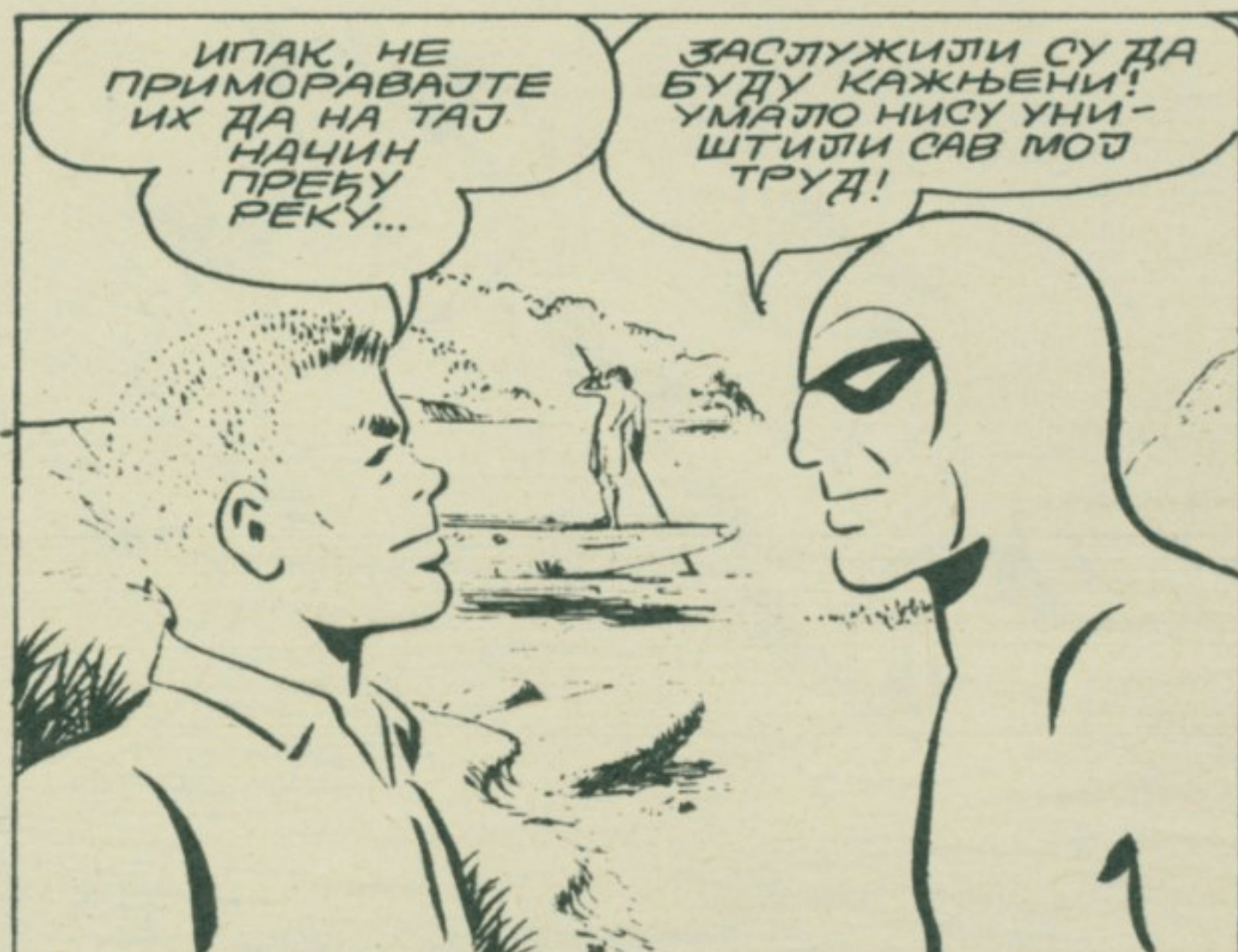
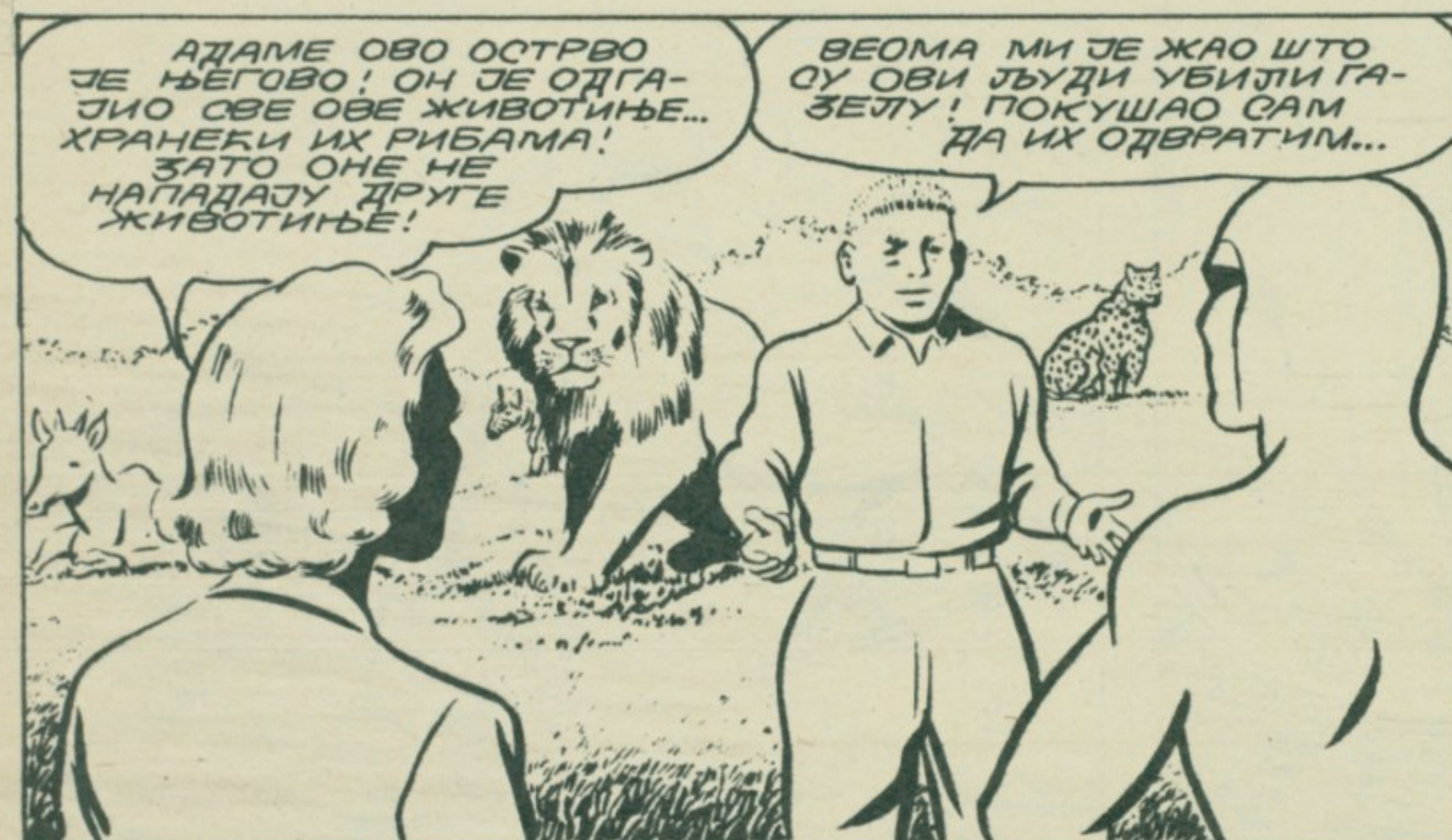
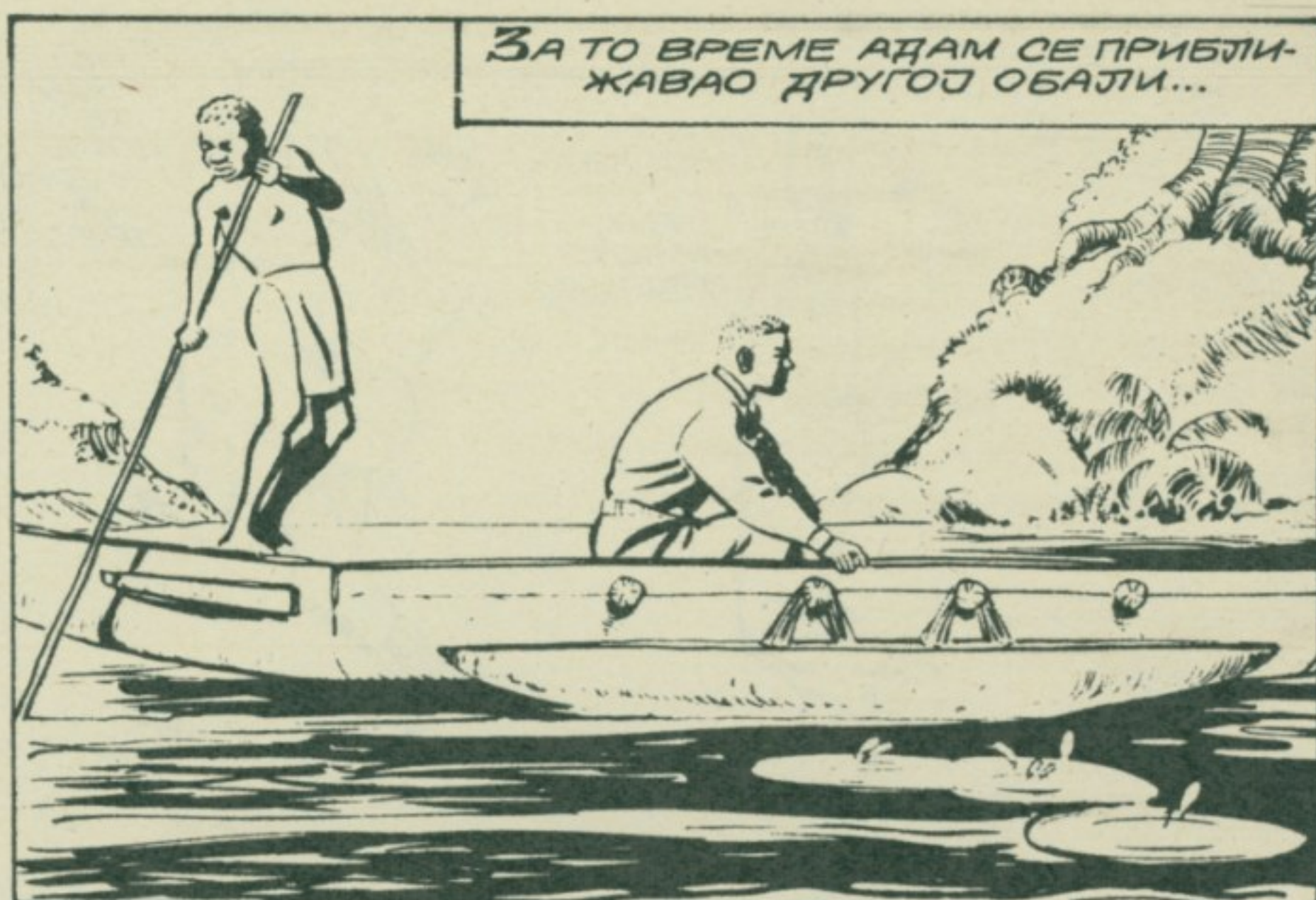








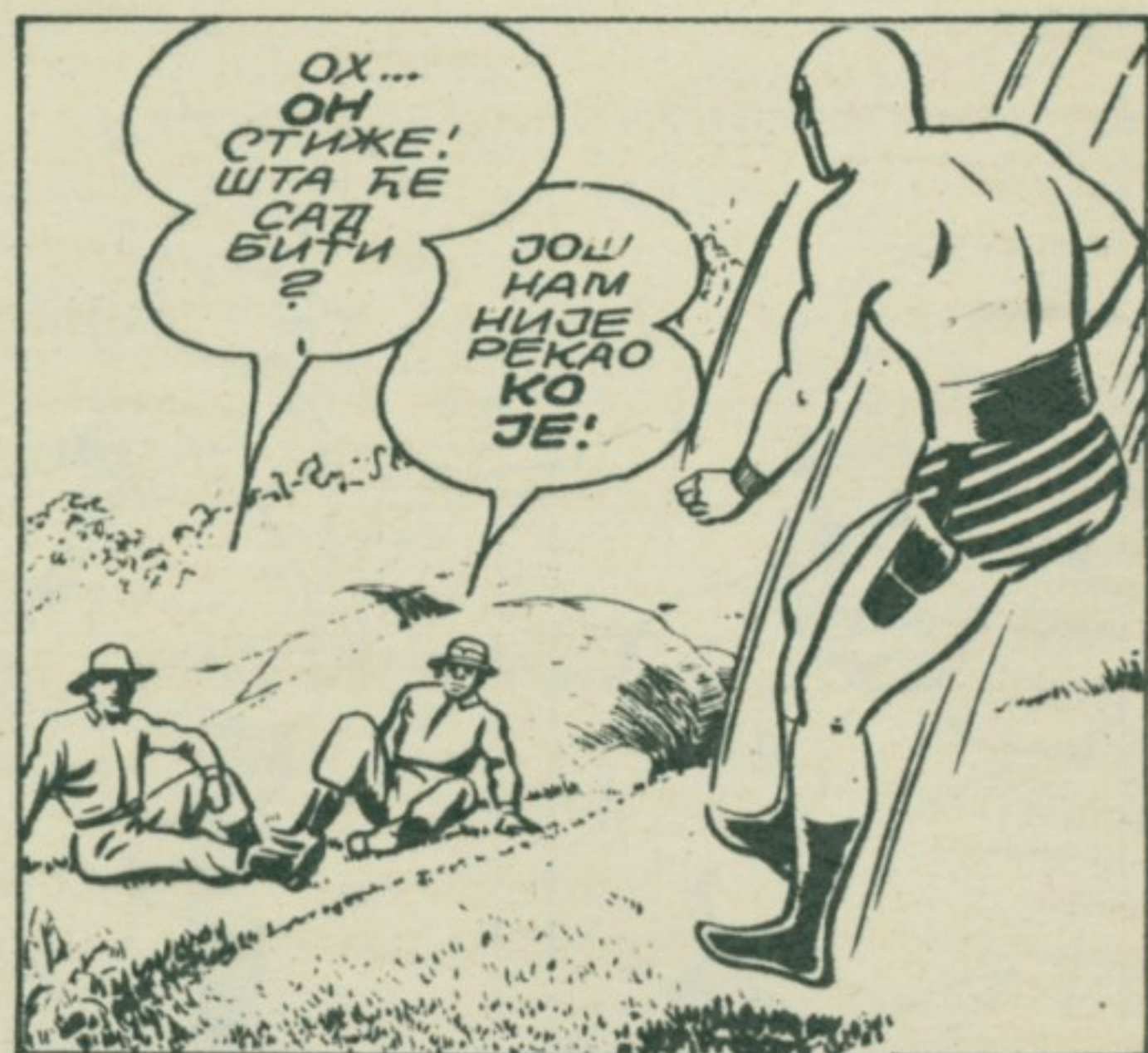


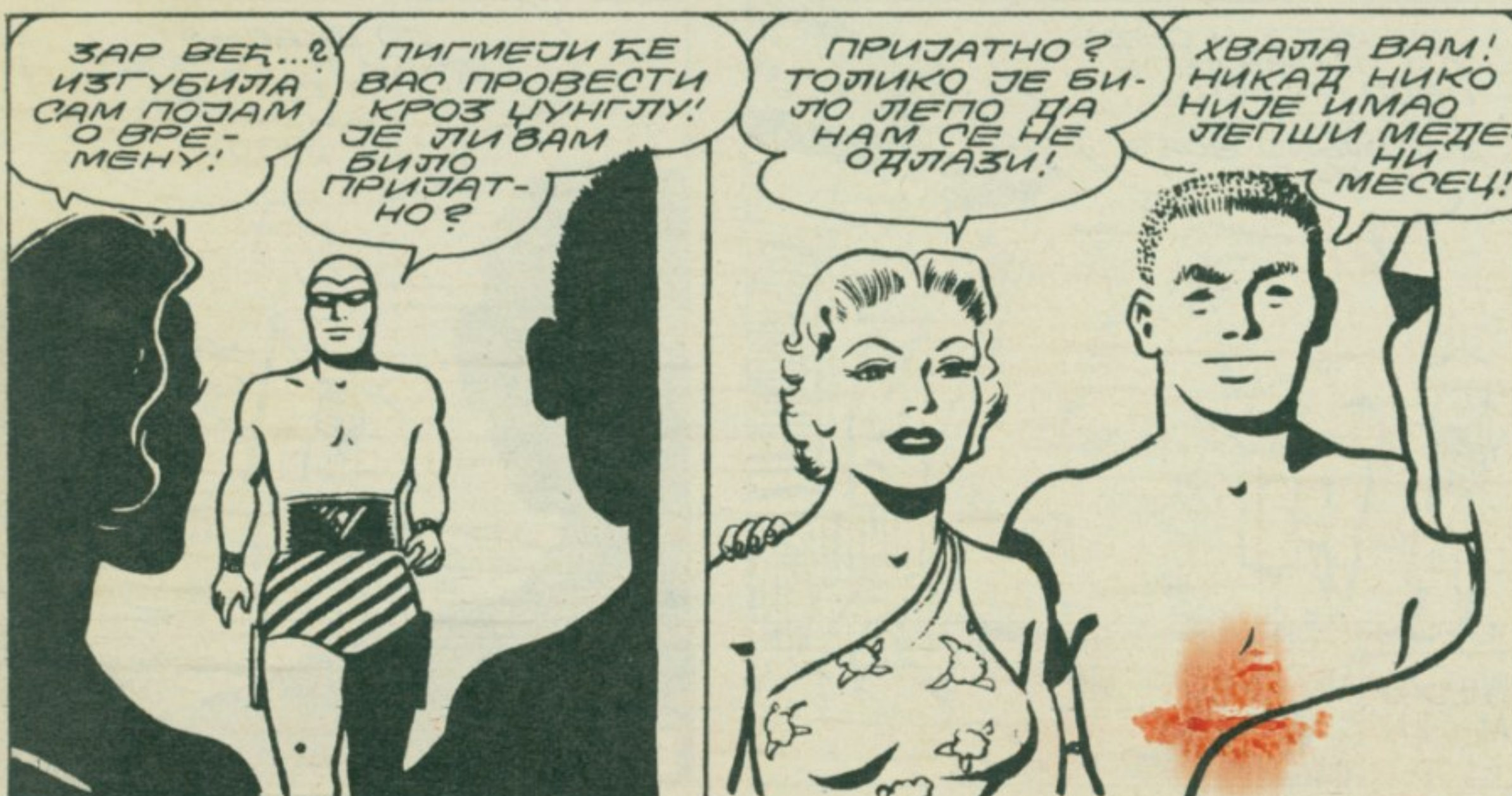
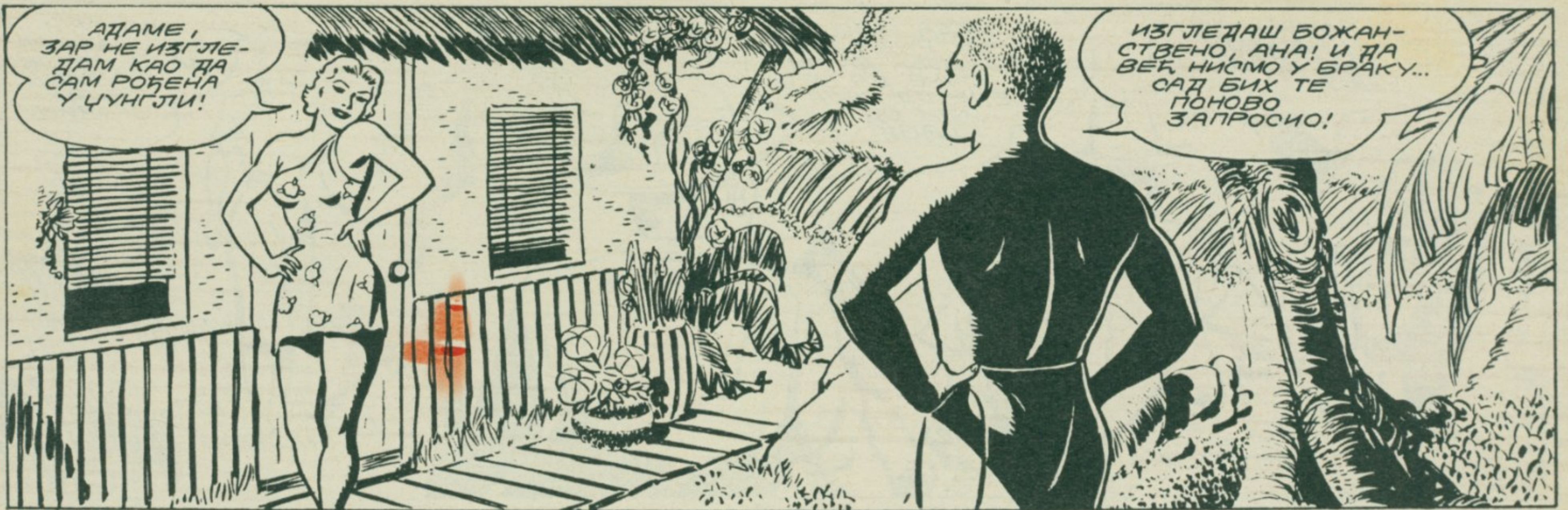










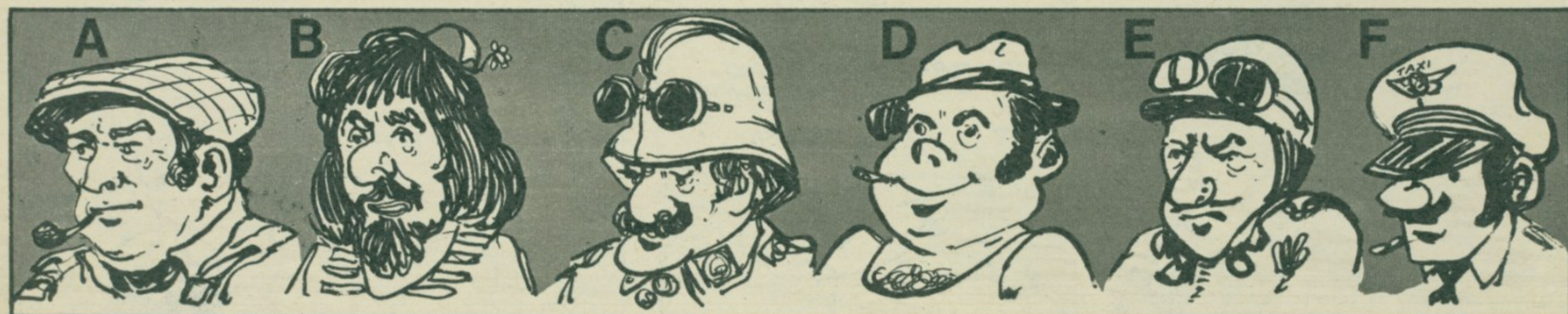
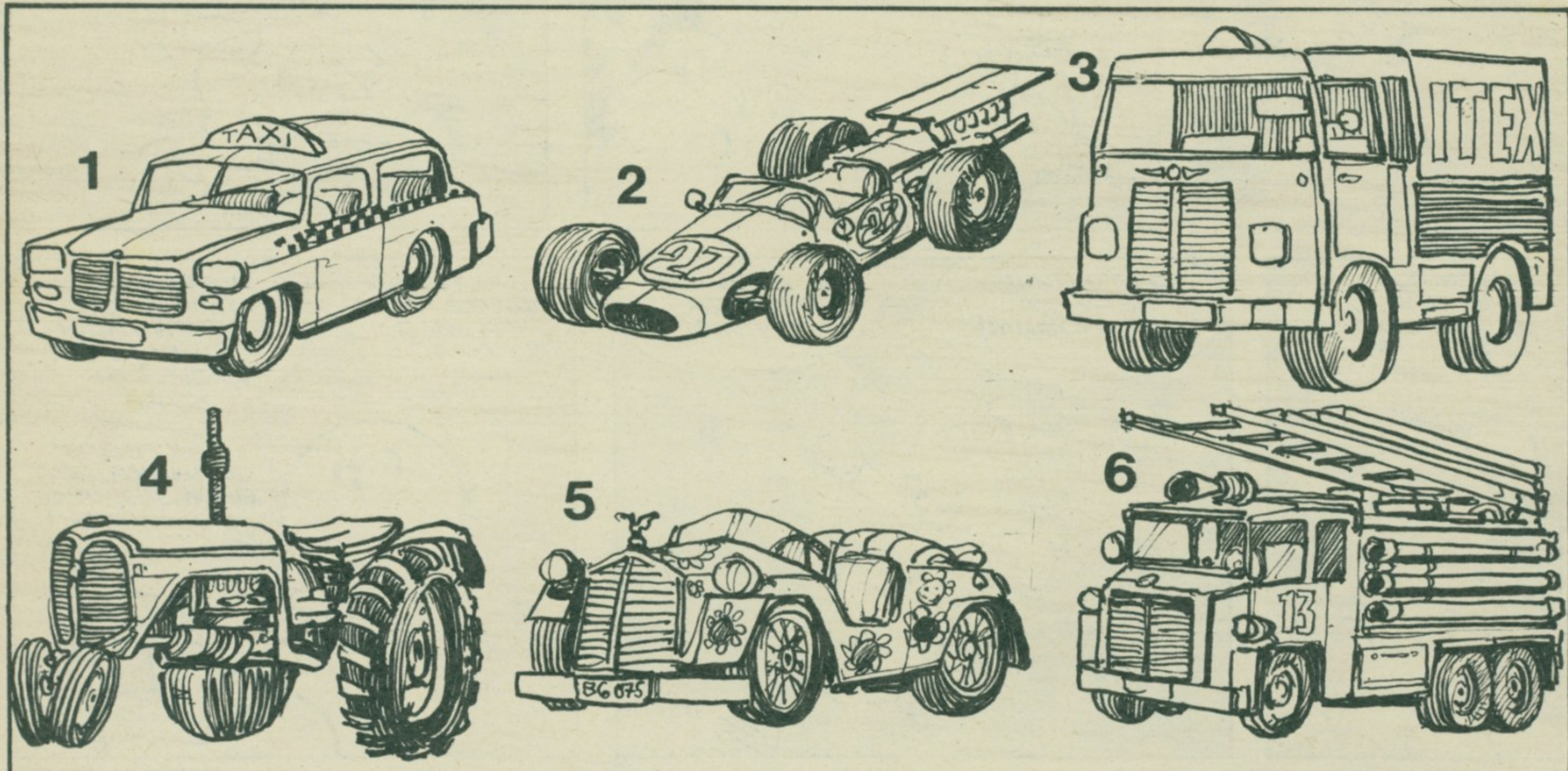


DARWIL
НАГРАДНА ИГРА

ВОЗАЧИ, У КОЛА!

Шест возача спремно чека знак за старт. Твој задатак је да им помогнеш и напишеш (на основу њихове одеће) које возило ће који од њих шесторо возити. На пример: возач обележен словом А возиће возило обележено бројем? Тако уради са свих шест слова и шест бројева. Деловници са одговорима, налепљеним ку-

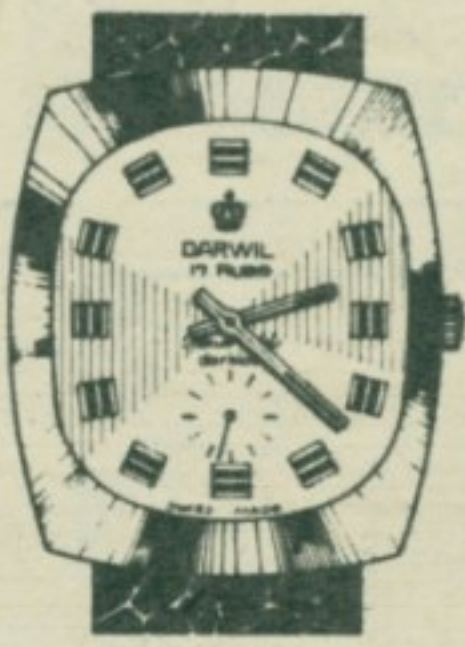
поном и својом читко исписаном адресом пошаљи „ПОЛИТИКИ-НОМ ЗАБАВНИКУ“ 11001 Београд, пошт. факс 124, до 26. јуна ове године. Међу онима који буду тачно одговорили на свих шест питања извући ће се на срећу имена шест наших читалаца који ће добити од DARWIL-а на поклон по један часовник.



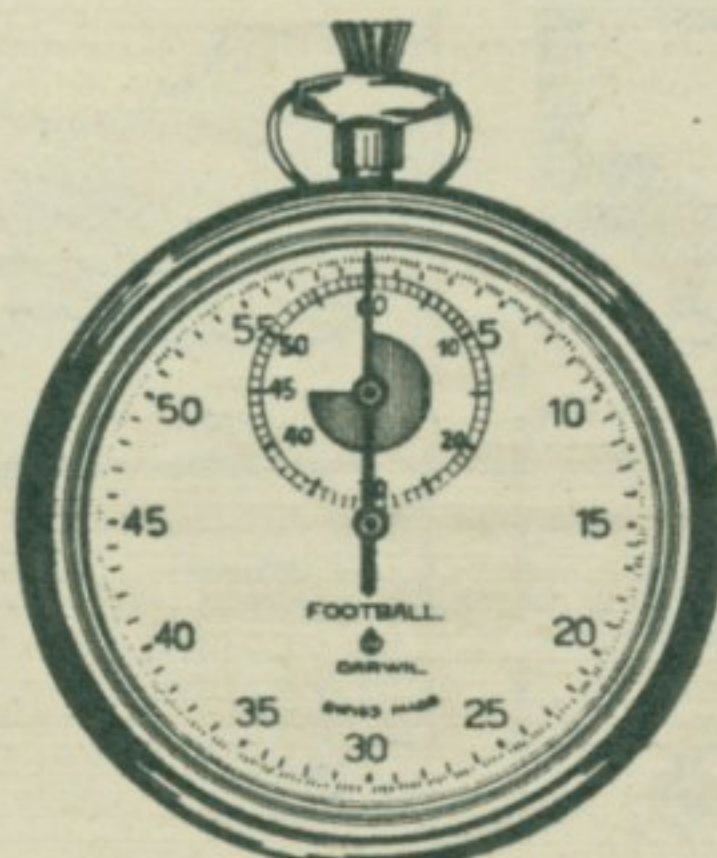
I НАГРАДА: аутоматски мушки часовник са даном и датумом — отпоран на воду.



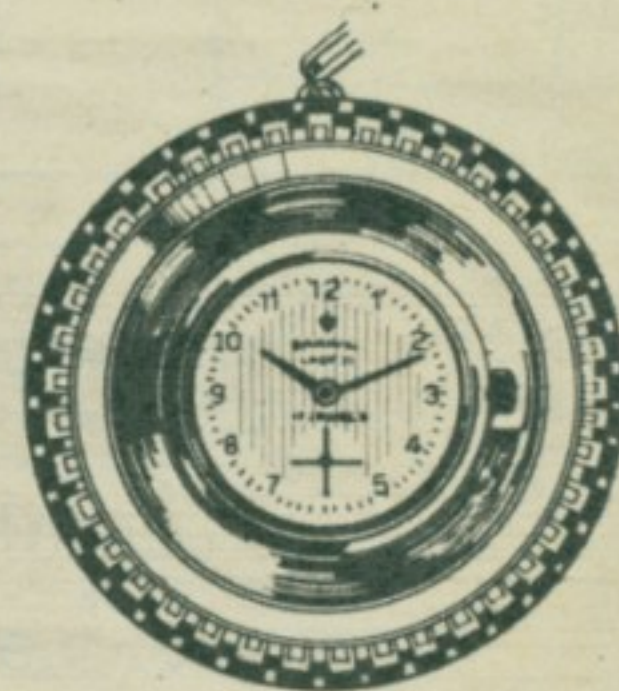
II НАГРАДА: мушки часовник са што перцом и датумом



III НАГРАДА: дечји часовник.



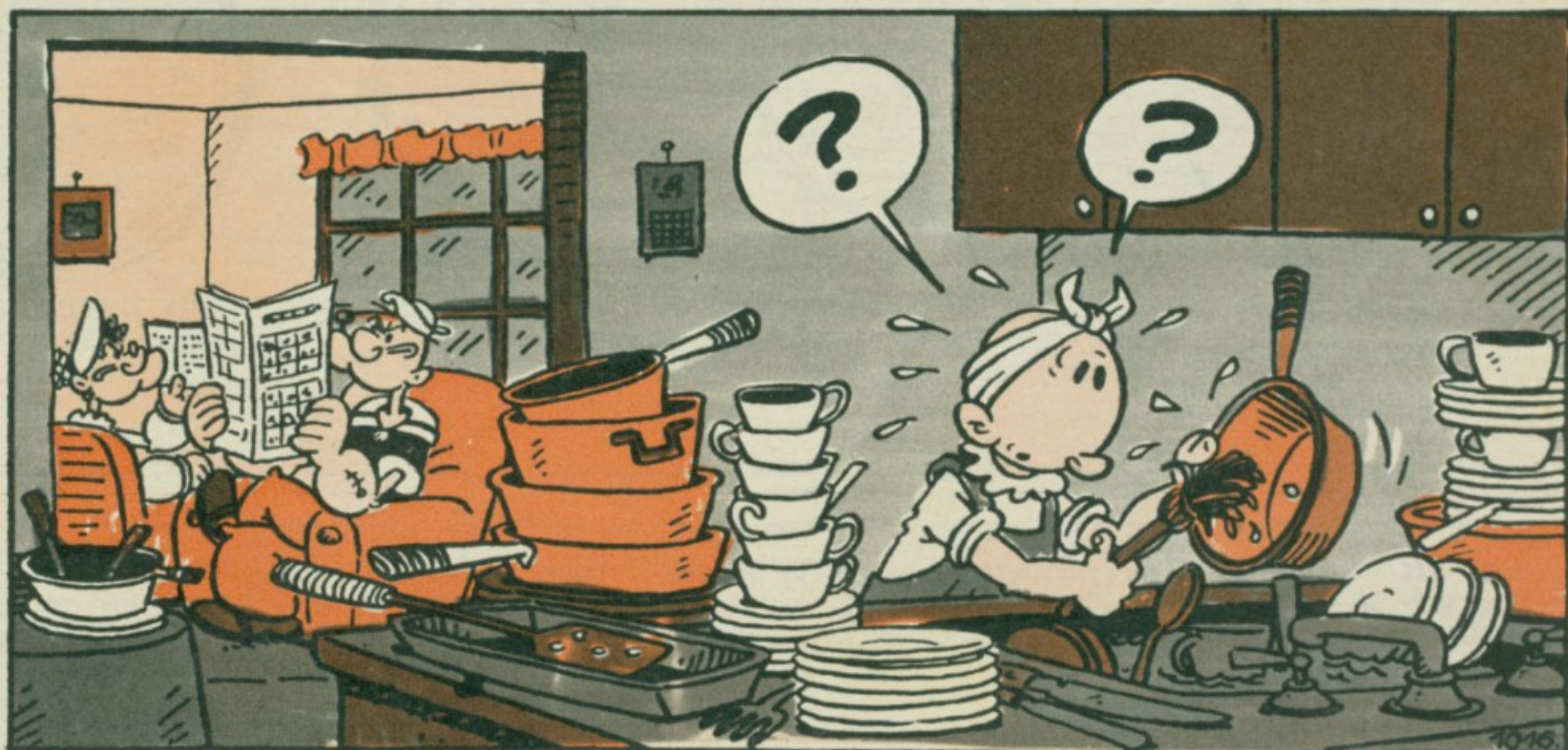
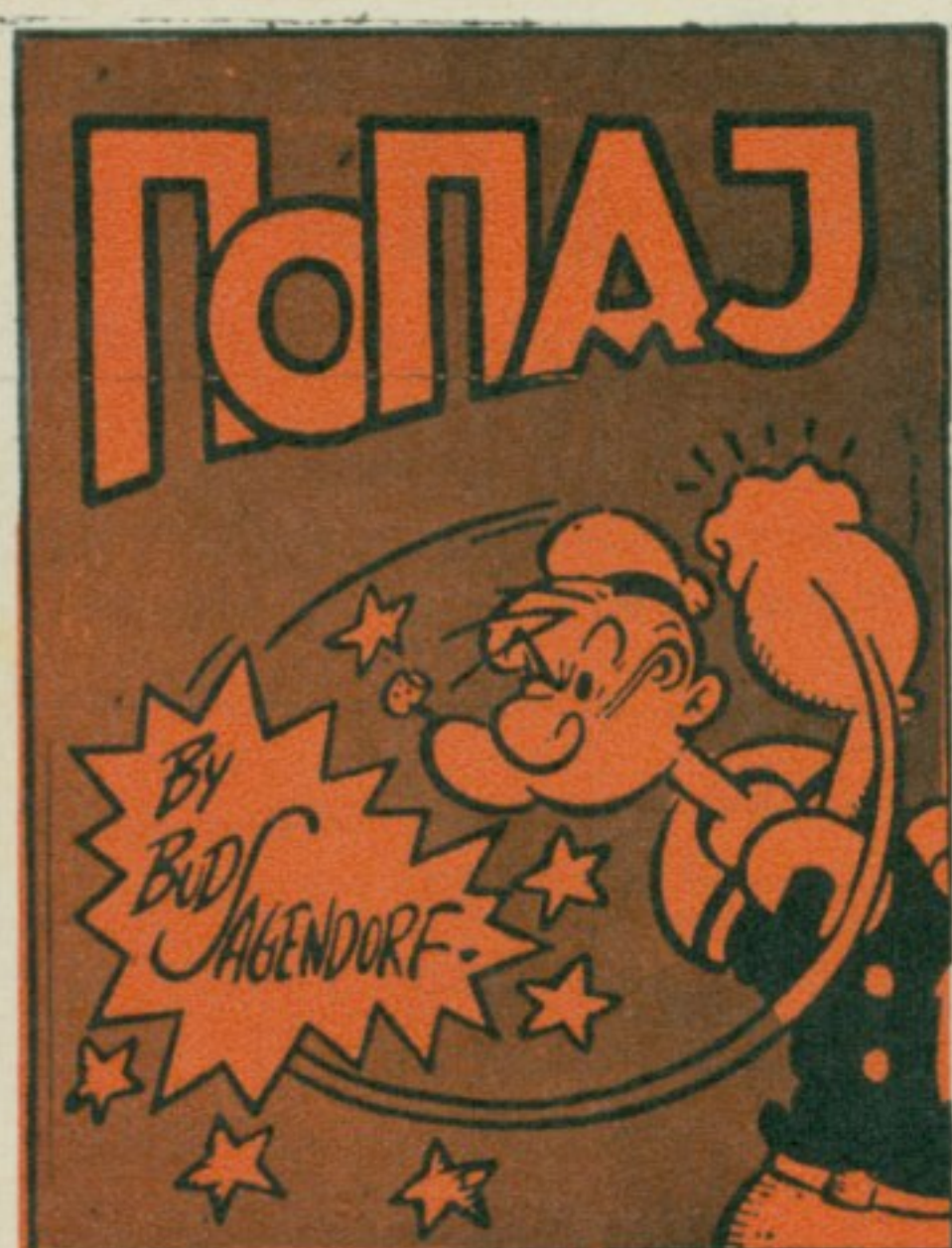
IV НАГРАДА: успешна штоперница.



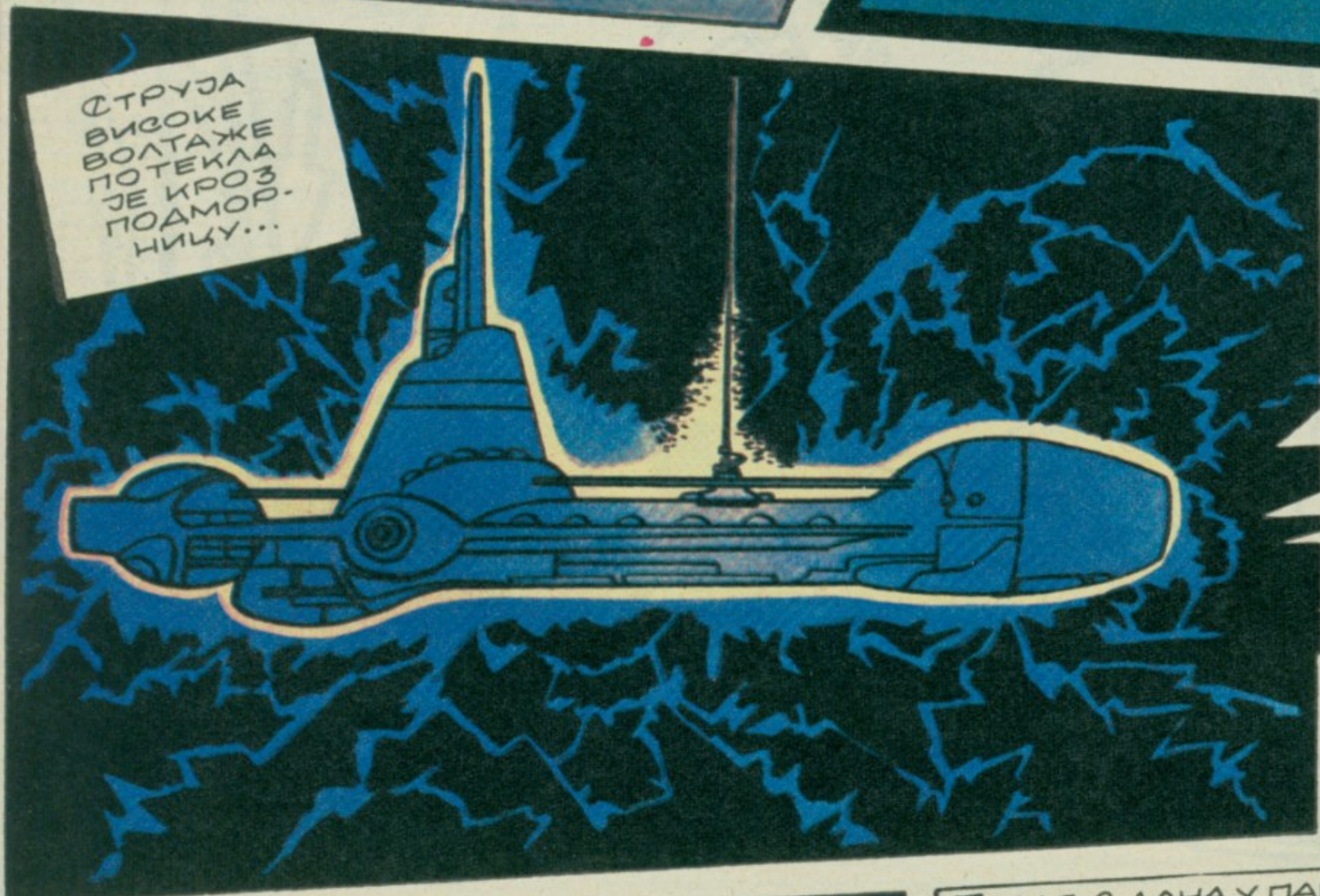
VI НАГРАДА: часовник-привезак.

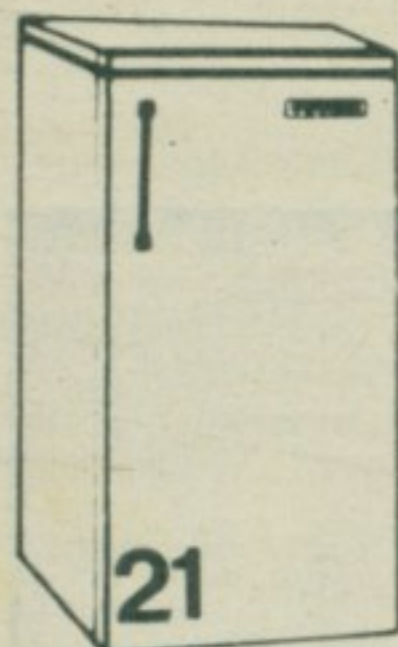
DARWIL — генерално заступништво швајцарске фирме у Трсту • Велики избор — преко 600 типова часовника **DARWIL** и **ARETA** • Најновије: **DARWIL** сатови имају уграђен **DARBLOCK** — уређај против удара • ЧАСОВНИЦИ марке **DARWIL** и **ARETA** могу се набавити и у специјализованим трговинама и велетрговинама у Југославији • СЕРВИСИ за одржавање постоје у свим местима наше земље • **DARWIL** — Piazza St. Antonio Nuovo 4/1—II Трст.

DARWIL 8



ПАТРОЛА ГРОМ





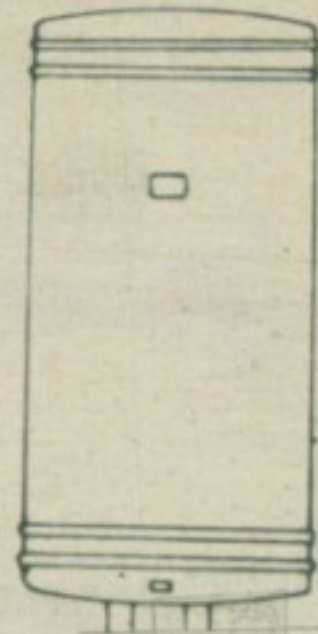
ENERGOINVEST
ФРИЖИДЕРОМ РАСХЛАЂУЈЕ!
ФРИЖИДЕРОМ НАГРАЂУЈЕ!

ПРВА НАГРАДА:
ФРИЖИДЕР „ОВОДИН“
(модел 011), 180 l



ENERGOINVEST
ТОПЛА ВОДА
ПРАВА ЗГОДА!

ДРУГА НАГРАДА:
БОЈЛЕР „МЕБОШ“
за купатило
EGV/80 l



ПОЛЕМИКЕ ЗБОГ ПЛАСТИКЕ



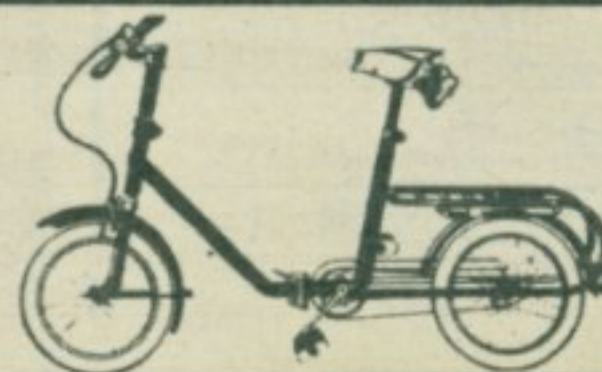
Имена добитника награда биће објављена у Забавнику

Деда Лука и Бака Неда чувајући унука замало да се посвађају: он тврди да су врата кроз која се убацује рубље у Енергоинвестову супераутоматску машину „Ободин“ од пластичне масе, а она да су од специјалног стакла. Одговорите: ко је у праву ДЕДА или БАКА?

ОДГОВОРИ ЗА НАГРАДУ!

1. Изрежи цртеж ПРВЕ НАГРАДЕ и залепи га на дописницу.
2. Напиши одговор на постављено питање и своју адресу.
3. Упути одмах дописницу ЕНЕРГОИНВЕСТУ, (за квиз), 71001 Сарајево, да је добије до идућег четвртка.

ИЗВАНРЕДНЕ НАГРАДЕ НАЦРТАНЕ НА ОВОЈ СТРАНИ ИЗВЛАЧЕ СЕ СВАКЕ НЕДЕЉЕ МЕЂУ ОНИМА КОЈИ ТАЧНО ОДГОВОРЕ.

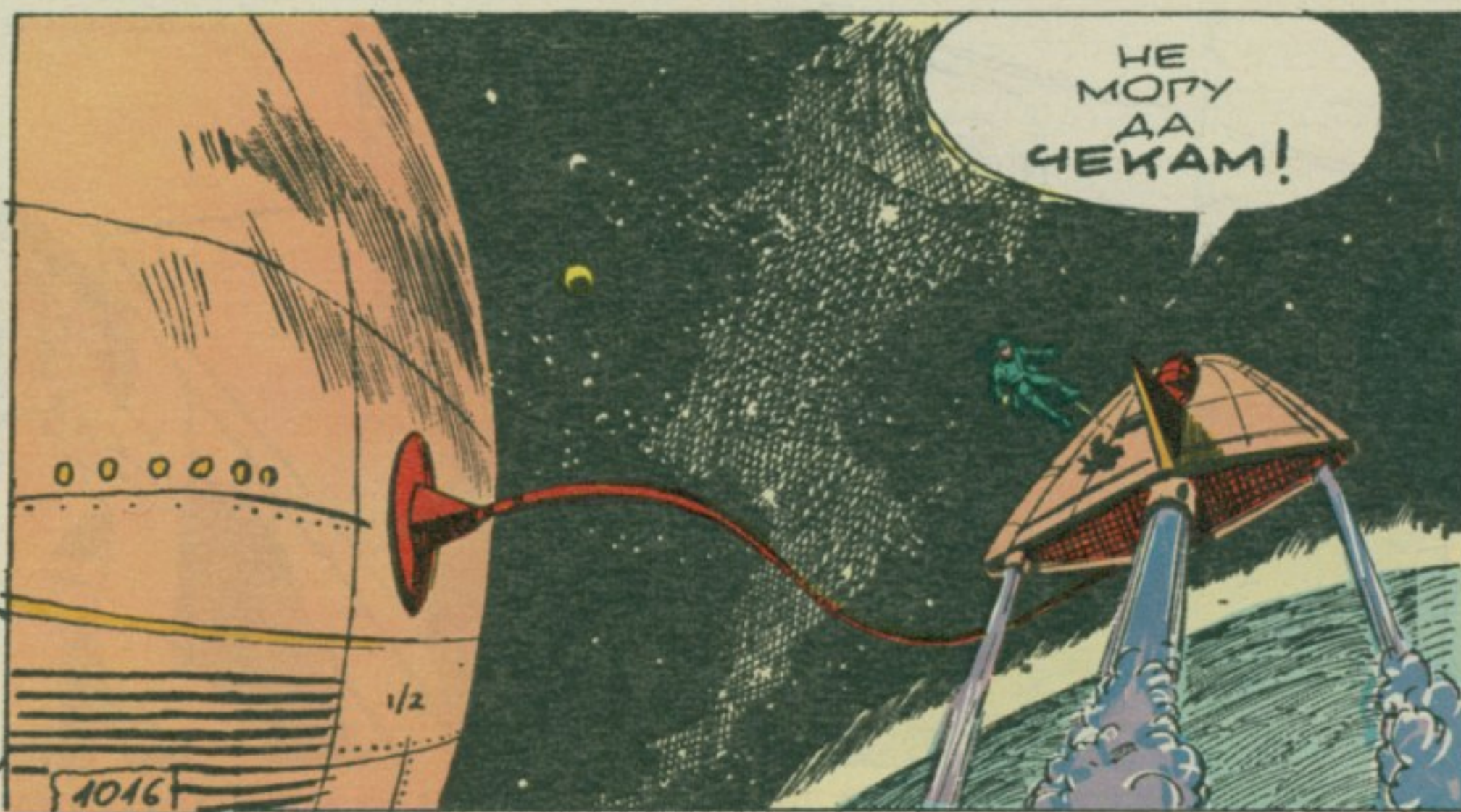
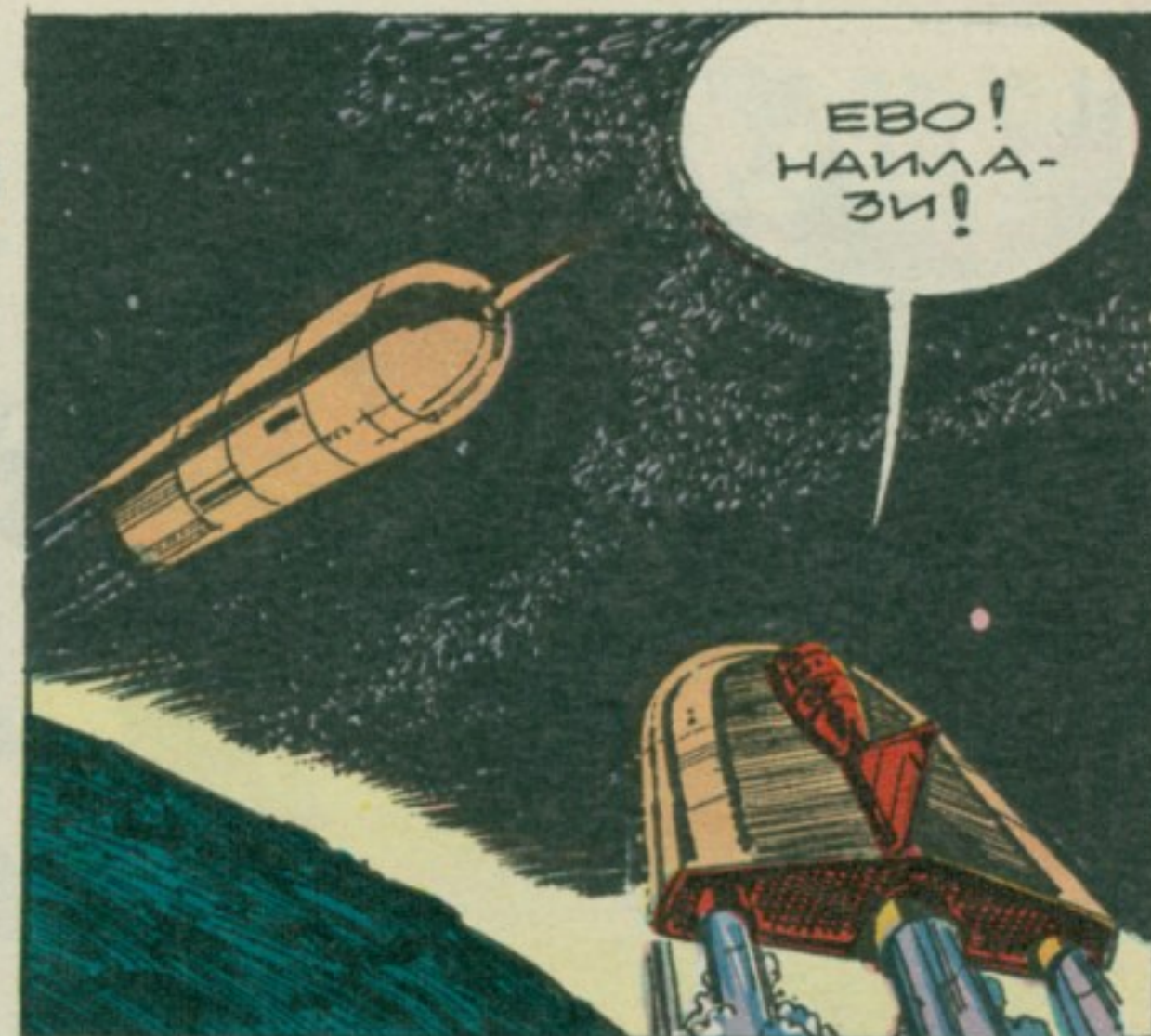


Трећа награда:
БИЦИКЛ „УНИ“

ПАЖЊА! ТВ-ПОНЕДЕЉАК ЕНЕРГОИНВЕСТА ГЛЕДАЈТЕ НА ТЕЛЕВИЗИЈИ СВАКОГ ПОНЕДЕЉКА У 19 ЧАСОВА

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН



У ИДУЋЕМ БРОЈУ: СЛАС У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ!

ВЕЛИКИ СТРАХ



— ШТО СИ МИ СЕ ТИ, КЛИЊО, МАЛОПРИЈЕ СМИЈАО?

Извини се!

ХОНОРАР: 30 Н. Д.

Десило ми се то ове године почетком пролећа. Наша дружина договорила се да крене изван града у оближњу шуму. Свако је понио мали руксак и ножеве, кобајаги за одбрану.

Ишли смо весело по уској стази док нисмо зашли дубоко у шуму. Ту је испред нас искрсла група дјечака. Ја сам се уплашио, али без разлога, ништа се нарочито није догодило.

Наставили смо даље. Тада се опет пред нама појавише три дјечака. Најмањи од њих пришао ми је с овим ријечима:

— Што си ми се ти, клињо, малоприје смијао! Извини се! — то је био његов поздрав праћен са неколико шамара.

Стајао сам као укопан. Кољена су ми клецала. Моји другови: Барун, Горацић и Габе понашали су се слично. Сви смо их гледали зачуђено.

Шутњу прекиде један од њих:

— Отварајте торбе!

Једва сам суздржао сузе. Унутра је била моја најмилија ствар, мала сјекирица. Најмањи од нападача који се звао Ципела узме је, отиђе десетак метара и замахне. Сјекира се заби неколико сантиметара од моје ноге. Дрхтао сам као прут на води. Тада мртвачку тишину проломи силецијин глас:

— Ако скупите сома, сјекира је ваша!

Ја нисам имао. Габе извади сто, али ја сам знао да

он има више. Барун даде четрдесет динара. Највећи се приближи и турну Габеу руку у џеп. Извадио је два сома.

Вратили су ми сјекиру. Пошли смо. Тада Габе проциједи бијесно кроз зубе:

— Гони!

Онај најмањи се врати и ошамари га. Још га је зарастанак лупио главом у нос из којег је потекла крв. Отишли су. Почели смо се смијати као луди. Лакнуло нам је, али остале су страшне успомене. Габе и данас, мјесец дана послје овог излета, носи велику модрицу на носу.

Зоран Деверић,
Шибенска 8,
Школа — „Волтина“ VИд
Загреб



ПИЈАНИ СТАРАЦ НАВАЛИО СЕ НА КОВЧЕГ И ПОЧЕО ДА ПЛАЧЕ.

Присебан

ХОНОРАР: 30 Н. Д.

Враћао сам се са родитељима са Златибора. Била је ноћ. Аутобус се спуштао ка граду. На најтежем делу пута где су једна за другом опасне серпентине, угледали смо преврнут цип. Шофер и још неколико људи су истрчали да виде има ли повређених.

Тада се десило нешто непредвиђено. Наш аутобус који је био на низбрдици почео је најпре полако, а онда све брже, да клизи према амбису у чијем подножју тече река Бетиња. У аутобусу је настао метеж, а онда су сви нагнули према вратима. Чинило ми се да сам изпубио сву снагу из тела. Дрхтећи привио сам се уз маму.

Али, у тој пукњи нашао се један присебан човек. Свом

снагом притиснуо је ножну кочницу и... аутобус је стао. Свима нам се отео уздах олакшања. Нисмо веровали да смо спасени.

Видевши да је опасност прошла, људи су почели да се смирују. Неки су још стајали напољу, а фарови аутобуса су осветљавали њихова уплашена лица. Одмах је у аутобус ушао шофер, а за њим и остали путници. Сви су поседали на своја места и даље узбуђено причајући о несрећи којој смо „за длаку умакли“.

Пошто у преврнутом ципу није било никога, одмах смо напустили ово страшно место.

Горан Пројевић,
уч. IV разреда
О. Ш. „Андрија Ђуровић“
Титово Ужице

ДРХТЕЋИ ПРИВИО САМ СЕ УЗ МАМУ.



Поред ковчега

ХОНОРАР: 40 Н. Д.

Мајка је рано ујутру отишла од куће, а када се вратила донела је лошу вест: мој прадеда је умро. По обичају на главу сам ставила црни вео и отишла дединој кући. Он је већ лежао у ковчегу. Села сам на столицу и полако, да други не виде, одмицала се од ковчега. Онда је дошао један стари пијани човек. Навалио се на ковчег и почео да плаче. Нисам ни осетила како су и мени крупне сузе потекле низ лице.

Одједном се ковчег задрмао тако јако да сам помислила да ће се свакога часа

превртнути на мене. Страх ме обузе, почела сам да се знојим. Ковчег се и даље љуљао од силног наваливања оног старца. Зажмурила сам да не бих видела како ће ми мртав прадеда пасти равно у крило. Кад сам отворила очи, ковчег се више није дрмао. Уплаканог старца су одвели. Само се чуло шмрцање жена.

То је био мој први велики страх.

Љиљана Рожић,
Пролетерска 1
Бач (Бачка)



У ТЕЛЕГРАМУ ЈЕ ПИСАЛО: „МАМА ТИ ЈЕ УМРЛА“.

Телеграм

ХОНОРАР: 40 Н. Д.

Када сам тог лета 1968. кренуо с друговима на Охрид, на станицу ме испратила мајка коју много волим, као праву мајку, а можда и више. Као бебу моја права мајка, коју и не познајем, оставила ме је пред њеним вратима и од тада се она брине о мени. Све то испричала ми је она сама и ја је не окривљујем јер бих једног дана свакако сазнао истину.

Дани су ми у Охриду брзо пролазили, готово нисам излазио из воде. Као жаба. Негде десетог дана пред вратима наше собе појавио се поштар, донео је телеграм и то баш за мене. Нешто ме стегло око срца. Брзо сам га отворио. Унутра је писало: „Мама ти је умрла“.

Чим сам дошао к себи, одјурio сам као суманут на аутобуску станицу. Цело време пута у рукама сам стискао телеграм мокар од суза. Кад се аутобус најзад зауставио, прчећи сам стигао до наше куће и отворио врата. Сви су били на окупу, мајка је кувала ручак. Притрчао сам јој и грчевито је загрлио. И она је мене, али се мало зачудила.

— Откуд ти овде? — Кад сам јој касније испричао, заплакала је.

Никад нисмо сазнали ко се то тако „нашалио“ са нама.

Душан Ристовски,
Населба „11. октомври“,
зграда А4, улаз III, стан 5
Скопље

Столицом по глави

ХОНОРАР: 40 Н. Д.

Ноћ је била прави паклао. Ветар је беснео, киша добовала по крововима. Што је најгоре, муње су севале језиво. Поноћ се полако ближила, а сестра и ја смо биле саме у кући у коју смо се недавно доселиле. Тата је тог поподнева отишао у град и никако да се врати. Хватала ме је језа при помисли да сам сама у великој кући са сестром од 7 година. Сан нас је на крају и поред страха савладао.

Одједном се зачуо прасак. У суседној соби неко је ломио стакло. Можда ветар, помислих. Тада су се од силног налета ветра врата суседне собе отворила и завеса залепршала. Тог тренутка сам помислила да ћу умрети од страха. При јакој светлости муње на прозору су се јасно оцртавале руке и глава неког човека који покушава да уђе у собу. Пробудила се и сестра и почела да вришти. То ме је освестило. Зграбила сам сто

лицу, заветела се, и свом снагом треснула по глави непознатог. Човек се само срушио, а шамлица је пала преко њега.

Сестра је потрчала и упалила светло. Нисам веровала својим очима: на поду је лежао мој отац.

Све се ипак лепо завршило. Тата је одлежао неколико дана. Од тада никад више не остављам кључ у брави. Станислава Иванов.

ученица, Нови Сад,
Таковска 3



ПРИ СВЕТЛОСТИ МУЊЕ УГЛЕДАЛА САМ НА ПРОЗОРУ РУКЕ И ГЛАВУ НЕПОЗНАТОГ ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ ПОКУШАВАО ДА УЋЕ У НАШУ СОБУ.



АКО СТЕ СЕ МНОГО УПЛАШИЛИ!

Опишите са овим подацима (време, место, имена лица итд), свој истински страшни доживљај и пошаљите „Политикином забавнику“, Београд Македонска 29. Потпишите се и уз тачну адресу ставите занимање. Објављени радови биће плаћени.



Изненадна операција

ХОНОРАР: 50 Н. Д.



МОЈИ ДРУГОВИ СТАЈАЛИ СУ КАО ХИПНОТИСАНИ, НИКО НИЈЕ СМЕО ДА МИ ПРИЂЕ.

Тог јунског дана играли смо се испред зграде рата. Ја сам био ненаоружан па сам узео једно дрво да ми буде пиштољ. Толико сам се занео у игру да нисам приметио камен. Спотакao сам се у трку о њега и пао тако незгодно да ми се оштро дрво које сам држао у руци заболо право у прло. Осетио сам ужасан бол.

Почео сам да крикљам и запомажем али нико ми није прилазио. Моји другови стајали су као хипнотисани и гледали широм отворених очију у млаз крви који је шикљао из мојих уста. Тек у неко доба један мој друг опрчао је и обавестио моју мајку. Кад ме је угледала,

заљуљала се и пала у невест.

А ја сам тог тренутка помислио: готово је са мном. То је смрт! Почео сам да тоном у мрак уверен да умирем. Касније ми је отац испричао како ме је комшија Љуба колима пребацио до болнице где су ми хитно оперисали крајнике. Дрво ми је ударило тачно у леви крајник и одбило га, па су морали да га изваде. А кад су већ код левог, оперисали су и десни, мада никад пре тога нисам боловао од крајника.

Небојша Вујадиновић,
ученик, Пећ,
Првога маја 8



НЕМОГУЋЕ СЛЕТАЊЕ

— Тешко сам рањен и не верујем да ћу моћи да слетим — јавио је Еди команди. Обе очајне речи чуо је његов пријатељ Хјуз и решио да га спасе по сваку цену

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Тог прохладног априлског јутра 1968. један млазни авион пун регута полетео је са ваздухопловне базе Лак у Аризони. Изнад простране насељене пустиње одржаване су вежбе у гађању. У току вежбе један војник неспретно је притиснуо обрач и митраљески рафал, уместо у мету, погодио је другог млазног авион.

Од тог тренутка у ваздуху је почела права драма.

Рафал је пробио резервоар с кисеоником, нанео квар мерачу брзине и оштетио механизам за избацивање седишта. Али, то није било све. Најгоре је било што је један метак одскочио и зарио се у десну ногу пилота.

ТРЕБА ИСКОЧИТИ

Еди је осетио оштар бол, а одмах потом захватила га је чудна обамрлост. Гледао је мирно како се крв слива низ ногу и прави локву на поду као да се све то догађа не њему, већ неком другом. Треба искочити! — сину му кроз главу. Али, сви су прозори били разбијени, летео је без поклопца, брзином од 11 километара у минуту, па о искакању није могло бити ни речи.

Док је десном руком снажно стезао бутину не би ли зауставио крв, левом је пилотирао. Последњом снагом укључио је радио-везу:

— Рањен сам и не верујем да ћу моћи да слетим. Нагло губим крв.

Са помоћног аеродрома одмах је стигао одговор: — Лекара немамо, само болничарку.

— Покушаћу да стигнем до аеродрома Лак... Потребан ми је лекар!

Очајни глас рањеника чуо је још неко, његов пријатељ поручник Вил Хјуз који је летео неколико километара иза њега.

— Еди, овде Хјуз — одмах се јавио. — Могу ли да ти помогнем?

— Мути ми се пред очима... Приближи се ако можеш и реци којом се брзином крећем.

— Јави ми висину и место где се налазиш.

— Висина 4.900 метара, 25 километара југозападно од Цил Бенда.

НЕ ГЊАВИ, ЕДИ!

Али узалуд су Хјуз и његови питомци тражили Едија на означеној висини. Изненада један војник повика:

— Ено га испод нас, ма-

ло улево! Сасвим доле, само што не додирне земљу! — У ствари, Еди није добро прочитао податке на висиномеру! Уместо на 4.900, налазио се на свега 490 метара надморске висине. Како је терен био висок око 460, летео је једва тридесетак метара изнад земље.

— Остани на тој висини! — заурла Хјуз у микрофон.

— У реду — одговори Еди нешто сигурнијим гласом. — Којом брзином летим?

— Близу 500. Успори! Едијев авион летео је толико ниско да на једном опасном месту умало не очеша земљу.

— Подигни апарат! — викну Хјуз. — Дижи се!

Сад су се налазили свега петнаест километара од аеродрома Лак, али је рањеник сваки час скретао погрешним правцем и Хјуз није престајао да виче у микрофон. Кад није давао савете, говорио је прво што му је пало на памет, било шта, само да би одржао пријатеља при свести.

— Шта да радим ако не будем могао да се спустим точковима? — упитао је рањеник — коме су минути изгледали као вечност.

— Не гњави! — узвикнуо је пријатељ. — Спусти се на „трбух“. Неће ти бити ништа!

Хјуз је одмах позвао аеродром.

— Јављам да ће Еди стићи на узлетиште за два минута. Ако буде у животу, спустиће се потбушке. У-

пола је изгубио свест и готово ништа не види.

Обавештење је на аеродрому изазвало праву панику.

— Ка апаратима! Ослободите узлетиште! — одјекивале су заповести са командне куле. — Кола за спасавање! Брзо!

Хјуз је сада стајао пред најтежим задатком: како наредити Едију да преузме таласну дужину радија командне куле. Шта ће бити ако рањеник окрене погрешно дугме? Веза ће бити заувек прекинута а Еди изгубљен. Тешка срца али ипак одлучно Хјуз му нареди:

— Сад ступи у везу са кулом!

НЕМОЈТЕ МИ СЕЋИ НОГУ!

Пролазили су секунди. Оба авиона приближавала су се писти која је на брзину испражњена. Хјуз је дотерао свој радио-апарат на таласну дужину куле и са зебњом запитало:

— Еди, чујеш ли ме?

— Чујем — одговорио је рањеник шапатам. После краћег времена додао је: — Видим узлетиште, али не знам која је писта предатком.

— Баш она права! — узвикнуо је Хјуз.

То није било тачно. Еди је наишао на писту која је већ дуже време била ван употребе. Али, исправљати га

значило би створити могућност да се приликом маневрисања преврне и букне у пламену.

Кад су оба млазна авиона готово истовремено додирнула земљу, Хјуз је видео да се на крају писте налази ограда од најлона за заустављање млазњака.

— Успори! — наредио је Хјуз. — Искључи гас!

У том тренутку учинило му се да му се крв леди у жилама. Еди је, додуше, искључио гас али је ипак ишао сувише брзо, готово јуришао на ограду.

— Зашто не повучеш ручицу да избегнеш препреку? — запитало га је престављено трудећи се да то изговори што мирнијим гласом.

А тада је авион, као играчка повучена кончићем, поскочио, лено прешао преко баријере и треснуо о земљу парајући писту из које су врцале пламене искре.

Људи су јурнули ка оштећеном авиону у облаку прашине. Ватрогасци су пре крили пеном цео асфалт да би спречили пожар од изливног кисеоника а за то време особље хитне помоћи извукло је полумртвог Едија чије су једине речи биле:

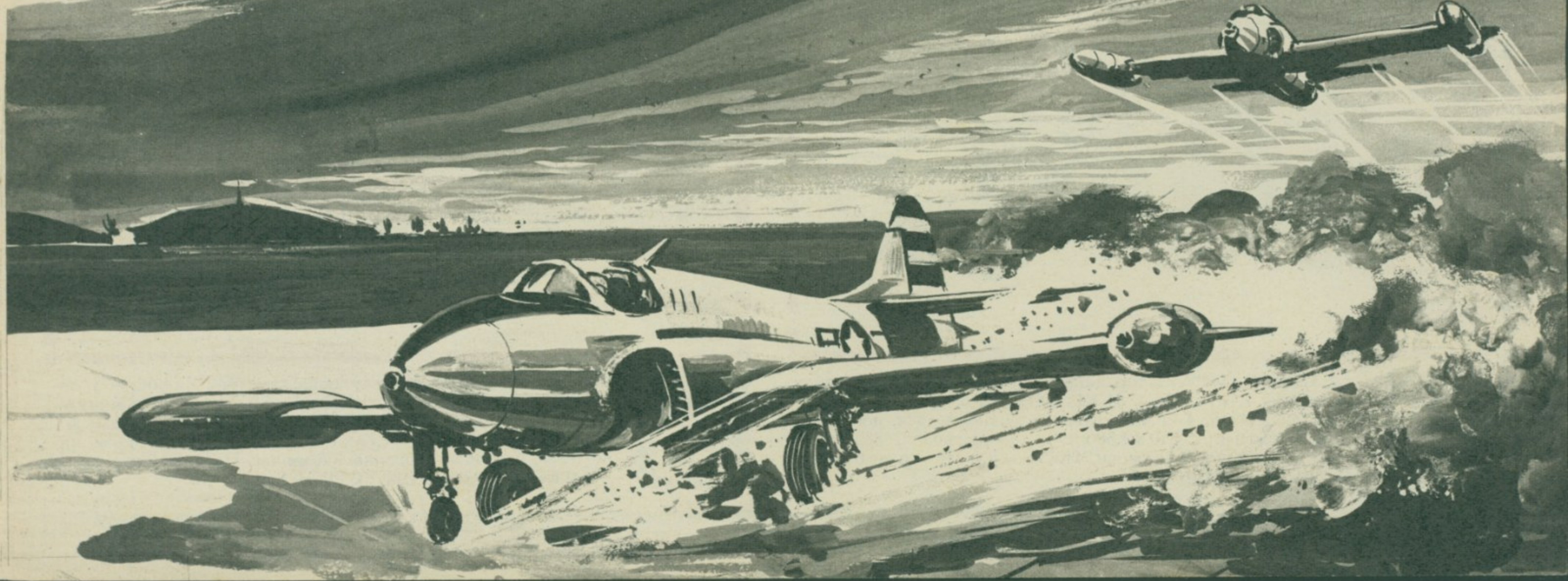
— Немојте ми сећи ногу!

☆☆☆

Однели су га право у одељење за трансфузију крви, а потом у болницу. Остао је жив, ногу му нису одсекли. Срећно се извукао из немогуће ситуације захваљујући пожртвованом Хјузу и својој чврстој вољи да остане жив.

И. З.

АВИОН КОЈИМ ЈЕ УПРАВЉАО РАЊЕНИ ПИЛОТ, ПОСКОЧИО ЈЕ ЛЕНО, ПРЕШАО ПРЕКО БАРИЈЕРЕ И ПОНОВО ТРЕСНУО О ПИСТУ

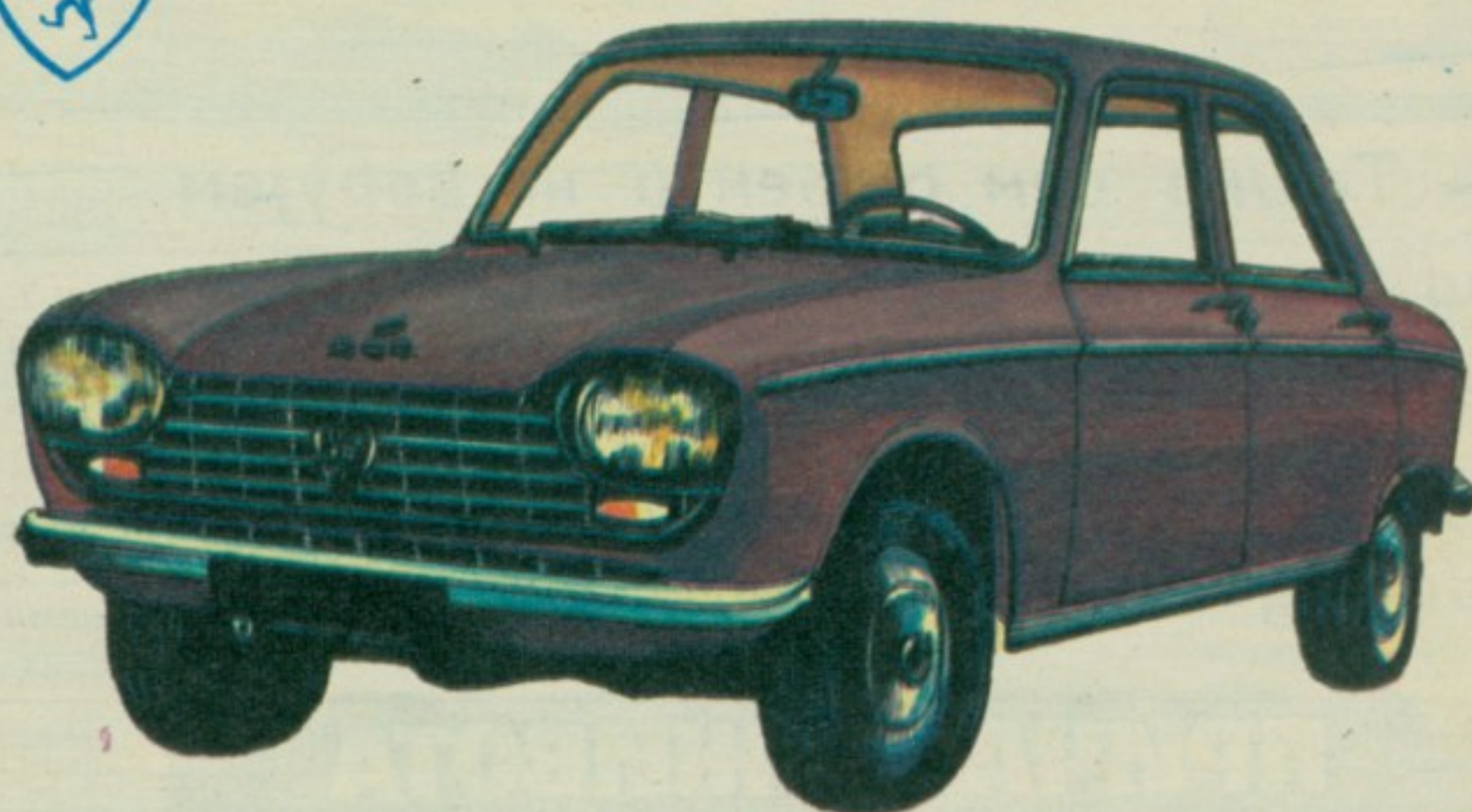


88

НАЈВАЖНИЈИХ КОЛА СВЕТА

ДОБРИ, БРЗИ АЛИ СКУПИ

„ПЕЖО“ (Француска) — у 1969. години произвео 489.078 аутомобила, „ЛАНЧИЈА“ (Италија) 33.266, „БМВ“ (Ср Немачка) 136.489, „РОБЕР“ (Велика Британија) 84.431, „АУДИ“ (Ср Немачка) — у 1969. произвео 120.499 аутомобила, „АЛФА РОМЕО“ (Италија) 104.305 и „САНБИМ“ (Велика Британија) — у 1969. години произвео 205.772 аутомобила.



45

„ПЕЖО 204“: Мотор и вуча напред, четири цилиндра у линији, 1130 кубика, 55 КС/ДИН при 5900 обртаја у мин. Компресија 8,8. Брегаста осовина у глави мотора, 4 брзине. Кочнице: напред диск, позади добош. Димензије: 3,99 x 1,58 x 1,40, тежина 865 кг. Седишта 4—5, брзина 145 км/час. Постоји још модел „брек“ и модел с дизел мотором.



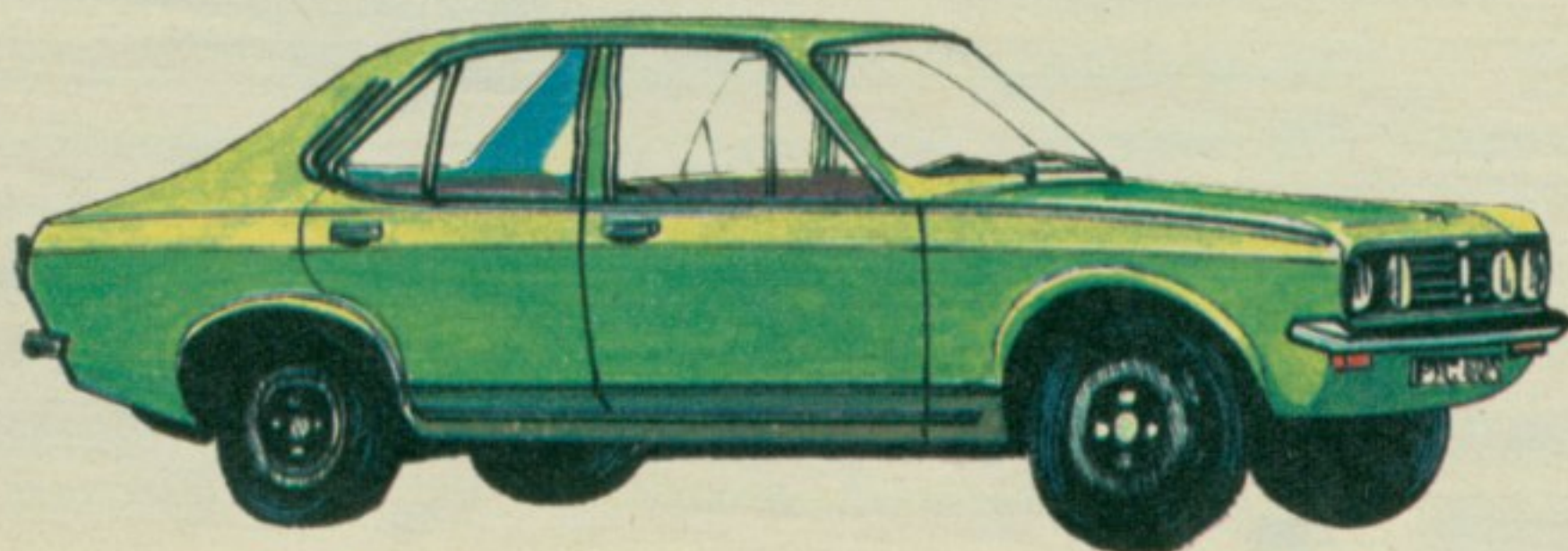
48

„ЛАНЧИЈА ФУЛВИЈА“: Мотор и вуча напред, четири цилиндра, 1.298 кубика, 95 КС/САЕ при 6000 обртаја у мин. Компресија 9. Две брегасте осовине у глави мотора, пет брзина. Кочнице диск. Димензије: 4,15 x 1,55 x 1,40, тежина возила 1.050 кг. Седишта пет, брзина 162 км/час. Постоје још типови „купе“, „спорт“ и „1,3 С Загато“.



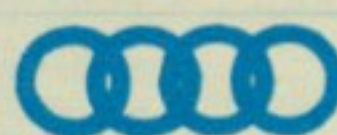
49

„БМВ 1600“: Мотор напред, погон позади, 4 цилиндра у линији, 1.573 кубика, 85 КС/ДИН при 5700 обртаја у мин. Компресија 8,6. Брегаста осовина у глави мотора, 4 брзине. Кочнице: напред диск, позади добош. Димензије: 4,23 x 1,59 x 1,41, тежина возила 940 кг. Брзина 163 км/час. Постоји и БМВ 1600 кабриолет.



52

„САНБИМ 1500“: Мотор напред, погон позади, 4 цилиндра у линији, 1.498 кубика, 64 КС/ДИН при 5.000 обртаја у мин. Компресија 9,2, 4 брзине. Кочнице: напред диск, позади добош. Димензије: 4,10 x 1,58 x 1,42, тежина возила 860 кг. Седишта 4, брзина 140 км/час. Постоји и модел са мотором од 1.250 кубика, 54 КС/ДИН.



53

„АУДИ 100“: Мотор и вуча напред, четири цилиндра у линији, 1.760 кубика, 80 КС/ДИН при 5.000 обртаја у минути. Компресија 9,1, 4 брзине. Кочнице: напред диск, позади добош. Димензије: 4,59 x 1,73 x 1,42, тежина возила 1.050 килограма. Седишта 5, брзина 156 км/час. Постоје још модели С (90 КС/ДИН) и ЛС (100 КС/ДИН).

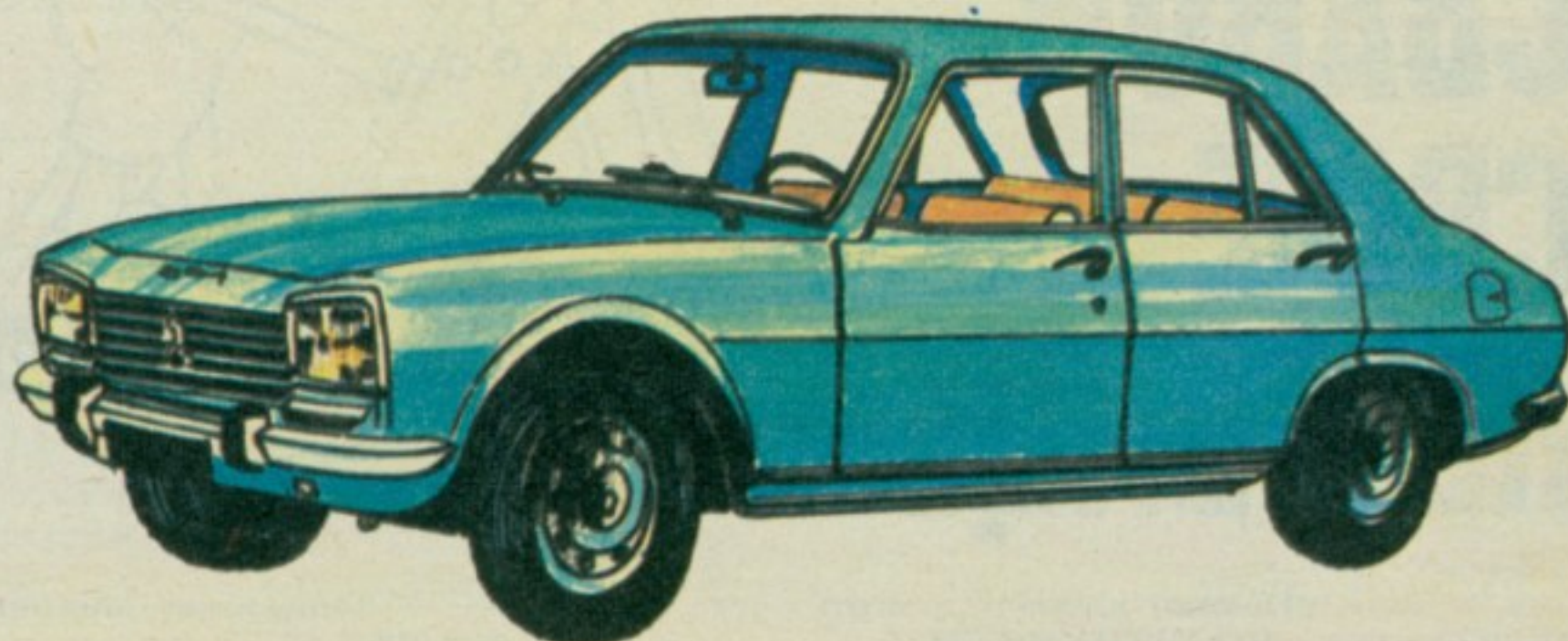
НАГРАДНИ КОНКУРС: Чувајте купоне! На крају серије одговорите на сва питања.

ПИТАЊЕ бр. 5: Да ли аутомобили BMW учествују на тркама?



46

„ПЕЖО 404“: Мотор напред, погон позади, четири цилиндра у линији, 1618 кубика, 69 КС/ДИН при 5300 обртаја у минути. Компресија 8,3, четири брзине. Кочнице диск. Димензије: 4,45 x 1,62 x 1,45 метара, тежина возила 1.090 кг. Седишта четири до пет, брзина 150 км/час. Постоји и модел „брек“ и модел са дизел мотором.



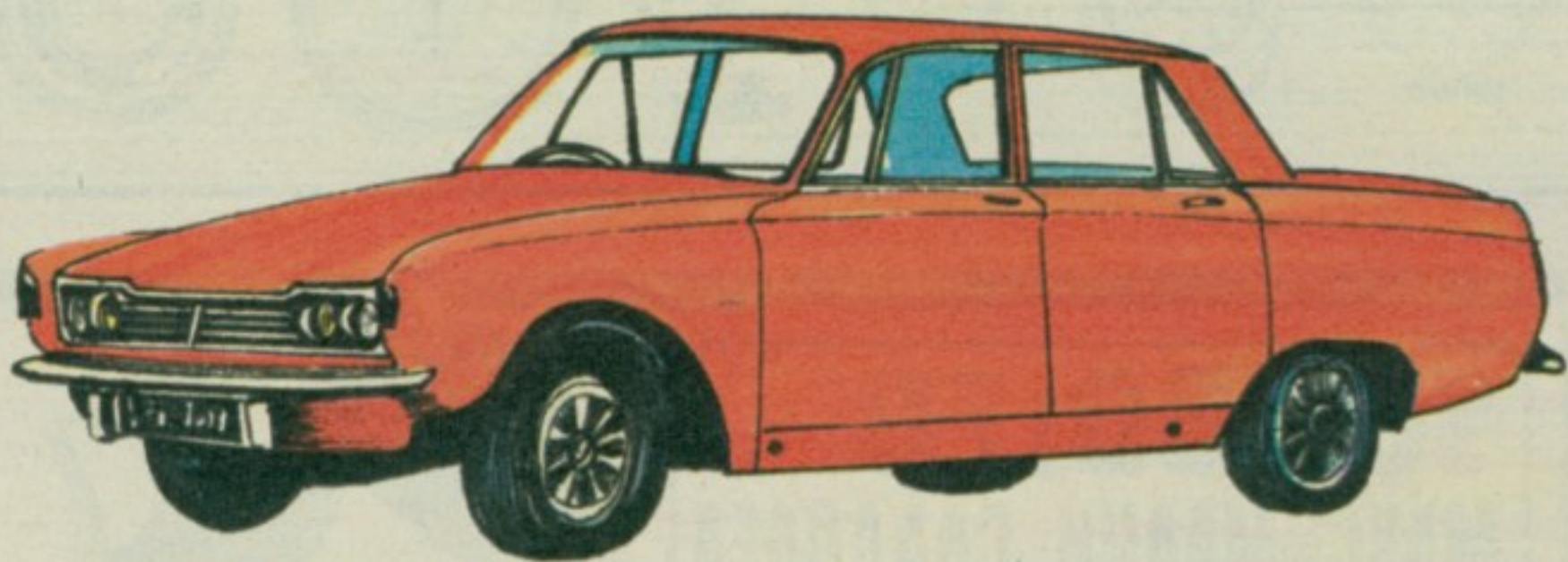
47

„ПЕЖО 504“: Мотор напред, погон позади, четири цилиндра у линији, 1.971 кубик, 98 КС/САЕ при 5.600 обртаја у минути. Компресија 8,35, четири брзине. Кочнице диск. Димензије: 4,49 x 1,69 x 1,46, тежина возила 1.200 кг. Седишта четири до пет, брзина 162 км/час. Постоји модел са дизел мотором.



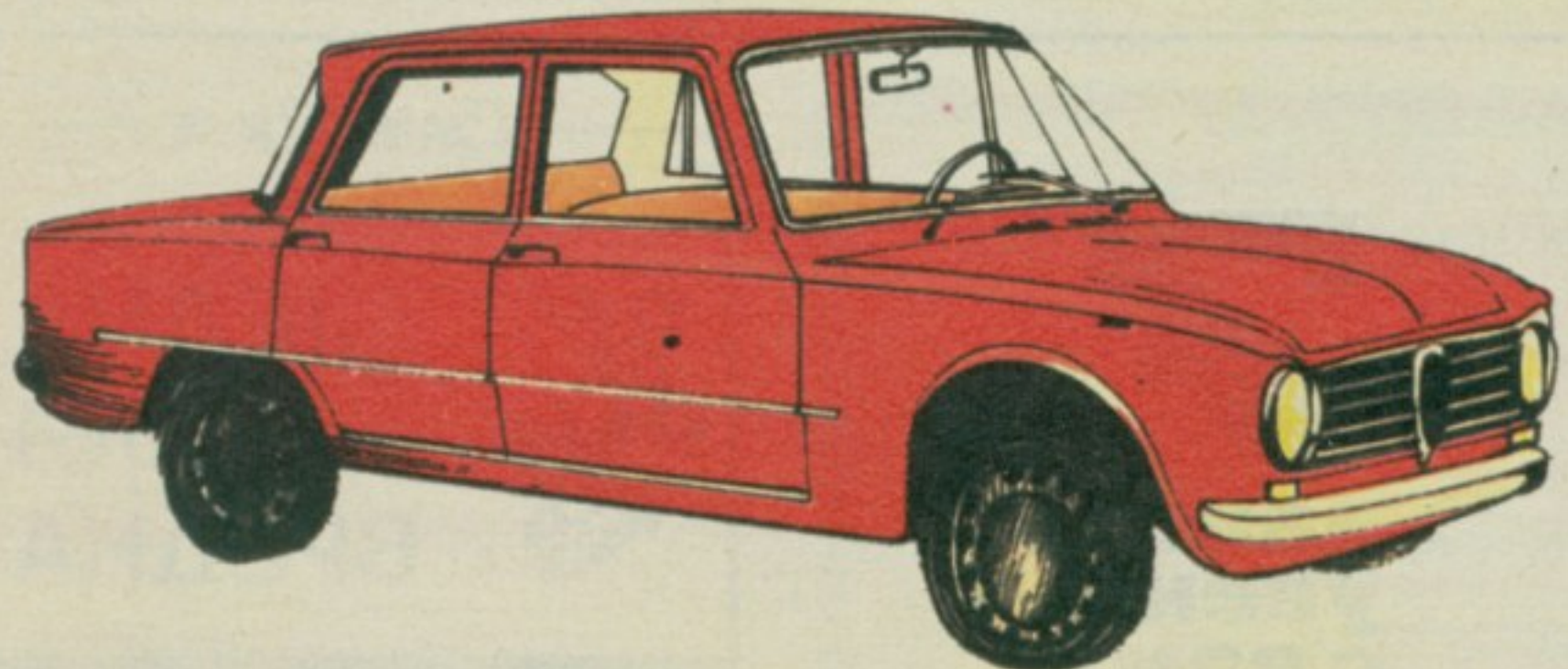
50

„БМВ 2500“: Мотор напред, погон позади, 6 цилиндара у линији, 2.494 кубика, 150 КС/ДИН при 6.000 обртаја у минути. Компресија 9. Брегаста осовина у глави мотора, 4 брзине. Кочнице диск. Димензије: 4,70 x 1,75 x 1,45, тежина возила 1.300 кг. Седишта пет, брзина 190 км/час. Постоји модел са аутоматским мењачем.



51

„РОВЕР 2000 ТЦ“: Мотор напред, погон позади, 4 цилиндра у линији, 1.978 кубика, 120 КС/САЕ при 5.500 обртаја у минути. Компресија 9. Брегаста осовина у глави мотора, четири брзине. Кочнице диск. Димензије: 4,53 x 1,68 x 1,40, тежина возила 860 кг. Седишта четири, брзина 140 км/час. Постоји и модел са мотором од 1.250 кубика, 54 КС/ДИН.



54

„АЛФА РОМЕО ЂУЛИЈА 1300 ТИ“: Мотор напред, погон позади, 4 цилиндра, 1.290 кубика, 82 КС/ДИН при 6.000 обртаја у мин. Компресија 9. Две брегасте осовине у глави мотора, 5 брзина. Кочнице диск. Седишта 4—5, брзина 160 км/час. Постоје још „јуниор“ 88 КС/ДИН, 170 км/час и „ђулија супер“ 102 КС/ДИН, 175 км/час.



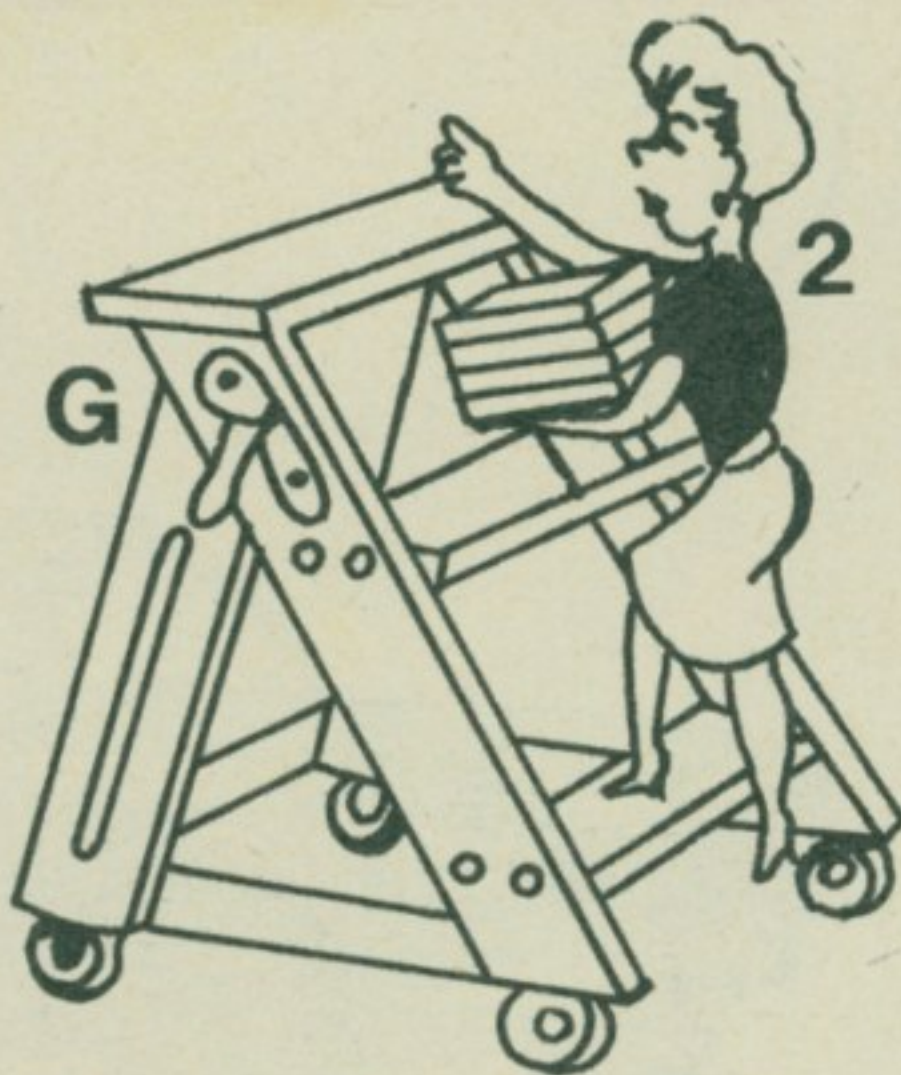
55

„АЛФА РОМЕО 1750“: Мотор напред, погон позади, 4 цилиндра у линији, 1.779 кубика, 132 КС/САЕ при 5.500 обртаја у минути. Компресија 9. Две брегасте осовине у глави мотора, 5 брзина. Кочнице диск. Димензије: 4,39 x 1,56 x 1,43, тежина 1.090 кг. Седишта 4—5, брзина 180 км/час. Постоје још модели „купе велоче“ и „спајдер велоче“.

НАГРАДЕ: Гумени чамац, шатор, прибор за подводни риболов (пушка, маска, пераја), бицикл.

DARWIL НАГРАДНА ИГРА

СВАКОМ СВОЈЕ ЛЕСТВИЦЕ



У 5. DARWIL-овој наградној игри објављеној у „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ“ (број 1011) под насловом „ЗАМЕЊЕНЕ ЛЕСТВИЦЕ“ учествовало је тачно 2045 читалаца. Више од половине учесника (1250) послало је купоне с тачним одговорима и тако стекло право да учествује у извлачењу 6 DARWIL-ових часовника.

За оне који нису успели тачно да одговоре на сва питања дајемо решење наградног задатка: лествице под бројем 1 припадају декоратеру обележеном словом Е; домаћици 2 = лествице Г; молеру 3 = Ф; електричару 4 = И; морнару 5 = В; малом спортисти 6 = Х; певцу 7 = Д; ватрогасцу 8 = Ц и перачу прозора 9 = А.

Међу онима који су тачно одговорили на свих девет питања жири ЗАБАВНИКА извукао је на срећу имена шест наших читалаца који

су од DARWILA добили на поклон по један часовник.

I НАГРАДУ: мушки часовник са календаром добио је ЛАЗО АНГЕЛЕВСКИ, 13. јули бр. 12а, 97000 Битола

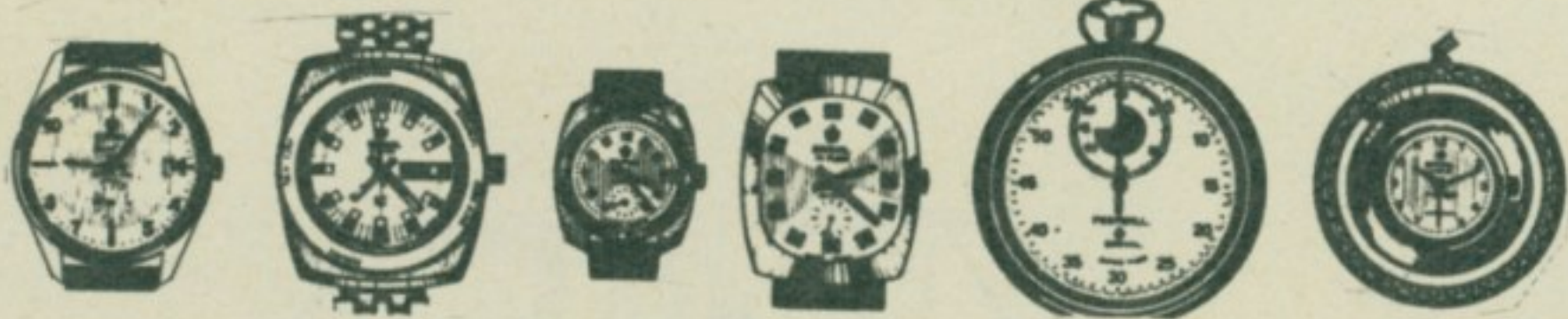
II НАГРАДУ: аутоматски мушки часовник са даном и датумом добио је МИРОЉУБ ДРАГИЧЕВИЋ, Драгомира Гајића ВЗ/3, 37000 Крушевац

III НАГРАДУ: женски часовник са календаром добила је ЉИЉАНА НЕТКОВСКА, М. Хаџивасилева В-5, ст. 26, 91000 Скопље

IV НАГРАДУ: дечји часовник добио је БРАНИМИР ПЕТРОВИЋ, Максима Горког 34, Београд

V НАГРАДУ: фудбалску штоперу добио је ПАУЛ ЕУГЕН, Вука Караџића 174, 26220 Ковин

VI НАГРАДУ: часовник-привезак добила је СНЕЖАНА РАДОВИЋ, Мачванска 6/3, 12000 Пожаревац.



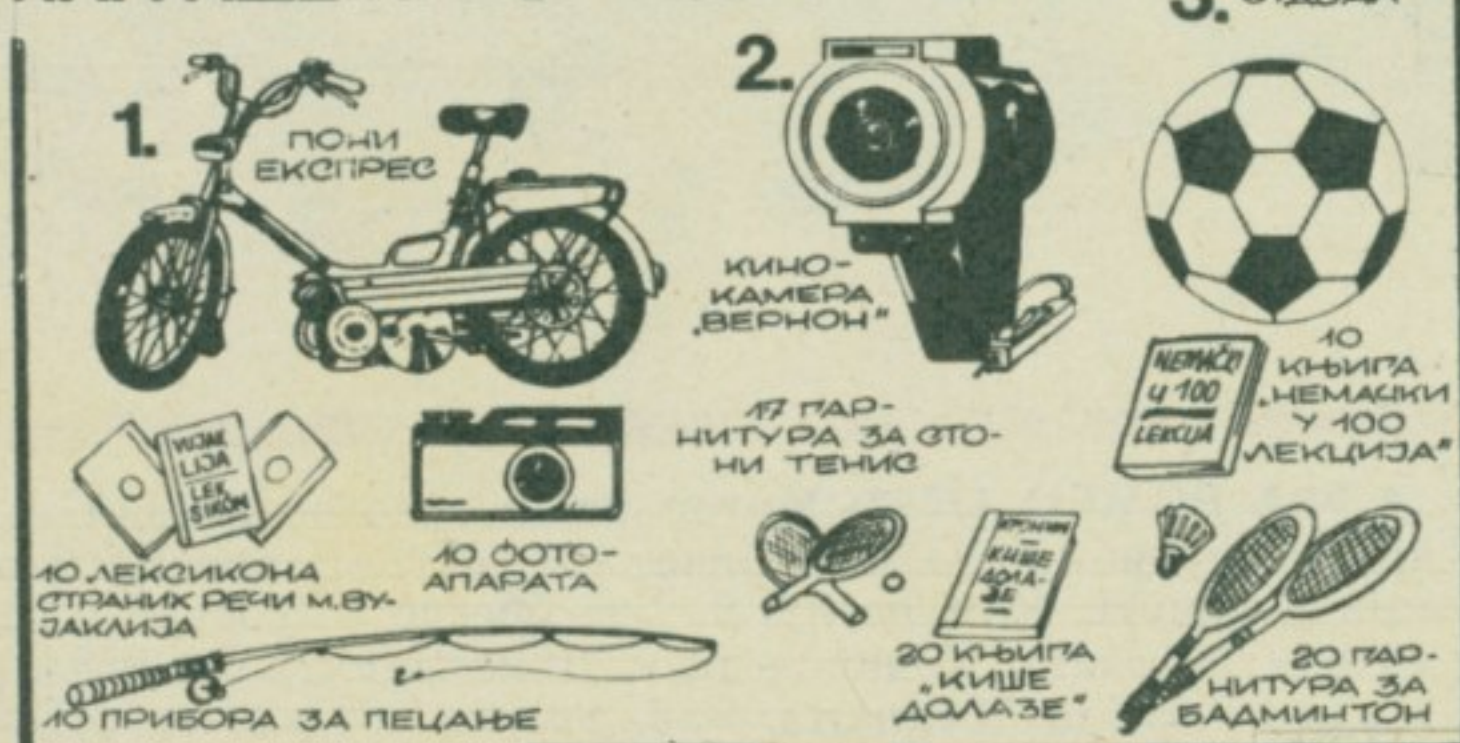
SOMBOLED МАКСИМАЛНИ СЛАДОЛЕД

ПОЗИВА ВАС НА ВЕЛИКУ НАГРАДНУ ИГРУ!



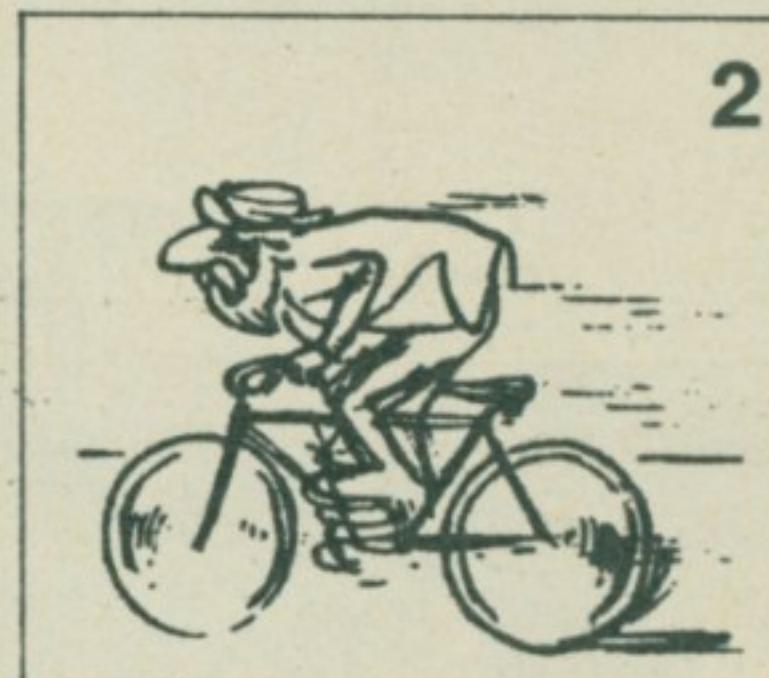
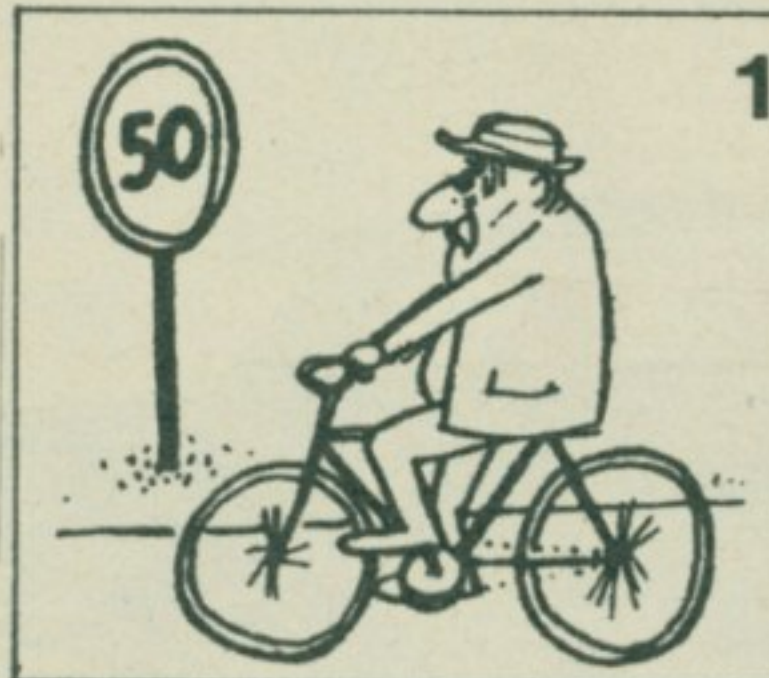
Пошаљи на адресу: ПИК „СОМБОР“ — 25000 СОМБОР, 20 поклопаца и кесица (може и помешано) од СОМБОЛЕДА, као што су ови означени стрелицом на горњем цртежу. Награде ће бити извучене 25. јуна.

НАГРАДЕ ПРВОГ КОЛА



Ово је прва од четири велике наградне игре. За сваку нову награду — 100 награда!

хумор



БЕЗ РЕЧИ



— Марица је наследила таленат за музику од мене а Ђорђе пословни дух од оца!



БЕЗ РЕЧИ



ENERGOINVEST НАГРАЂУЈЕ

СЛОН ЈЕ БИЉОЖДЕР!

Колико наши читаоци воле и познају животиње говори и овај податак: 20.000 учесника 16. Енергоинвестовог задатка објављеног под насловом „ПРОБЛЕМ СЛОНА СПИРИДОНА“ (број 1011) одговорило је тачно — слон је биљождер а не месождер! Према правилима овог наградног конкурса сви који су тачно одговорили стекли су право да учествују у извлачењу вредних Енергоинвестових награда.

Овога пута награде су извукли Маријана Попеску и Маријан Стамате, најбољи на недавно одржаном Балканском шампионату у одбојци.

I НАГРАДУ Енергоинвестовог фрижидера „Ободин“ (модел 011) 180Л добио је МИЛОРАД ЖИВКОВИЋ — Братства и јединства, сол. 4/56, 19250 Мајданпек.

II НАГРАДУ Енергоинвестовог бојлера „МЕВОШ“ за купатило ЕГВ/80Л добила је ЗОРА АЊИМОВИЋ, Ул. М. В. Тошине 5/4 Суботица.

III НАГРАДУ бицикл „УНИ“ поклон УНИСА добио је ЗОРАН БОСИЋ, Нушићева 4, Мајданпек.



МАРИЈАНА ПОПЕСКУ И МАРИЈАН СТАМАТЕ ИЗВЛАЧЕ НАГРАДЕ У 16. ЕНЕРГОИНВЕСТОВОМ ЗАДАТКУ

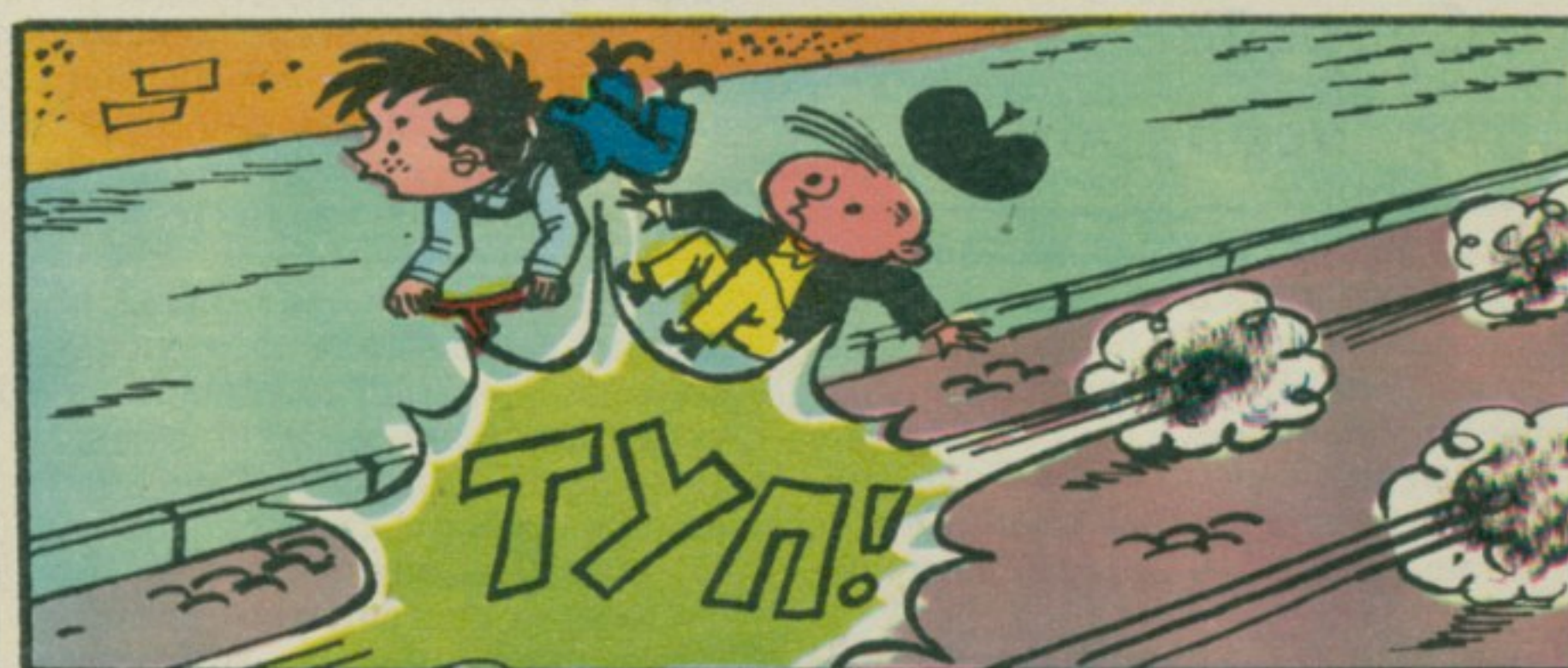
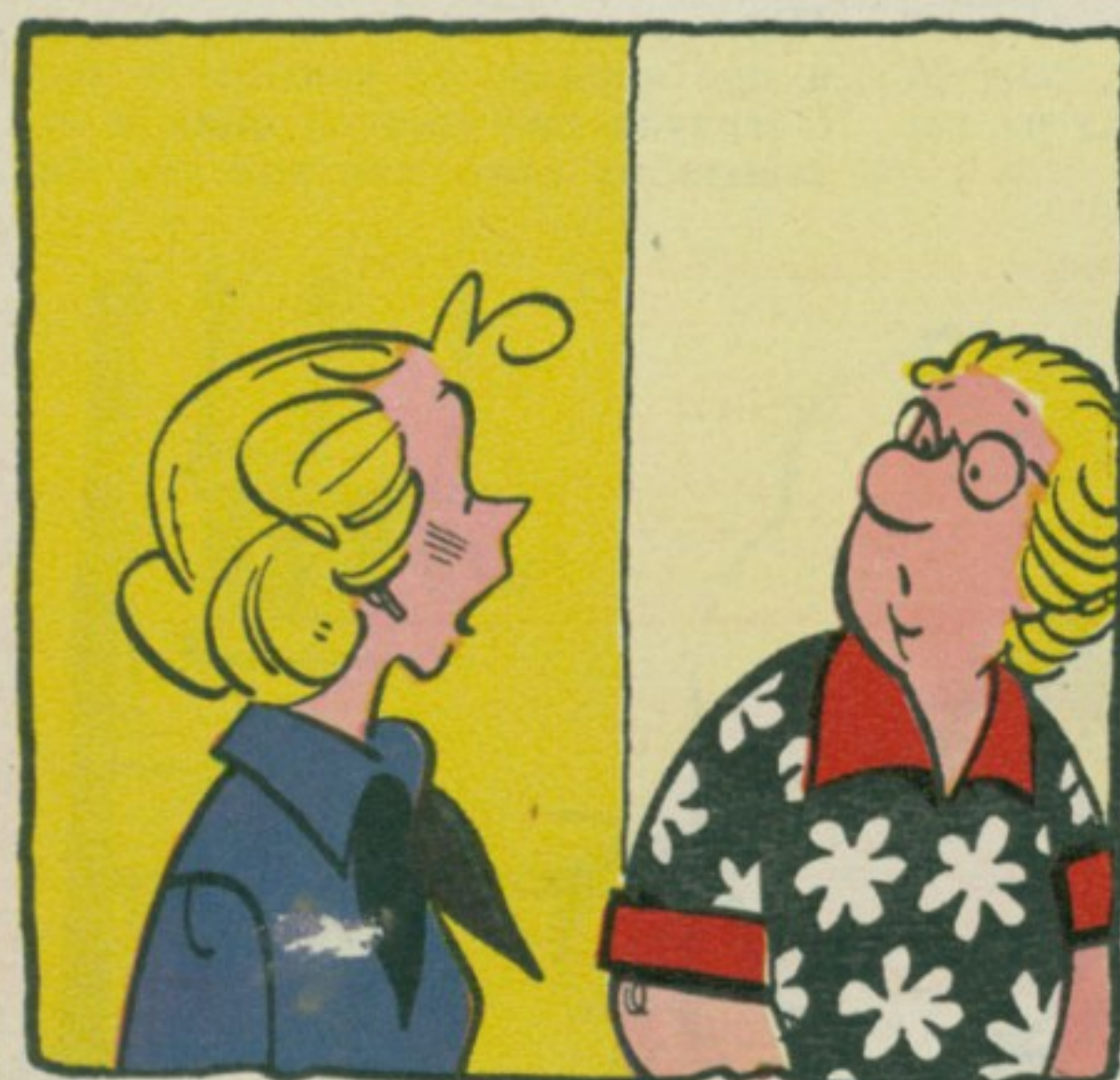
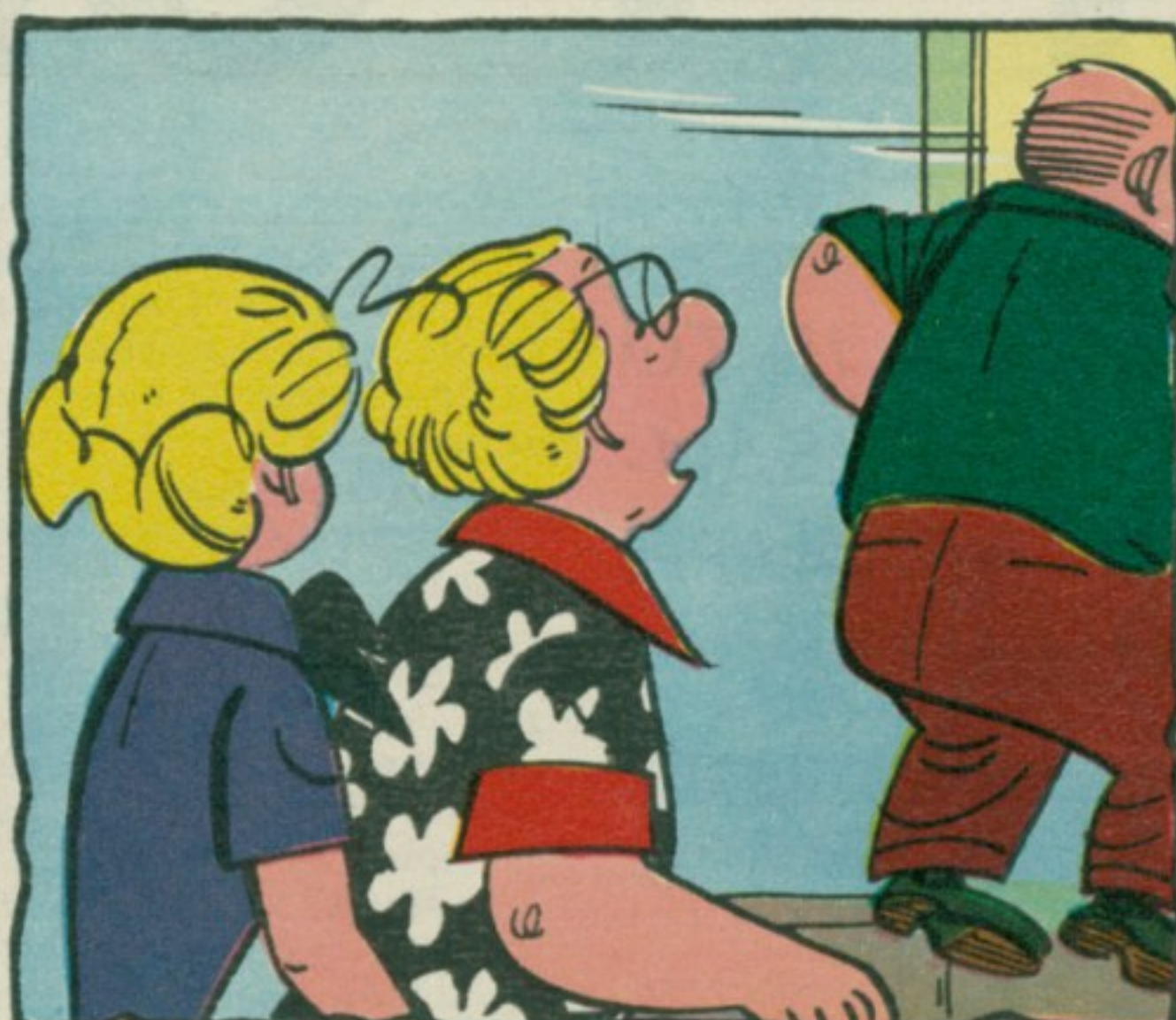
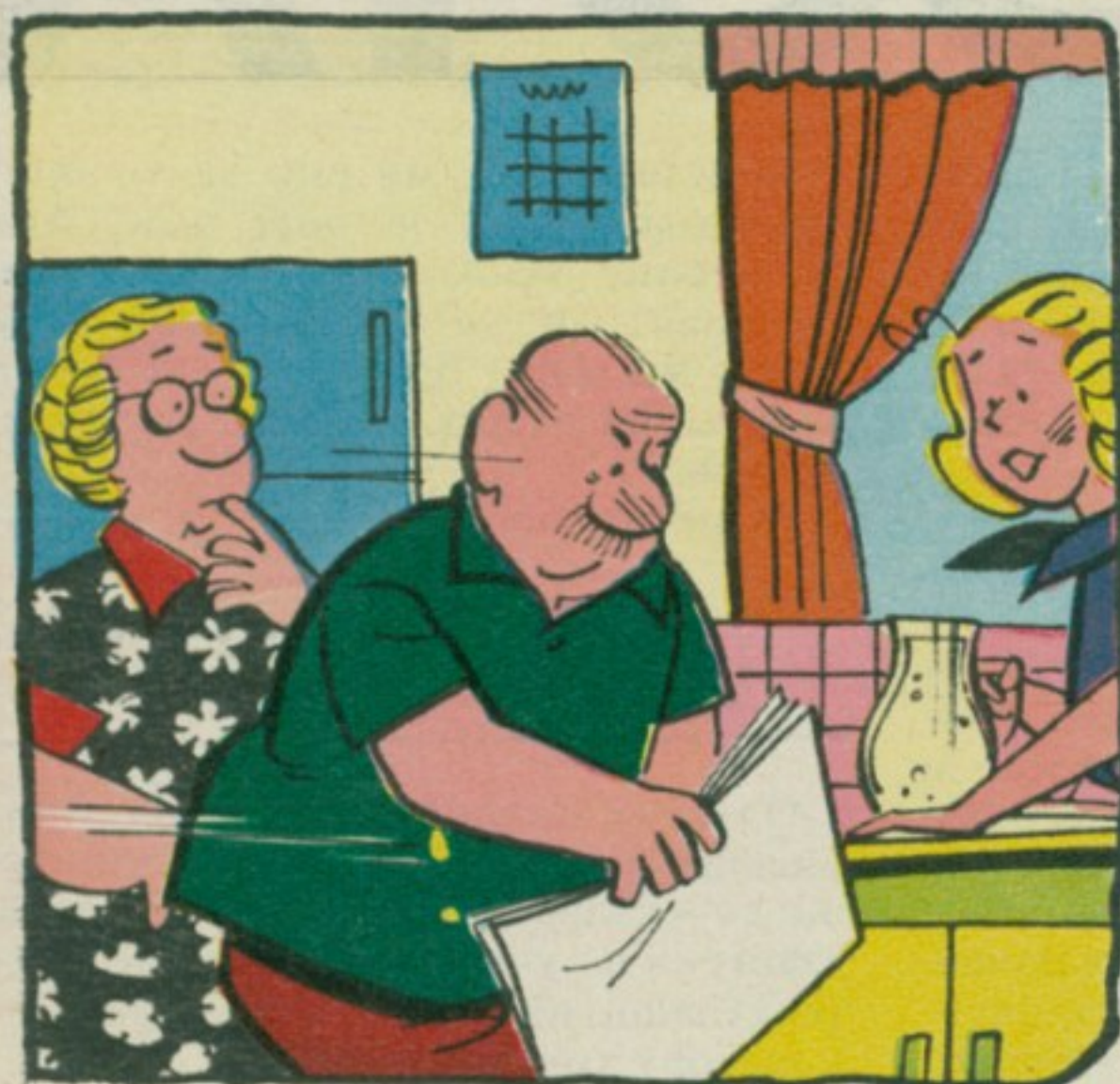
7
дана
увек
с вама



ЈЕДНА
АЛИ
ВРЕДНА

Ко је магарац а верује да је јелен, прекасно ће приметити јарак који треба да прескочи (Италијанска пословица)

ОХЛАДИТЕ СЕ, ЧИКА ЏОРЏЕ!



СМРТ РОБОТА

ЏИН ВОЛФ

НА АРКТИКУ САМ СХВАТИО ДА ЈЕ ТО ЖИВОТ ЗА КОЈИ САМ СТВОРЕН. ЈЕДИНО МЕ ЈЕ БРИНУЛО КАКО ЋЕ МАРК ИЗДРЖАТИ ЕКСПЕДИЦИЈУ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

А ежим, понављам, у мраку колибе коју је Марк подигао од смрзнуте земље и набијеног снега. Струја у мојим батеријама је све слабија и ја умирем. Зовем се, понављам, 887332, а за пријатеље сам Окац. Говорим тако тихо да ме ни Марк који лежи поред мене не чује. Не може да ме чује али ја знам да је будан, да једе, да мисли. Не могу да видим његове очи, али знам да оне светле у мраку.

У мени се окреће магнетофонска трака и бележи ове речи. Бележи последњих пола часа мог говора. Стало се окреће и кад крај постане почетак, онда се старо брише, а бележи ново. Тако остаје само последњих пола часа. Овај уређај је стар више од 100 година, првобитно је био искоришћен да забележи последње летове оних ракета које су звани млазним авионима.

Пре месец дана када сам завршио школу сели смо у камионе и одвезли се у базу за лансирање. База је била нешто сасвим ново за нас: велика зграда пуна људи и машина, напољу сваког часа уз много буке полећу ракете. Тада о томе нисам размишљао, али сада верујем да су управо те ракете и проналазак синтетичке хране омогућили људима да се концентришу у великим градовима. Раније су морали да излазе да би стигли до хране или других људи или чак, како сам чуо, да лете тако ниско да су видели крошње дрвећа, реке, језера.

Сусрећ
на аеродрому



У бази су нам дали карте за пут. После неколико часова прозвани су путници моје ракете. Тада сам последњи пут видео своје другове из забавишта.

До мене је седела нека девојчица. Док сам ја гледао кроз прозор, она ме је својим радозналим прстима опипала да види у чему се разликујем од људи. Нисам ништа рекао. Још мало смо чекали а затим се ракета винула у ваздух. Летели смо све брже, док ме убрзање није приковало за фотељу, тако да нисам имао снаге ни прст да покрећем.

А онда је нестало убрзање. Био сам изгубљен, нисам знао где је горе, а где доле. Мислио сам да се нешто покварило. После неколико тренутака све се опет променило — осећао сам се као у лифту. Атерирали смо.

Изашао сам и кренуо у аеродромску зграду. У мојим наређењима

стајало је да ће ме овде сачекати неко из базе у коју идем.

Сећам се колико сам био срећан кад сам изнад људских глава угледао шешир сличан моме. Махнуо сам да му покажем како сам га препознао и пожурно према њему. Зграбио сам га за руку коју ми је пружио и сав срећан повикао:

— Ја сам 887332, али зовите ме Окац.

Он је рекао:

— Зовите ме Марк.

Ни сада не знам откуда му то име, ваљда од оних препотопских компјутера из серије које су носиле име Марк VII, Марк VIII. У сваком случају очекивао сам неког од нас, па ми је, пошто сам се збунио чувши ово име, требало готово пола минута да схватим да је Марк човек!

Не разуме
бицебе



Сели смо у летелицу. Упитао сам га куда идемо.

— У главну базу — одговорио је. — Око 45 километара уз реку Кобук на Арктику.

Кад смо стигли у базу, био сам веома срећан што је Марк тамо био једино људско биће. Шеф базе био је један од нас и топло ме је поздравио. Видео сам тамо и неке старије колеге из забавишта.

Било ми је жао Марка. Морао је да припрема храну док смо ми само пунили акумулаторе. Хтели смо да га развеселимо и испричали му пуно шала али он их, изгледа, није схватао. Сазнао сам да је Марку 30 година и да ће се идуће године повући из арктичке експедиције.

Пошто сам био најмлађи морао сам да сечем дрва и радим грубе послове. Коначно сам завршио обуку и припреме у бази. Марк и ја кренули смо на пут. Требало је да радећи са њим стекнем знања која се могу покупити само на терену.

Кренули смо снежним ципом.

Већ прве ноћи у логору, схватио сам да је ово прави живот за који сам створен и обучаван. Мада ми Марк ништа није рекао, доносио сам му с потока воду за умивање и кување. Било ми га је жао.

Сутрадан Марк ми у снегу показа велике трагове!

— То је медвед!

— Они су опасни? — упитао сам.

— Не бих волео да налетим на медведа ноћу, а можда ће покушати да се домогне хране у ципу.

Заиста, како о томе нисам мислио? Медвед, истина, није могао да поједе моје лампе у ранцу, али

ако се дочепа Маркове хране — не овде док смо близу базе, али када се удаљимо — Марк би могао умрети од глади. Ова мисао почела је да ме прогања. Нисам знао да се та брига видела на мом лицу. Марк ме је питао:

— Шта је Окац?

Признао сам му шта ме мучи на шта се он насмејао.

— Не лупај главу око тога. Одавно сам ја у овим крајевима. Видиш, док си ти бринуо о мени, ја сам бринуо о теби, о шефу и осталима у бази. Како ће вам бити кад ја одем.

— Нама? — био сам запрепашћен.

— Да. Знам да је база комплетно аутоматизована и да одлично функционише, па ипак сам бринуо.

Потпуно аутоматизована. Наравно Марк је био у праву, али ја до тада нисам о томе никад на тај начин мислио.

— Али, Марк, ми смо за то програмирани. Ово је наш дом. Ако је некоме тешко онда сте то ви. Сигуран сам да ћемо и шеф базе и сви ми мање бринуте када одете у један од ваших великих сигурних градова.

Марк ништа не рече.

Ја сам жив!



Олуја се подигла петог дана. Али, очекивали смо је па смо је спремно дочекали. Пренели смо шатор у заветрину, учврстили крајеве оптеретивши их стенама. Остали смо у шатору три дана.

Када се снежна олуја стишала, Марк је одлучио да прекинемо пут и пре времена се вратимо у базу. Одгинули смо снег са ципа и поставили му скије али кад смо били



— НЕМОЈ МЕ БАЦИТИ У СТАРО ГВОЖЂЕ, МАРК!

спремни да кренемо, мотор није хтео да упали.

Покушали смо да радио-везом јавимо шефу о овој незгоди, али уређај је ускоро заћутао: батерија је била истрошена.

Размотрили смо положај у коме смо се изненада нашли. Марк је имао хране за десетак дана, а ако би смањо оброке и за целих 20. Али, губитак ципа значио је да ни мој акумулатор не може бити пуњен јер тешку опрему нисмо могли понети.

У почетку је све било добро. Смањо сам прилив струје. Нисам би снажан као раније, али кретао сам се и нисам се осећао лоше. Ви који нас не познајете довољно кад чујете магнетофонску траку питаћете се зашто потпуно не прекинем довод струје и не замолим Марка да ми напуни акумулатор кад нас пронађе трагачка екипа ко ја је сигурно већ кренула из базе пошто се не јављамо. На жалост, моје памћење зависи од прилива струје. Ако се прекине, ја ћу заборавити све што сам научио.

Пре два дана Марк је изградио колибу. Био сам сувише слаб да бих му помогао. Једноставно сам лежао да бих трошио што мање енергије. Отишао је јуче на обалу да убије неку фоку, а када се вратио знао сам да мисли да сам умро. Клекнуо је поред мене и прешао ми руком испред очију. Затим ме је опипао по грудима да види ради ли грејач који спречава да се хидраулична пумпа (моје срце) не заледи. Било је веома мало струје тако да ништа није осетио и видео сам како тресе главом.

Није требало да учиним то, али ме је из неких разлога наљутило тај покрет, па сам појачао струју све док нисам осетио да могу опет гласно да говорим.

Рекао сам му:

— Још сам жив, Марк. Немој ме бацити у старо гвожђе.

Рекао је:

— Нисам ни мислио да те бацим у старо гвожђе, Окац.

Смири се, Окац!

Тада сам експлодирао, из мене су избили сав страх и очајање нагомилани у току последњих дана. Није требало да то кажем Марку, никада ми није учинио ништа нажао. У ствари, чинио је све што је могао да ми помогне, али нисам могао више да се контролишем. Можда сам се тако понашао и због тога што је прилив струје био тако дуго времена смањен. Можда сам и полудео, али мада нисам био у праву почех да се свађам:

— Ми смо створења будућности, а не ви — људи! Нема ничега, ни једне једине ствари коју можете да урадите боље од нас. Цела ваша глупа историја само је припрема за наш долазак. — Наставио сам да праскам и у једном тренутку рекао: — Зашто ми не помогнете?

Само ме је узео за руку и рекао: — Нешто ћу већ измислити, Окац. Смањи прилив струје пре него што утрошиш сву енергију.

Опет је почела олуја, а то је значило да су они који су кренули да нас траже морали да се склоне. Седели су сада у својим шаторима док је мене полако али неумитно напуштала снага.

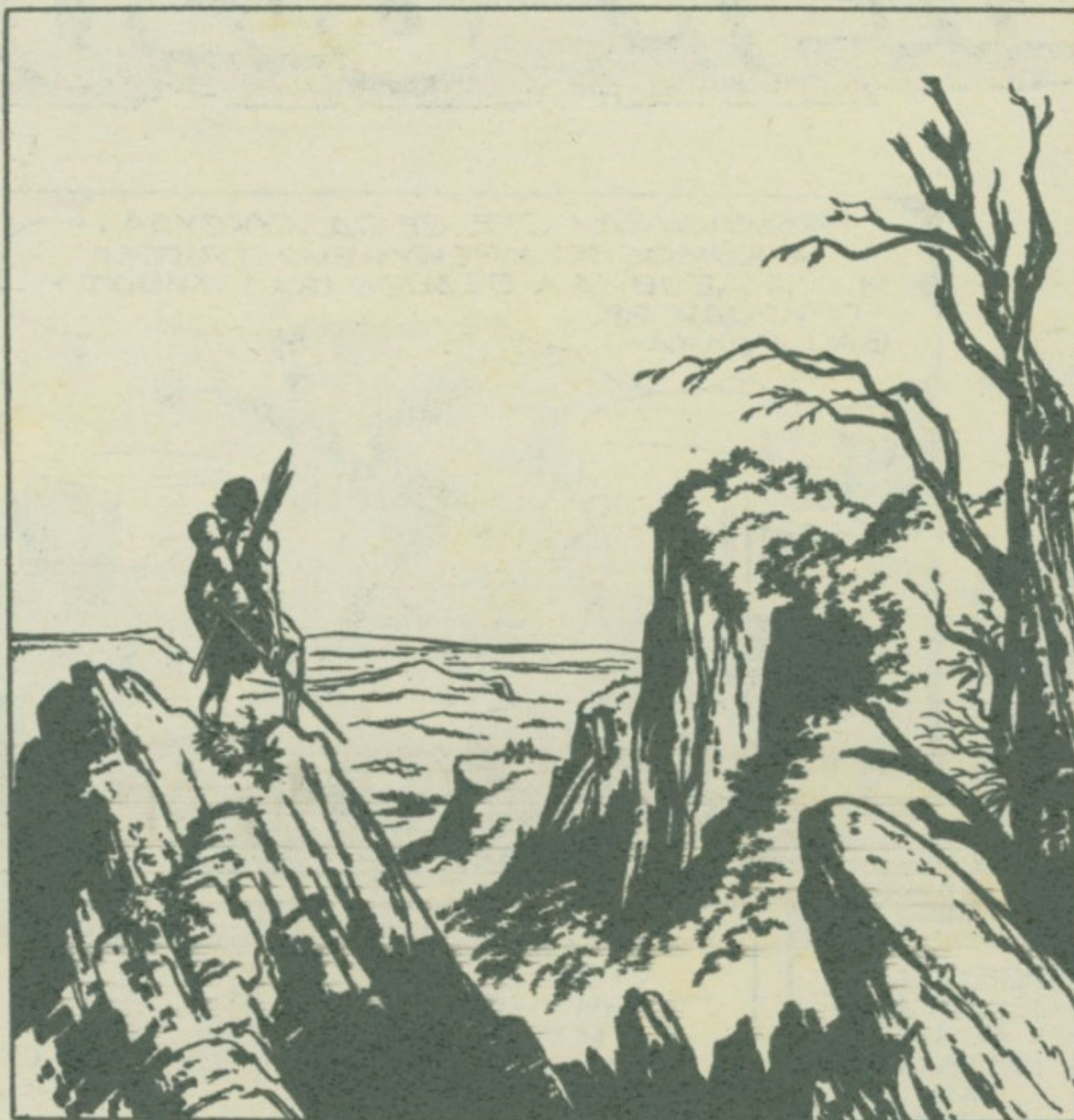
Марк је лежао преко пута мене и јео сендвич.

☆

Да ли је котур магнетофонске траке већ завршио свој круг од пола часа? Да ли је већ обрисан почетак мог говора? Није било начина да то дознам.

— Лежим, понављам, у мраку. У мраку...

ГОСПОДАР МАМУТА



ПЛОЧА ЗА ВАС

АРСЕНОВА МИЛЕНА

Наш најбољи композитор-певач ретко бележи победе на фестивалима али и ретко која од његових плоча пролази слабо. Са Загреба 71. снимио је две своје песме МИЛЕНА и ЗАЈЕДНО, обе подједнако добре. Плоча је првенац нове загребачке фирме „АЛТА“ чији су оснивачи Арсен Дедић и Драго Диклић. Цена плоче је 10,90 н. дин.



ШЛАГЕР СЕЗОНЕ

Тренутно један од најпопуларнијих наших певача је Драган Антић. Последњи велики успех постигао је на сарајевском фестивалу „Ваш шлагер сезоне“ где је композицијом Ивана Лучића ЗАШТО ДА НЕ УЗЕМ ЊУ освојио прву награду. На плочи у издању Продукције плоча РТБ је и хит Другог програма Радио-Београда КАСНО ЈЕ ЗА ЉУБАВ. Цена плоче је 9,30 н. дин.



ПОРДИЦА БЕЗВЕЗИ



ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ



Желела бих да се дописујем са девојчицама и дечакима широм наше земље. Ученица сам V разреда. Сакупљам салвете и разгледнице. Невенка Митић, 1900 Зајечар, О. Ш. „Љубиша Нешић“.

Идем у VII ц разред о. ш. „Иво Лола Рибар“. Скупљам значке градова и разгледнице. Навијам за „Динамо“. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Златко Дропулић, 52000 Пула, Еугена Кумичића 21.

Имам 17 година. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм Југославије. Томчо Спасовски, 91300 Куманово, Караорман 7-а.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије и иностранства. Имам 12 година. Хоби ми је сакупљање страних маркица, фотографија аутомобила и налепница за њих. Волим фудбал. Драган Потулић, Elkenbach st. 46, 6 Frankfurt a/m, Deutschland

Имам 14 година. Желим да се дописујем са младима из цијеле земље. Скупљам разгледнице (мачкице), пјевача и народне ношње. Волим народну и забавну музику. Луција Чалић, Чунски 40, 51550 Мали Лоцињ.

Жељела бих да се дописујем са дјечакима и девојчицама широм наше земље. Идем у VI разред. Врло добра сам ученица. Навијам за „Партизан“. Свјетлана Вулић, 79430 Столац, 29. новембра 158.

Имам 17 година. Желим да се дописујем са младима из Југославије. Скупљам разгледнице и фотографије глумаца. Мубина Мустафић, 75430 Сребреница, Зелени Јадар 15.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Навијам за „Хајдук“. Сакупљам марке и слицице „Витка на Неретви“. Идем у VI разред. Заим Зељковић, 71000 Сарајево, Јована Цвијића 30/VI.

Имам 13 година и желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства. Језик дописивања српскохрватски и бугарски. Волим забавну и народну музику. Навијам за „Партизан“. Скупљам слике глумаца и пјевача. Весна Игњатовић, 58000 Сплит, Авноја 38/V.

Имам 10 година. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Ватрени сам навијач „Црвене звезде“. Скупљам привеске за кључеве и брошеве. Ивана Васиљевић, 11000 Београд, Тлајковићева 6.

Желим да се дописујем с друговима и другарицама широм наше домовине. Имам 14 година. Навијам за „Хајдук“. Селфираз Мемин, 78220 Котор-Варош, Идриза Масле 14

Ученик сам VIII разреда. Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Језик дописивања српскохрватски и руски. Молим фотографију уз писмо. Стојан Марковић, Атар 190 — Дарагово, 21208 Ср. Каменица.



* укршшене речи *

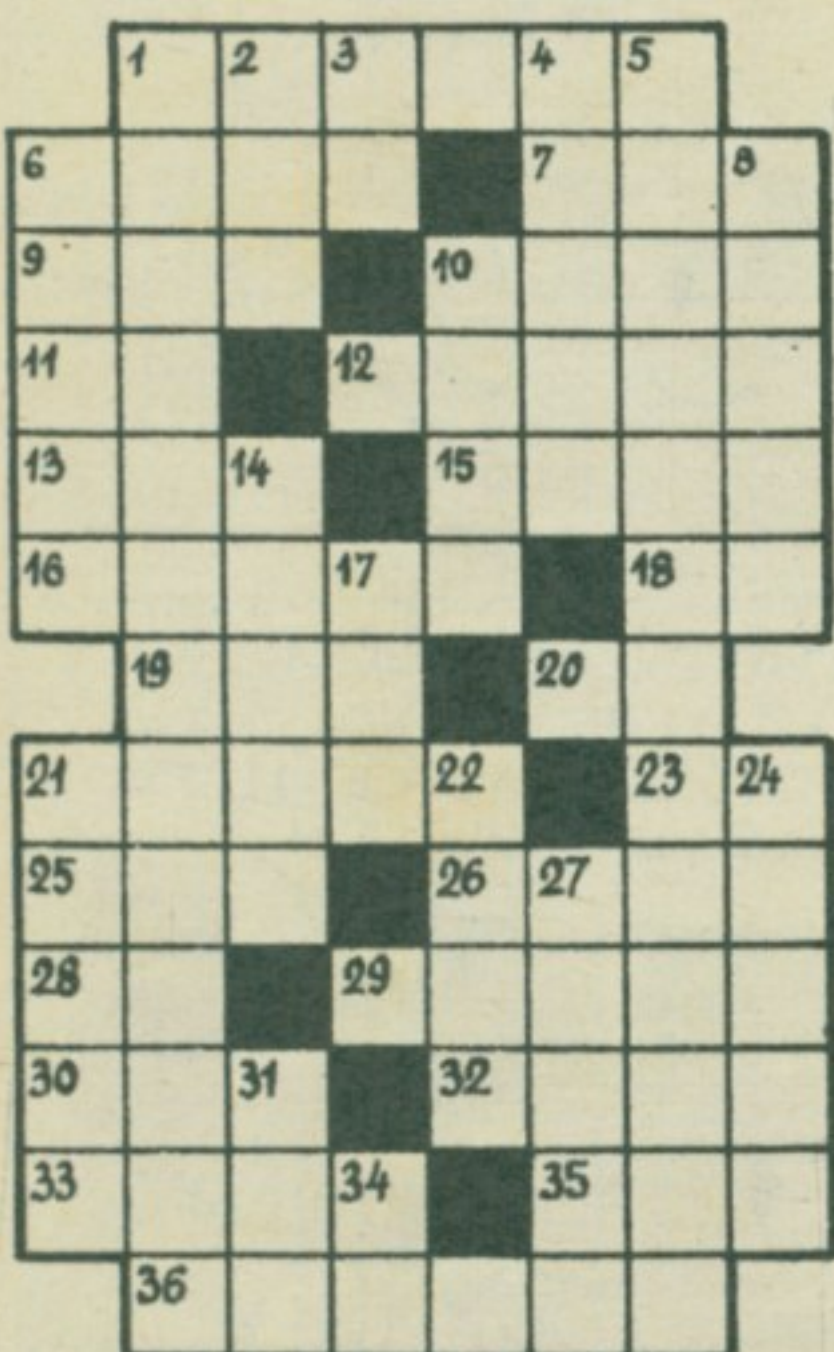
Водоравно: 1) смучарска дисциплина; 6) узраст; 7) град у Западној Немачкој; 9) кретање воде; 10) мање насеље; 11) део коњске опреме; 12) ваздушна лопта; 13) део насеља; 15) атмосферски талог; 16) трагедија Виљема Шекспира; 18) два иста сугласника; 19) народно

коло; 20) мера за површину; 21) писмени знаци; 23) два сугласника; 25) музички израз; 26) коњски поводац; 28) иницијали дубровачког песника („Осман“); 29) главни град једне суседне земље; 30) наш савремени књижевник (Данило); 32) град у СССР; 33) блесак; 35) летовалиште у близини Опатије; 36) група острва између Аљаске и Камчатке.

Усправно: 1) наука о обољењима уста и зуба; 2) раствор смоле у органским растварачима; 3) првак; 4) белгијски шаховски велемајстор; 5) име и презиме нашег савременог књижевника („Сеобе“); 6) крдо; 8) кухињска посуда; 10) део мушке одеће; 14) злогласни римски цар; 17) хватање и убијање дивљачи; 21) река из подземног света (мит.); 22) моторно возило; 24) пантљика; 27) гранична утврђена цена; 31) марама; 34) два слова.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Таври; 6) смарагд; 8) ало; 9) рен; 11) Кордиљери; 14) ТВ; 15) Ана; 16) БТ; 17) аула; 19) Пи; 20) ни; 21) го; 22) са; 23) волт; 25) Ик; 26) тен; 27) еп; 29) Зеленгора; 32) али; е; 33) ред; 34) аперкат; 37) Адамо.



Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, 11000 Београд, Македонска 29. Директор Милојко Друловић. Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88 дина, полугодишња 44 дина, тримесечна 22 дина. Претплата за иностранство: годишња 264 дина, полугодишња 132 дина. Годишња претплата у иностранству: DM 52. — \$ 14. — FF 78,40. — Sfr 61,60. — Skr 72,80. Текући рачун број 608-1-82-1 за уплате из земље. Девизне уплате из иностранства преко Привредне банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32009-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31/1, тел. 22-711.



8 САНДУКА ЗА ЧИТАЊЕ

Желео бих да поклоним своју збирку „Политикиног забавника“ и „Илустроване политике“ које сам чувао последњих 12 година. Поред тога дајем доста илустрованих часописа и 50 књига. Поклон бих дао ђачкој библиотеци у забаченом месту. Материјал сам спаковао у 8 сандука од поморанџи и онај коме је потребно нека дође и сам их однесе већ према договору.

Сава Боровац, пензионер
21000 Нови Сад
Косте Шокице бр. 20

НИКО НЕ ЗНА ДА МИ КАЖЕ

Већ десет дана покушавам да решим једну загонетку. Питао сам другове у школи, питао сам и моју



тетку Гордану, али нико не зна тачно да ми каже речи песме о белом слону и црном телефону коју сам чуо на радију.

Молим те, Забавниче, ако знаш објави ту песму и реци ми име писца.

Горан Андоновски
Основна школа „Франце Прешерн“ I
Београд

Песма која те интересује постала је ових дана заиста чувена захваљујући писцу текста Љубивоју Ршумовићу и композитору Зорану Христићу. Песма се зове „Телефонијада“ и иначе се може прочитати

у збирци „Ма шта ми рече“ која ових дана доживљава и треће издање. Ускоро ће се у продавницама појавити и плоча са овом песмом. „Телефонираће“ — Миња Субота и Далиборка Стојшић.

ТЕЛЕФОНИЈАДА

На широком царском друму
што пресеца праину
срели су се бели слон
и један црни телефон.
— Хало! — рече бели слон.
— Хало! — рече телефон.
— Ко је? — пита бели слон.
— Ко је? — пита телефон.
Ни командир шумске страже
није знао да ми каже
Да л' слон телефонира
Ил' телефон слонира.

Љубивоје Ршумовић

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА ПТТ-а, УНИЦЕФ-а и ЗАБАВНИКА

НАЈЛЕПША МАРКА

наставак са 16. стране

10 аутора добило је на поклон од ПТТ-а по један албум са маркама издатим у Југославији од 1945—1970. поводом Дечје недеље и УНИЦЕФ-а. То су:

1. НИКША МОРИЋ, Теутина 9, Сплит 2. ДРАГОЉУБ БОРОВИЋ, Омладинска 52, Пљевља 3. СНЕЖАНА БОВАК, Милетићева 3, Бела Црква, Банат 4. БОШКО ЧЕЛИКОВИЋ, XXXII улица 16, Жарково 5. АЛЕКСАНДАР ПАВКОВ, Ж. Зрењанина 20, Вршац 6. ИВАН МИЛАДИНОВИЋ, Ос. шк. Предејане 7. ОЛИВЕРА ЛАЗИЋ, Миће Соколовића 30, Сарајево 8. ГОРАН ЈОВАНОВИЋ, Миће Соколовића 30, Сарајево 9. МАРИЈА КРМАР, Микрореон 66, Б. Топола и 10. НЕВЕНА ЖАМБОК, Осн. шк. „В. Назор“, Сремска Митровица.

ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ НА „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Ако ниси сигуран да ћеш сваког петка моћи да добијеш Политикин забавник, претплати се на лист

НАРУЧБЕНИЦА

ћирилица

Претплаћујем се на ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

(не

латиница

потребно прецртати). Износ од 88 н. д. за годишњу претплату, односно 44 н. д. за полугодишњу претплату (непотребно прецртати), послаћу вам кад добијем од вас уплатницу.

Име и презиме: _____

Место, улица и број: _____

Попуни, изрежи и залепи на дописницу и пошаљи: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11001 Београд, Македонска 29.

